

Na titulní straně snímek Václava Šebka

Reportáže

Krvavá paměť 2–5
Policejní obvod na severu Čech.....20–23

Předsednictví EU

Výměna informací o dokladech.....6–7

Zahraničí

Bojové podprsenky pro Švédky.....10
Na neplatě přes internet.....10
Zákaz masek proti chřipce.....11
Community Policing v praxi lotyšské policie.....12–13

Případ skončil za dva měsíce

Dlužník.....14–15

Rozhovor

I krásná Vysočina má svá rizika.....16–18

Internet

Našli jsme pro vás na internetu (24).....18–19

Nové zbraně

Bul – pistole pro jakoukoli potřebu.....25
Beowulf a Grendel.....26–27

Portrét

Odpočíval a stačil zachránit lidský život.....28–29

Prevence kriminality pro školáky

ŠIK aneb Prevence v obraze.....30–31

Povídka

Podzimy chodí čím dál dřív.....32–34

Z policejních archivů

Den, kdy se hrál zápas.....35–37

Případy majora Zahrádky

Poslední kytka od vraha.....38–39

Kultura

Únosy a inflace.....40
Další noc na pultech.....40

Výročí

Historie dopravní policie.....41

Křížky u silnice

Nejstarší pomník 44–45

Sport

Metropole jihu Čech přivítala závodníky.....46–48

Čtenářské soutěže

Znaky evropských měst.....24
Velká soutěžní křížovka.....42
Deset minut s paragrafem.....43

Příloha

Písecký pitaval.....I–XVI

**KRVAVÁ
PAMĚŤ**

(str. 2–5)

**PREVENCE
SE MUSÍ VYPATIT**

**COMMUNITI
POLICING
V LOTYSSKU**

(str. 12–13)

**POLICEJNÍ
OBVOD
NA SEVERU
ČECH (str. 20–23)**

**BEOWULF
A GRENDDEL
(str. 26–27)**

**POSLEDNÍ
KYTKA
OD VRAHA**

(str. 38–39)

**METROPOLE JIHU
PRIVÍTALA
ZÁVODNÍKY (str. 46–48)**

**Měsíčník POLICISTA vydává MV ČR,
odbor prevence kriminality**

Ředitelka: Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

TISKNE: Tiskárna Ministerstva vnitra, s. p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha-Chodov.

REDAKCE:

šéfredaktorka Mgr. Dagmar LINHARTOVÁ Grafická úprava a reprodukce: Kristina Pokorná
Příjem inzercí v redakci: tel.: 974 816 570 až 577, Inzeráty zasílejte na adresu redakce v tiskovém
PDF, nebo JPG, v barevnosti CMYK. Za obsahovou náplní a případné textové chyby v zaslaných
inzerátech v elektronické podobě redakce neodpovídá.

Adresa redakce: nám. Hrdinů 4, 140 00 Praha 4 Tel: 974 816 571, fax: 974 816 846

e-mail: redakce@mvr.cz, <http://www.mvr.cz/clanek/casopisy-policeista.aspx>
MK ČR E 5199 ISSN 1211-7943

Informace o předplatném, objednávky policistů a veřejnosti vyřizuje Tiskárna Ministerstva vnitra, s. p. o.
obchodní úsek, Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4-Chodov

tel.: 974 887 334, 335, 341, fax: 974 887 333, e-mail: pavel.komarek@tmv.cz Objednávky veřejnosti
a zahraničních zájemců vyřizuje: **Předplatné tisku, s. r. o.** Obchodní úsek Hvoždanská 5–7 CZ – 148 31
Praha 4 **Roční předplatné** činí 360 Kč Předplatitelům zasílá Jindřich Matouš, distribuce tiskovin.
Redakční uzávěrka 11. 11. 2009. Číslo 12/15. ročník vychází 4. 12. 2009.

Podávání novinových zásilek povoleno: Českou poštou, s. p. Odštěpný závod přeprava, č. j. 23/96,
dne 3. 2. 1996.

Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Za původnost a pravdivost odpovídá autor.

Některé příspěvky budou uveřejněny i v počítačové síti internet.

„Zlomila ruka vražedná
zde život dívky čistý
doucejme, že snad svědomí
si vraha samo zjistí...“

nému poutníkovi. Co v sobě skrývá? Tenkrát byl máj roku 1969. Dvojice milenců seděla na okraji lesa. Romance? Naopak, schylovalo se ke krutému dramatu. Vždyť jen několik metrů dál, ve svém úkrytu, nedočkavě pokuřoval cigaretu ke všemu odhodlaný násilník...

Nález dvou zavražděných, 18leté Zdeňky Doležalové a o tři roky staršího Jaroslava Slámy, poblíž lesíku Horka znamenal děsivé finále řádění sexuálního devianta, který od roku 1964 přepadl ve zdejších okolí ženy. Brutalita jeho překvapivých útoků, pohyboval se večer a v noci většinou na motorce, rostla každým případem: předposlední oběť pobodal řeznickým nožem, poslední zas omráčil několika údery železnou paličkou. A nyní došlo k dvojnásobné vraždě!

Kriminalisté získali cenné svědectví několika občanů, kteří navečer 4. května 1969 viděli třeshnovou alejí kráčet k lesíku nejprve nešťastné milence a zhruba čtvrt hodinku poté osamělého, neznámého, leč přece jen povědomého muže: „Neznám ho jménem, ale vím, že pochází ze Stínavy a pracuje v Prostějově na pile,“ vypověděl jeden z nich. Stopa překvapivě vedla k 27letému Zdeňkovi Dudkovi, člověku s velmi dobrou pověstí a příkladným pracovním posudkem!

Osudného dne zapíjel Dudek v práci narození syna a alkohol zřejmě povzbudil jeho vždy nemalé sexuální tužby. Navečer, po návratu do opuštěného domova, vyšel nazdařbůh do polí, ovšem ozbrojen pistolí. Podle jeho vlastní výpovědi ho pohled na milence vzrušil a rozhodl se, že na mladé ženě vykoná soulož i za použití násilí. Dvojici nějakou chvíli pozoroval, pak se před ní objevil a Zdeňku jednoznačně oslovil: „Slečno, dáte mně?“

Když se rozzuřený Jaroslav zdvíhal ze země, Dudek ho skolil ranou z pistole. Dvěma výstřely zasáhl i utíkající dívku, odtáhl ji do lesa a po strhání oděvu na ní vykonal soulož. Nakonec umlátěl bezvládné, nicméně dosud žijící oběti jedenapůl metru dlouhým kyjem z akátového dřeva... Pistoli uschoval téhož večera na dvoře, pod

Místo v hodkovičském lese, kde zemřela dezorientovaná žena (snímek vlevo)

KRVAVÁ PAMĚT

I Nápis, starý takřka 80 let, není v tuzemské krajině ojedinělý. Podobné kříže, říkávalo se jim smírčí, vidíme na polních cestách, v lesích, na rozličných místech. Některé už zle pochroumal zub času, jiné jsou překvapivě udržované. Připomínají dávné, nikoli zapomenuté kriminální případy, přesně řečeno vraždy.

Existují také místa, která ani po desítkách let nezměnila zásadně svou podobu. Máte-li četnický nebo esenbácký vyšetřovací spis s plánkem, mapkou a fotkami z místa činu, můžete se snadno orientovat. Říká se tomu *krvavá paměť*. Dopřejme si malou okružní jízdu Českou republikou, připomeňme si dávné a méně dávné příběhy. Přesvědčíme se, že jejich smutek a sklíčené rozpaky nad zbytečným zmarem životů znovu snadno ožije.

I. jižní Morava: MUŽ DVOU TVĚŘÍ

Za obcí Vícov na Prostějovsku snadno najdete táhlý a zalesněný vrch Horka. Nachází se nepříliš daleko od obce, přesto v bezpečném ústraní. Od nepaměti ho proto vyhledávali milenci pro své schůzky, román jeho galantní historie by čítal nespočet barvitých příběhů. Nepochybujeme o tom, že do borového lesíka chodí milenci i dnes. Nemohou pak minout zprvu zakrytý masivní pomník s křížem a fotkami dvou mladých lidí. Co ti dnešní – vzpomenu si? Nebo jsou už naprosto v zajetí vlastní love story?

„Příběhlo srdce zlé a z kamene / snad smyslu a lásky zbavené / a koná strašný čin... / Bože můj, zadrž, nadějná dcera, jediný syn!“ Takový text nabízí pomník náhod-

Pachatel Dudek během rekonstrukce dvojnásobné vraždy

sudem na dešťovou vodu, kde byla také kriminalisty zajištěna... Vykročil tak de facto k pankrácké šibenici. Osud muže, kterého znalci otaxovali jako polymorfního psychopata s preferencí sadistických aktivit, se naplnil v ranních hodinách 14. ledna 1972.

Rodiny obětí postavily na Horce kříž s úryvkem básně místního veršotepce. Zdenčin otec se v Dudkově případu silně angažoval, při našem setkání mi ukázal pečlivě schovaný opis své svědecké řeči, kterou pronesl před soudem. Byl to totiž právě on, kdo objevil těla mrtvých milenců...

„Nechali jsme zmizení Jaroslava a Zdeny vyhlásit místním rozhlasem. Pak se objevilo svědectví, že mladí šli na Horku. Honem jsem tam spěchal na kole. Už v polovině kopce bylo vidět pruhované tričko naší dcery... Zbytek jsem doběhl. Zdenička tam ležela, chudinka, zohavená ve vlastní krvi. Asi deset metrů opodál bylo Jarkovo tělo. Ten hrozný pohled mi nikdy nevymizí z paměti,“ otrásl se i s odstupem let nešťastný táta.

II. západní Čechy: ZHASLÁ SVÍČKA, ZHASLÝ ŽIVOT

Dne 28. ledna 1931 projížděl po 20. hodině silnicí mezi Černošínem a Planou, nedaleko Mariánských Lázní, šofér poštovní autobusové linky. Poblíž samoty Grundschnaider objevil opuštěný, krytý čtyřválcový automobil Tatra a u něho mrtvou ženu, ve které poznal manželku černošinského lékaře Josefa Maiera. Sám zkrvavený Maier se mezitím dobelhal k domku chalupníka Medka, zburcoval domácí lidi a vrátil se s nimi na místo činu.

Příběh, který vyprávěl Medkovým a krátce na to i četníkům, byl takový: Dověz svou manželku do Mariánských Lázní ke švadleně, která jí chystala róbu pro nedělní ples v Černošíně. Už se vraceli, když v serpentíně vystoupil z lesa nějaký muž a mával rukama proti vozu. Lékař zastavil a ptal se neznámého, co po něm chce. Muž upozorňoval, že z vozu visí dolů nějaký předmět a že je třeba ho odstranit.

Výjev pro pamětníky: zastřelená Anna Maierová mezi koly automobilu

Maier proto vystoupil a šel se podívat k zadním kolům. Náhle ho neznámý udeřil do hlavy silným pahýlem větve. Napadený neztratil vědomí. Utíkal ze silnice směrem k samotě, ale ještě než doběhl a stačil zavolat o pomoc, neznámý muž ho dvěma výstřely zranil v lýtku a stehně pravé nohy... Smrt své ženy si Maier odvodil tak, že mu statečná manželka chtěla jít na pomoc, ale pachatel ji zastřelil jedinou ranou zepředu do hlavy.

I s odstupem bezmála osmdesát let můžeme pochválit četnickou pátračku za skvěle odvedené ohledání místa činu, včetně písemné a fotografické dokumentace. Současně s touto pečlivostí projevíli muži zákona – vyšetřování vedla chebská stanice, ale z pražského ústředí přijel na pomoc zkušený major Josef Povondra – dostatečnou porci kriminalistického fistrónu, aby zločin velmi rychle objasnili a nasadili zákeřnému vrahovi želízka.

Přes rozsáhlá opatření nebyla zjištěna sebemenší stopa po „neznámém“ pachateli či pachatelích. Zato se podařilo ve vodě a nedaleko mostu přes říčku Amsel objevit střelnou zbraň, dle všeho nástroj vraždy.

K obrovskému překvapení někteří svědci poznali ve vyloveném waltheru – pistoli doktora Maiera! Co víc, policejní lékař neseznal na Maierově hlavě sebemenší známky zranění po úderu větví, naopak střelné rány měly stopy ožehu. Jinými slovy musely být výstřely provedeny z mnohem větší blízkosti, než doktor Maier uváděl!

Podezřelý lékař se zamotával do nesmyslných podrobností, nakonec změnil výpověď: v autě se s manželkou pohádali, dupl na brzdu, rozzuřená žena vytáhla z jeho brašny pistoli a začala po něm střílet. Raněný Maier zastavil, vyskočil z auta a během rvačky o zbraň došlo k tragickému a nezamýšlenému výstřelu. Jenomže na místě činu s vydatnou sněhovou pokrývkou nebyly stopy po zápase, zastřelená žena ležela s nezaťatými rukama v kapsách kožichu a její tvář nesla i po smrti klidný výraz...

Co bylo motivem vraždy? Maier brzy roztočil velké věno, které světlovlasá a modrooká dcera z továrnického rodu Richterů do manželství přinesla. Maier

zoufale potřeboval peníze, aby vyrovnal dluhy a zkusil další hráčské štěstí. Zjistilo se, že muž před časem koupil velkostatek u Tachova, ale zdaleka ho nesplatil. Krátce po lékařově návštěvě na podzim 1930 našel čeledín ve stodole na slámě hořící svíčku...

Nikdo tedy zažehnané tragédii ohně nepřikládal důležitost. Tím méně aby tušil, že se právě rozhodlo o životě a smrti Anny Maierové. Nemohl-li totiž její manžel získat finance za vysoce pojištěný statek Ziscendorf, nabízely se mu ještě peníze z manželčiny životní pojistky. Původních 100 tisíc korun zvedl Maier v říjnu 1930 o dalších sto tisíc...

Krásná a vlídná Anna, matka dvou malých chlapců, byla společensky založená. Ještě v neděli 25. ledna 1931 byla centrem pozornosti na hasičském bále v černošinském hotelu *U radnice*. V neděli 1. února začínal o druhé hodině odpolední její pohřeb. Nešťastní rodiče a sourozenci, samozřejmě i jménem Anniných synů, nechali na místě vraždy postavit pomník.

Německý, švabachem vyvedený a veršovaný epilog vzpomíná na ženu, která plna lásky a života byla zbavena slunečního

Na místě zákeřné vraždy postavili příbuzní nešťastné Anny výrazný pomník

Ten se ovšem po další tragédii, tentokrát autonehodě, stal pouhou rozvalinou

světla a musela právě na tomto místě násilně odejít od svých nejdražších. A vrahův osud? Trest doživotí a nastalý protektorát zavály Maiera do německých věznic, později působil jako pomocný lékař v koncentračním táboře, kde na sklonku války zahynul.

Pomník stál dlouhé roky, ale v 60. letech minulého století ho roztříštil spáček z volanem vojenského vozidla, který tu skončil život i se spolujezdcem. Kamenné rozvaliny najdete v trávě na kraji lesa, asi jen s pomocí starousedlíků a pamětníků a těch už taky není mnoho. Zbyl jen starý most přes řeku Amsel (dnes Koší potok), poslední svědek tragédie. Právě tady odhodil Maier vražednou zbraň a rozehrál svou poslední, díky četníkům, neúspěšnou hazardní hru.

III. východní Čechy: SPÁSNÁ KANADA

Les mezi obcemi Zábrodí a Trubějov v náchodském okrese má křížovatek několik, ale jen na jedné najdete nápis na kamenném podstavci, který kdysi nesl vysoký kříž s Kristem. „Zlomila ruka vražedná, zde život dívky čistý...“ Místní tu říkají *U Růženky*, jak jinak, když místo připomíná vraždu 17leté Růženy Červené, dcery sadaře z Trubějova, znásilněné a zardoušené 5. dubna 1926 neznámým pachatelem. Opravdu neznámým?

Příslušný spis Četnické pátrací stanice v Hradci Králové obsahuje poslední záz-

nam ze srpna 1941 a označuje jako pachatele Josefa K. ze Zábrodí (podobnost se smutným hrdinou Kafkova *Procesu a Zámku* je jen ryze náhodná!), nar. 1903 a s pověstí „muže s perversními sklony“. K. údajně Růženě nabíhal a v inkriminovaný den ji požádal o schůzku.

Poprvé byl zatčen vzhledem k nevalnému alibi hned po zločinu, po nějaké době musel být však z vazby propuštěn pro nedostatek důkazů. Znovu se K. ocitl ve vazbě v roce 1930, když jeho bývalí společníci z cely uvedli, že K. pomocí motáků informoval svou rodinu, především milující matku, jak patřičně ovlivňovat svědky. Nicméně i tentokrát byl podezřelý muž pro řídkost důkazové matérie propuštěn.

Už za protektorátu, v roce 1941, sestavili četníci podrobný časový snímek osudného dne, který pro K. dopadl dosti bleď. Jenomže pátračka přišla takřka s křížkem po funuse: už pět let předtím přenechal K. svému bratru vzkvétající statek v hodnotě čtvrt milionu a s pouhými 50 000 korunami (více nebylo tehdy úřady povoleno vyvézt) odcestoval do kanadské Manitoby. Růžena Červená zůstala zákonem nepomstěna a spí svůj věčný sen na hřbitově ve Studnici.

A co ono „svědomí“, připomínané nešťastnými rodiči v nápisu pod křížem? Když jsem objížděl zdejší kraj a poptával se mezi lidmi, zjistil jsem, jak silně je tu zakoreněna verze, že ke zločinu se po mnoha letech doznal na smrtelné posteli jistý komunistický mocipán okresního formátu

z Červeného Kostelce. Zůstávám v tomto ohledu ale skeptikem. Ne snad skrze náklonnost k bolševikovi, jenomže podobně efektní vyústění – doznávající se vrah na lůžku umírajícího – nese i několik dalších kriminálních kauz minulého a předminulého století.

Včetně historicky tak slavné „rituální“ vraždy Anežky Hrůzové, spáchané nedaleko Polné na Jihlavsku roku 1899, později zpolitizované v tzv. hilsneriádě. Dodejme, že angažování ve prospěch podezřelého židovského mladíka tehdy vyneslo profesoru Masarykovi, budoucímu prvnímu československému prezidentovi, vlnu ryzí nenávisť... Však se tehdy houfně zpívalo: *Nekupujte u židů / cukr, kafe, mouku / zabili nám Anežku / modrookou holku...* Taky místo smrti slečny Hrůzové má svůj pietní kříž, o tom ale třeba někdy příště.

IV. Praha – Hodkovičky: BLUDNÁ CESTA

V ulici Nad koupadly, v prostoru autobusové zastávky V zátiší, kam v letním vedru doléhá nadšený ryk návštěvníků nedalekého koupaliště, se jedné nevládné listopadové noci roku 1978 začal odehrávat epilog života staré ženy. Jmenovala se Marie, ještě coby důchodkyně pracovala jako salátářka v tehdy oblíbeném a tehdy existujícím automatu Lucerna ve stejnojmenné pasáži na Václavském náměstí.

Vedla s manželem spokojenou existenci, v posledních dnech pravda poněkud zakalenou přestěhováním z městského centra na

Při ohledání místa činu z roku 1931 odvedla četnická pátračka perfektní práci

Křižovatka U Růženky, jedno z mnoha míst na mapě „krvavé paměti“

nové opatovské sídliště. Metro v těch dobách končilo na Kačerově, dál bylo nutno cestovat autobusem – a právě v ten moment se zhoubně projevila už slábnoucí Mariina paměť, provázená špatným orientačním smyslem. Několikrát zabloudila, vždy se šťastným koncem, ale v noci z pátku 24. na sobotu 25. listopadu 1978 se už happyend bohužel nekonal.

Jak ukázalo pozdější vyšetřování pražské mordparty, nedlouho před půlnocí přijela Marie do stanice metra Kačerov, pohříchu nastoupila do autobusu, jedoucím opačným směrem. Chyby se ovšem násobily, zmatečná a zřejmě už panikařící Marie si nenechala poradit od několika cestujících a nakonec jela nočním autobusem – nazdařbůh? Přesně řečeno vsílíc smrti v odpudivé podobě sexuálního devianta.

Malá odbočka: všímavějšího čtenáře možná napadne, že ze čtyř uvedených případů mají tři něco společného s deviantním

založením pachatele. Odpověď je nasnadě. Tito násilníci připomínají tak trochu lovce. Krouží krajinou, pozorují dění, vytypovávají si oběť – a nejčastěji ji taky napadají ve volném terénu. Na rozdíl od „domácích zabijaček“, kdy motivy žárlivosti, nenávisti, sporů o majetek mají své vyústění v kulísách domova a s ním souvisejících prostor.

Je až nepochopitelné, že z obydlené části zamířila Marie zhruba v půl druhé v noci na křižovatku ulic Klánovy a Na dlouhé, tedy směrem k začínajícímu hodkovičskému lesu. Někde tady zpozorovala nebezpečí, závod o život byl ale příliš nerovný... Ráno ji našli nedaleko bezejmenného rybníku, napájeného místním potokem, v pozici typické pro oběti sexuálních deviantů. Příčinou smrti bylo zardoušení, většina z 34 bodných a bodnořezných ran po celém těle nenesla známky vitální reakce, pachatel je tedy zasadil až posmrtně.

Pátrání mezi sexuálními devianty vynešlo také jméno 24letého Tondy Vorla. Před časem v Praze pracoval jako pomocný děl-

ník, pak přesídlil na brněnskou ubytovnu, ale 24. prosince zajel na otočku do Prahy, aby si vyřídil nějakou záležitost ve svém předchozím bydlišti na Novodvorské. Pozdě v noci se bezcílně toulal čtvrtým pražským obvodem, bylo mu v podstatě jedno, který ze zpátečních vlaků do Brna stihne...

Trestní minulost měl tragikomickou. Šestnáctiletý Tonda Vorel, omezený primitiv, nevěděl, jak na ženské. Tak mu kamarádi z hospody, dobráci a žertéři k pohledání, poradili: *Žádný problém. Normálně zastavíš nějakou babu a řekneš jí, že si s ní chceš zapíchat!*

Tonda Vorel radu poslechl, výsledkem toho bylo několik pokusů omezování osobní svobody, hraničících s pokusem o znásilnění. Stalo se tak vesměs na romantických místech jako u hřbitovní zdi či na zastávce autobusu. Sexuální tenze mladistvého byla mnohem silnější než Vorlovy ovládací schopnosti, natož inteligence. Po odpykání kratičkého restu vězení následovala ústavní psychiatrická léčba. Buď medikamentózní a velmi dlouhá, nebo...

„Koncem roku 1972 za mnou přijela do Horních Beřkovic matka. Přišel taky primář a tehdy mi bylo řečeno, abych tu operaci podepsal. Matka mě taky přemlouvala, ať to podepíšu, že bych se taky pár let nemusel dostat domů... Tak jsem souhlasil. Odvezli mě do špitálu. Když jsem se probudil, měl jsem tam dole bolesti. Ale bylo mi to jedno. Když vzali, tak vzali, aspoň budu mít pokoj.

Tu paní jsem v noci potkal náhodou. Zezadu jsem myslel, že jí je tak čtyřicet. V lesíku se ohlídl, viděla mě, začala utíkat a křičet. Dostih' jsem ji a ucpal jsem jí hubu. Pak jsem poznal, že je mrtvá. Jak tam nehybně ležela, dostal jsem chuť na pohlavní styk. Vyndal jsem z kapsy zavírací nůž, rozřezal jí šaty. Ale stál mi málo. Bodal jsem do jejího těla, měl jsem na ni vztek, že mě vyoperovali. Bylo to kvůli ženským, dostal jsem vztek na všechny. To bodání mě zase vzrušilo...“

Původně uložený trest smrti změnil soud na 25 let odnětí svobody s následnou ústavní léčbou. Na svobodu se už Vorel nikdy nedostal, lidově řečeno zemřel v blázinci. Případ vstoupil do povědomí odborné veřejnosti, k sexuální vraždě vykastrováním deviantem totiž prakticky nedochází. Kauzou, především poslední bludnou cestou dezorientované ženy, se nechal inspirovat Jaroslav Dietl, autor scénáře „Kuchařinka“ v rámci seriálu Malý pitaval z velkého města.

Zmíněný rybník si ovšem v televizním snímku nezahrál. Vyšlapaná cesta kolem několika vyhaslých ohnišť vás ale k němu bezpečně dovede. Svým způsobem je to všední, nenápadné místo s drolící se kamennou hrází a několika apatickými kachnami na sporé vodní ploše, obklopené řídkými stromy. Nikde žádný kříž, nikde žádný nápis, že tu násilně zemřel člověk. Zůstala jen krvavá paměť.

Viktorín ŠULC
Foto autor (4)
a archiv(4)

Jaroslava Boublíková a Miloš Vacek
na brífinku před jednáním PS

VÝMĚNA INFORMACÍ O DOKLADECH a jejich padělání na evropské úrovni

Pracovní skupina Rady EU Hranice/Falešné doklady,

kteřá se schází v Bruselu během přibližně šesti jednání ročně, je specializována na výměnu informací na poli cestovních a jiných dokladů.

Experti z jednotlivých členských států (včetně přidružených zemí EU) zde vzájemně sdílejí poznatky o nově zaváděných či inovaci stávajících dokladů, v poslední době především také z oblasti aplikace biometrických prvků do cestovních dokladů. Vedle toho je hlavním zaměřením skupiny seznamování s nejnovějšími odhalenými trendy v oblasti zneužívání dokladů a předávání zkušeností v boji s mezinárodní trestnou činností zaměřenou na nelegální obchodování s padělanými či pozměněnými doklady. Pravidelně jsou zde prezentovány také národní organizační struktury a postupy související s vydáváním a kontrolou dokladů. Pracovní skupina se v minulosti věnovala také problematice školení policistů v oblasti dokladů a jeho harmonizaci v rámci EU. Tyto aktivity postupně převzala agentura FRONTEX, která však se zúčastněnými členskými státy nadále spolupracuje a jejíž zástupce se pravidelně účastní jednání a informuje o uskutečněných akcích. Na pořadu většiny jednání je také informační systém FADO, což je mezinárodní databáze zřízená pro výměnu informací zejména o technickém zabezpečení cestovních a dalších dokladů a také poznatků o případech jejich zneužívání. Tuto databázi postupně experti z jednotlivých členských států napl-

ňují dokumentacemi vzorů a padělků dokladů evropských zemí a postupně i všech ostatních států světa, na jednáních pracovní

skupiny je pak pravidelně ze strany Generálního sekretariátu Rady EU prezentován stav v rozvoji tohoto systému.

Systém FADO je přístupný ve třech úrovních. Ta nejvyšší je prostřednictvím k tomu vytvořeného spojení dostupná expertům členských států, kteří systém naplňují. Další úroveň, označovaná jako iFADO, je zpřístupněna vybraným policistům (zařazeným na inspektorátech cizinecké policie na vnější schengenské hranici a ve vnitrozemí, nebo vyslaným na české zastupitelské úřady ve vybraných zemích), kteří obsažené informace k dokladům využívají v souvislosti se specifickým výkonem služby. Třetí úroveň, nazvaná PRADO, obsahuje základní informace o dokladech členských států EU, je přístupná široké veřejnosti (<http://www.consilium.europa.eu/prado>) a může tak být ceněným zdrojem informací zejména pro úřady přicházející ve styk s cizinci.

Agenda pracovní skupiny Hranice/Falešné doklady spadá do gesce Policie České republiky, resp. služby cizinecké policie, a jednání se běžně účastní specialista na doklady z ředitelství služby. V souvislosti s českým předsednictvím vytvořený tým expertů (za P ČR plk. Ing. Miloš Vacek, mjr. BA. Ladislav Kürti, mjr. Bc. Milan Kubát, kpt. Mgr. Jaroslava Boublíková a za MV ČR Ing. Tomáš Reinhard) navázal na agendu francouzského předsednictví a v uplynulém období věnoval odpovídající prostor výše uváděným stálým bodům.

Dále předsednictví navrholo a stanovilo způsob, jak již zmiňovaný systém FADO využít pro sdílení detailnějších informací k obecně velmi rozmanitým pobytovým dokladům cizinců vydávaným jednotlivými státy EU a zpřehlednit tak tuto oblast.

M. Vacek
a novináři v budově
Rady EU

L. Kürti, M. Vacek
a německý delegát
při jednání PS

V rámci rozvoje systému FADO, který byl jednou z priorit předsednictví, byl také vytvořen seznam veřejně přístupných internetových odkazů na databáze neplatných dokladů některých států EU a třetích států, který je již v současné době k dispozici v rámci systému FADO, resp. jeho druhé (iFADO) a třetí veřejné úrovně (PRADO).

Dalším za našeho předsednictví otevřeným bodem byl problém zneužívání řidičských průkazů členských států cizinci. Tato priorita byla vybrána vzhledem k v minulém roce odhaleným případům padělaných řidičských průkazů třetích států (zejména Ukrajiny, Kamerunu a Ruska), které byly a nadále jsou cizinci pobývajících v České republice předkládány v souvislosti s výměnou za český řidičský průkaz. Úředníci obecních úřadů, magistrátů měst a Ministerstva dopravy ČR se proto ve spolupráci s experty na doklady služby cizinecké policie více zaměřili na kontroly řidičských průkazů předkládaných cizinci k výměně, jak stanovuje příslušný zákon, a tento negativní jev se postupně daří minimalizovat. Dosavadní

výsledky částečně proběhly rovněž českými médii. Poznatky a zkušenosti s popisováním negativním jevem byly také předány ostatním členským státům právě v rámci pracovní skupiny Hranice/Falešné doklady. Prostřednictvím skutečně dotazníkové akce se podařilo s poměrně slušným ohlaselem na tento problém upozornit, zmapovat jej na evropské úrovni a následně formulovat doporučení, jak k němu přistupovat.

Švédské předsednictví pokračuje v běžné agendě této specializované pracovní skupiny. Lze předpokládat, že pozornost bude nadále věnována systému FADO a jeho rozvoji, zejména v souvislosti s plynulým vkládáním informací k dokladům tzv. třetích států. Vzhledem k dosavadním poznatkům a již započatým aktivitám ze strany švédských kolegů bude v nadcházejícím období věnován prostor také značně problematickým cestovním dokladům a průkazům totožnosti Iráku.

Autor textu a foto
kpt. Mgr. Jaroslava BOUBLÍKOVÁ
oddělení dokladů ŘSCP

Redakce se omlouvá za chybné uvedení titulku v č. 10/2009 na straně 6 v rubrice Předsednictví EU, který nepatřil k článku o pracovní skupině Rady EU VISION a pracovní skupině Evropské komise VIS.

PIETNÍ MÍSTO

Zemřeli, aby jiní žili policisté a hasiči

Tak zní nápis u pomníku věnovaném všem policistům a hasičům, kteří položili svoje životy při výkonu služby od roku 1918 do současnosti. Pietní místo obětem výkonu služby bylo umístěno do areálu Muzea Policie, parkové části. Pro zřízení pietního místa bylo vybráno důstojné prostředí přístupné široké veřejnosti. Důstojnost místa mimo jiné podtrhuje i bezprostřední blízkost kostela Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého. Kostel i objekt Muzea Policie ČR-Karlov jsou zapsány v seznamu kulturních památek ČR a jsou součástí památkově chráněného území UNESCO.

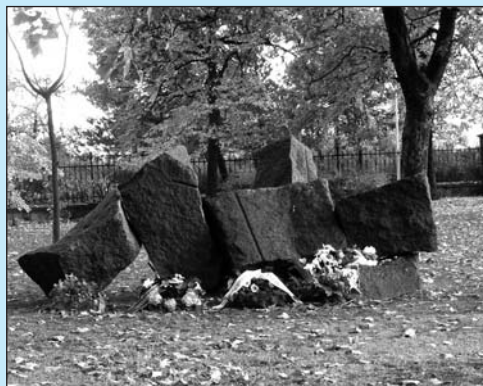
Na zhotovení pomníku byla vyhlášena Muzeem Policie ČR soutěž na základě návrhu Ministerstva vnitra České republiky. Komise složená ze zástupců jmenovaných subjektů posuzovala 8 přihlášených návrhů na zhotovení důstojného pomníku, z nichž po dlouhém rokování a rozhodování bylo vybráno sochařské dílo známého akademického sochaře prof. Kurta Gebauera. Kamenné dílo znázorňuje postavu ležícího člověka, který má v prsou otvor po průstřelu. Tímto průstřelem prorůstá zelená rostlinka, nový život. Socha je vytvořena ze surového žulového kamene, vzácného těžkého šumavského dioritu. Pietní místo má všechny předpoklady stát se místem pietní vzpomínky na oběti násilné kriminality i živelných pohrom, s nimiž příslušníci obou bezpečnostních sborů bojují. Jména více než tisícovky policistů a hasičů, kteří položili své životy při výkonu služby od roku 1918, budou ručně vepsána do pamětní knihy uložené v Muzeu P ČR.

Pomník byl odhalen 13. října při slavnostním ceremoniálu, za přítomnosti představitelů ministerstva vnitra, Policie ČR a Hasičského záchranného sboru, ale také zástupců Muzea P ČR, Nadace policistů a hasičů a pozůstalých po obětech. Na počest obětem byly vypáleny tři slavnostní salvy a k soše položeny věnce a kytice. Součástí ceremoniálu byl také slavnostní slib nově přijatých příslušníků Policie České republiky.

Je dobře, že pomník je umístěn v místě, kam chodí lidé na procházky, maminky se svými dětmi si posedět na sluníčku, kluci a holčičky skákat panáka nebo se pohonit za míčem. Proto, aby tomu tak mohlo být, vzpomínání zemřelých.

- dl -

Foto Václav ŠEBEK
a František ŠPAČEK

LINKA POMOCI V KRIZI

Linka pomoci v krizi je resortní linkou důvěry. Je určena policistům, zaměstnancům policie, hasičského záchranného sboru, ministerstva vnitra a jejich rodinným příslušníkům. Linku může využívat i širší veřejnost, zvláště v situacích mimořádných událostí.

Linka je k dispozici nepřetržitě 24 hodin denně, 365 dní v roce. Tým linky byl dříve tvořen 43 vysokoškolskými dobrovolníky z řad P ČR a HZS ČR. Dnes má linka pět stálých pracovníků a pravidelně využívá pomoci externích spolupracovníků (psychologové HZS ČR, MV ČR, výjimečně krajských správ P ČR).

Linka pomoci v krizi je součástí systému posttraumatické intervenční péče.

Kontakt na tým Linky pomoci v krizi:

Email: krizepis@mvr.cz Telefon: 974834288

Intranetové stránky –

<http://ppportal.pcr.cz/vltavska>

**Linka pomoci
v krizi
(PČR, HZS ČR, MV ČR)**

974 834 688

ZACHRAŇTE ŽIVOT

Policie České republiky ve spolupráci s Českým národním registrem dárců dřeně a Českým Červeným křížem 2. listopadu 2009 zahájila projekt ZACHRAŇTE ŽIVOT. Jeho cílem je oslovit všechny příslušníky a občanské zaměstnance Policie České republiky, aby zvážili svůj vstup do Českého národního registru dárců dřeně či se stali bezpříspěvkovými dárci krve. Mnoho onkologicky nemocných lidí v dnešní době žije s jedinou nadějí a přáním. Nadějí, že se pro ně najde vhodný dárcce kostní dřeně. Jenom úspěšná transplantace je může uzdravit a vrátit do plnohodnotného života. To samé platí i o krvi, které je stálý nedostatek.

Heslo policisté mohou naplnit nejen poctivým přístupem ke každodenní službě, ale i tím, že vstoupí do registru dárců kostní dřeně či darují krev. Svoji osobní statečností tak možná zachrání život jinému.

Cílovou skupinou Českého národního registru dárců dřeně jsou mladí a zdraví lidé. A právě mladí a zdraví lidé pracují u Policie České republiky. Proto nad tímto projektem převzal záštitu policejní prezident genmjr. Oldřich Martinů. Policisté budou osloveni formou letáků a prostřednictvím interní komunikační sítě (intranet). Cíl je jednoznačný. Přispět k záchraně životů lidí, kteří nutně potřebují pomoc druhých.

kpt. Jaroslav IBEHEJ

tiskový mluvčí Policejního prezidia ČR

RESORTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze se i v tomto roce ujala organizace mezinárodní vědecké konference k otázkám resortního vzdělávání. Téma v pořadí již 4. konference, která se konala 22. října v areálu školy v Praze 9-Hrdlořežích, znělo „Postavení jazykové výuky v profesní přípravě příslušníků ozbrojených sil a sborů“. Pozvání na konferenci přijali vrcholní představitelé Ministerstva vnitra a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

chovy České republiky, policejního prezidia, české akademické obce, delegáti z resortních i mimoresortních vzdělávacích institucí z České republiky, spjatých s profesním vzděláváním příslušníků ozbrojených sil a sborů. Účastí představitelů policejních škol z Velké Británie, Francie, Itálie a Slovenska pak byl zajištěn významný mezinárodní rozměr této konference.

V úvodu zasedání vystoupili náměstkyne ministra vnitra pro evropské záležitosti

ti Mgr. Lenka Ptáčková-Melicharová a ředitel odboru organizačně správních činností a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Ing. Petr Špirhanzl, kteří podtrhli důležitost profesní cizojazyčné komunikace v dnešním multikulturním globalizovaném světě. Oba v této souvislosti zdůraznili nezbytnost vysoké kvality procesu osvojování jazykových kompetencí v souladu s konkrétními profesními potřebami cílových skupin. Rovněž byla vyjádřena výrazná podpora pořádání vědeckých konferencí tohoto typu, které umožňují setkávání představitelů

resortních vzdělávacích institucí a odborníků v oblasti vzdělávání za účelem výměny informací, zkušeností a poznatků.

Jaroslav ŠAROCH

Foto archiv VPŠ a SPŠ v Praze

AKCE RADON

Jeden z největších zátahů proti výrobcům drog v regionu. Většinu policisté zadrželi pět výrobců a dealerů pervitinu.

Kriminalisté uskutečnili jednu z největších akcí proti výrobcům drog v regionu. Z trestného činu nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů obvinili celkem pět lidí. V rámci vyšetřování případu přišli na to, že jeden z obviněných dokonce učil drogovat svého syna. Ten pak drogy nabízel a prodával svým vrstevníkům. Policejní akce s názvem Radon trvala několik měsíců a vyvrcholila na konci října. Částka, kterou obvinění mohli získat z prodeje drog, se pohybuje ve stovkách tisíců korun.

Čtyřicetiletý muž ze Vsetína byl v minulosti za výrobu a prodej drog několikrát odsouzen k nepodmíněnému trestu. Po pro-

puštění se opět začal věnovat této trestné činnosti. Nejhorší je, že všechno naučil i svého syna. Ten poprvé kouřil marihuanu už na prvním stupni základní školy. V patnácti letech začal vdechovat pervitin, v šestnácti mu ho otec prý začal sám aplikovat nitrožilně. Nejříve mu drogu dával zadarmo, později za ni chtěl peníze nebo mu syn sháněl léky, které se k výrobě metamfetaminu používají. Dnes osmnáctiletý chlapec pravidelně kouří marihuanu a aplikuje si pervitin. Obě drogy nabízel, dával a prodával svým vrstevníkům. Také jeho policisté museli obvinít z trestného činu.

Další tři obvinění na výrobě a prodeji drog spolupracovali. Čtyřiapadesátiletý muž z Čech jezdil na Slovensko a Polsko, kde ve velkém skupoval léky potřebné k výrobě metamfetaminu, například Nurofen stop grip či Modafen. Při domovní prohlídce policisté našli a zabavili několik desítek balení těchto léků.

U dalšího z obviněných jsme objevili pěstírnu marihuany. Pětatřicetiletý muž si upravit interiér své kuchyně a pod umělým osvětlením zde pěstoval celkem dvaadvacet rostlin konopí. Našly se zde navíc tři plastové nádoby se zpracovanou marihuanou.

Obvinění spolupracovali, drogy vyměňovali za marihuanu nebo vše prodávali. Hlavní aktér – čtyřicetiletý recidivist – skončil ve vazební věznici. Z vězení byl naposledy propuštěn v roce 2007. Hrozí mu, že se tam vrátí až na deset let. Policisté mu dokázali, že pervitin vyráběl i prodával nejméně od roku 2008.

por. Ing. Jana BÁRTÍKOVÁ
tisková mluvčí
Foto archiv Policie ČR

JAZYKOVÉ MOSTY PRO POLICEJNÍ PRAXI

V letech 2006–2009 realizovala Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze ve spolupráci s dalšími subjekty za podpory Ministerstva vnitra ČR projekt, který reaguje zejména na potřebu zvýšení efektivity komunikace mezi příslušníky Policie ČR a cizinci, je určen k udržování nebo zvýšení jazykových kompetencí policistů v kontextu výkonu služby a odpovídá moderním trendům v metodice vzdělávání.

Projekt nazvaný „Jazykové mosty“ s podtitulem „pro policejní praxi“ se zaměřil na vytvoření unikátního učebního materiálu jazykového vzdělávání pro policisty sestávajícího ze 4 jazykových modulů – anglického, německého, ruského a romského – zasazených do ryze profesního kontextu služeb pořádkové a dopravní policie. Každý z nich je tvořen interaktivním multimediálním výukovým programem na CD-ROM a dvěma doprovodnými manuály (cvičení a dvojazyčná brožura slovíčka s texty). Po dvoukolovém hodnocení odbornou porotou byla projektu 9. října 2009 udělena Evropská jazyková cena Label 2009. Label je decentralizovaný program Evropské komise, jehož cílem je ocenit a propagovat inovativní metody/projekty zaměřené na výuku a studium cizích jazyků, šířit nové metody/projekty mezi žáky/studenty a učitele a motivovat učitele k zavádění těchto metod do výuky. Tuto cenu v České republice uděluje Národní agentura pro evropské vzdělávací programy spolu s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

-JS-
Foto archiv VPŠ a SPŠ MV

MUZEUM POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Ke Karlovu 1, Praha 2

tel.: 224 922 183

fax: 974 841 091

e-mail: muzeum@mvr.cz

PROGRAM prosinec 2009

Středeční odpoledne pro děti – od 14.00 do 15.00 hod.

- * 2. 12. Pohádkový semafor
  - * 9. 12. Kouzlení pro malé řidiče
  - * 16. 12. Vánoční překvapení
- Vstupné na dětské pořady 5 Kč

VÝSTAVY A JINÉ AKCE

- * do 20. 12. Kriminalistika proti zločinu – výstava k padesátému výročí Kriminalistického ústavu Praha
- * do 20. 12. Kriminalistický kabinet 1954–1970, výstava ze sbírek muzea
- * do 20. 12. Jsme tu ... – prezentace amatérských fotografií policistů a zaměstnanců Policie ČR
- * Ochrana obyvatelstva – expozice Hasičského záchranného sboru

* Prostituce staré Prahy, Ochrana osob a majetku – stálé výstavy

* 17. 12. od 18.00 hod. Vánoční koncert komorních souborů, Hudby Hradní stráže a Policie ČR v kostele Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého

NA OBJEDNÁVKU:

* Dopravní výchova pro mateřské školy a 1.–4. ročníky zákl. škol

* Mládež a kriminalita – besedy pro 2. stupeň ZŠ a studenty středních a učňovských škol

Informace o programech a případné objednávky na tel.: 974 824 862
Internetová adresa – <http://www.muzeum-policie.cz>

Expozice je otevřena denně mimo pondělí od 10.00 do 17.00 hod.

* 21. 12. 2009–4. 1. 2010 MUZEUM UZAVŘENO

Změna programu vyhrazena

ANGLIČTÍ ŘIDIČI SPRCHUJÍ CHODCE

Mezi řidiči v Anglii se rozmáhá nový druh zábavy. Na silnici si vyhlédnou kaluž vody a počkají, až se k ní přiblíží skupina chodců – pak do kaluže najedou a chodce proudem špinavé vody postříkají, píše britský deník Daily Mail.

Někteří z „vtipálků“ si akci natáčejí na mobil nebo webkameru a snímky pak umísťují na webové stránky.

Tato zábava se na ostrově začala rozmáhat zejména v podzimních deštivých dnech. Videí s tematikou čerstvě „ospr-

chovaných“ chodců je plný YouTube.

V městečku Devonu na jihozápadě Anglie si policisté autora takového videa předvolali k výslechu. Řidič tvrdil, že děti, které postříkal, ho o to samy požádaly.

Policisté mu neuvěřili a udělili mu pokutu 150 liber.

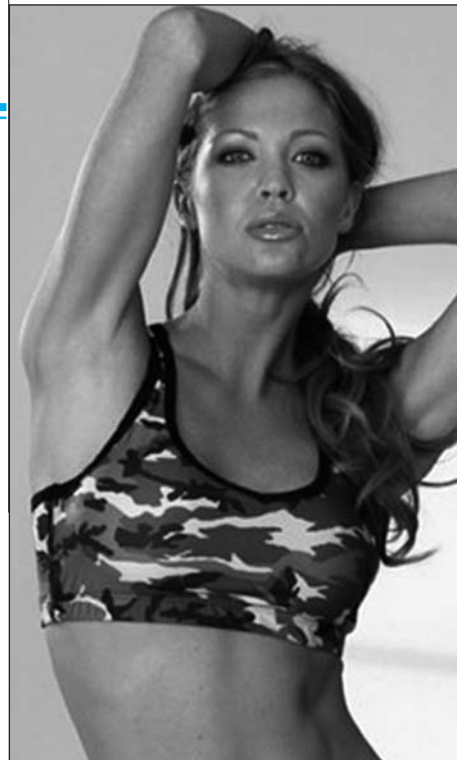
BOJOVÉ PODPRSENKY PRO ŠVÉDKY

Švédky sloužící v armádě požadují, aby pro ně vojenské orgány vyvinuly podprsenky vhodné pro bojové akce. Dosud si musí kupovat za vlastní peníze podprsenky určené pro sportovkyně, ty se ale v mimořádných situacích, jako jsou bojové nebo záchranné akce, snadno rozepínají.

Vojákyňe si stěžují, že na rozdíl od svých mužských kolegů, kteří fasují vhodné vojenské prádlo, má asi 500 švédských vojákyň problémy s podprsenkami. Jsou nuceny si kupovat ze svých prostředků civilní výrobky, avšak ani speciální typy podprsenek, určených pro sportovkyně, nejsou pro vojenské

účely vyhovující, uvádí se v materiálu Rady vojákyň, jednoho z orgánů odborové organizace.

„Ženy si musí kupovat sportovní podprsenky, ty ale nejsou přizpůsobeny bojovým situacím ani případům požárů, kde

NA NEPLATIČE PŘES INTERNET

Originální způsob, jak najít skrývající se neplatiče a vybrat od nich dlužné peníze, našli exekutoři v Urdmutské autonomní republice na východě evropské části Ruska. Využívají k tomu internetové sociální sítě.

„Vyhledáváme dlužníky na internetových sociálních sítích,“ potvrdil neotřelou metodu listu Izvestija mluvčí exekutorů Alexandr Beljajev.

„Naši exekutoři si pak najdou ve svých osobních archívech fotografie pěkných dívek, umístí je na internet s fiktivním

jménem a dalšími falešnými informacemi. Leckteří dlužníci, kteří za sebou zametají stopy, aby unikli věřitelům, se tady nechají nacytat.“

Kontakty se navazují na internetových sítích, jako je například Odnoklassniki (Spolužáci), ruská pobočka sítě Facebook, která je v Rusku velmi populární. Díky ní nasazené dívky získají informace od neplatiče, jeho telefon nebo ještě lépe, domluví si s ním schůzku.

„Ale místo krásné dívky přijde na rande exekutor. Prokáže se dokumenty a zabaví dlužníkovi majetek,“ vysvětluje mluvčí. Izvestije uvádějí příklad čtyřiatřicetiletého muže, který na daních dlužil přes 100 000 rublů, ale zmizel. Na rande sjednané přes internet přijel autem, ale domů už šel pěšky.

V souvislosti s populárními internetovými stránkami Odnoklassniki které na jaře letošního roku vykazovaly 33 milionů registrovaných uživatelů, se mohla veřejnost také seznámit s otřesným kriminálním případem, při kterém policisté v moskevské oblasti zadrželi šestačtyřicetiletou Julii Pečeněvovou, podezřelou ze série vražd. Žena se na internetových sociálních sítích seznamovala se svými dvojnicemi, které pak vraždila a prodávala jejich byty a domy. Pečeněvová je podezřelá nejméně ze tří vražd.

Dopadnout ji se policistům podařilo pouhou náhodou. Nestihla totiž schovat tělo poslední oběti dřív, než se do nového bytu nastěhovali jeho noví majitelé. Když ji policisté zadrželi, ukázalo se, že téměř veškerý svůj volný čas trávila připojená k internetu a na řadě sociálních sítí včetně Odnoklassniki vyhledávala ženy, které se jí podobaly.

vojáci a vojákyně zasahují. Nejsou praktické, snadno se rozepínají," řekla mluvčí rady Paulina Rehbindarová.

Kritizovala armádu, že nedbá o rovnoprávnost pohlaví ve službě, a to v zemi, která je považována za velmi progresivní v prosazování rovnoprávnosti.

„Je to hlavně poselství pro ženy. Musí jim být na jejich pracovišti zajištěno vybavení, které je funkční a spolehlivé," zdůraznila.

Podle ní ženy ve švédské armádě působí již přes 30 let, ale nikdy jim vojsko neposkytovalo v rámci vybavení také podprsenky. Armáda však svým příslušníkům a příslušnicím poskytuje příspěvky na prádlo.

Podle Rehbindarové se ale už snad blýská na lepší časy: vojenská podprsenka je již testována, protože příští rok má být do armády přijato 800 až 1000 žen. „Vývoj by měl být dokončen do konce letošního roku, nejspíše napřesrok," řekla.

SAMOPAL ZA RECITACI

Samopal AK-47, dva ruční granáty, protitankovou minu a osobní počítač. To jsou ceny, které v Somálsku dostal sedmnáctiletý vítěz soutěže v recitaci veršů z koránu, svaté knihy muslimů.

Soutěž v jižním Somálsku uspořádaly islámské milice Šabáb a trvala měsíc, píše agentura Reuters.

Klání se zúčastnili hoši ve věku od deseti do pětadvaceti let a cena čekala i na druhého v pořadí – dvaadvacetiletý mladík dostal rovněž samopal i se zásobou střeliva.

Somálsko se zmítá v ozbrojeném konfliktu už 18 let, přičemž se průběžně mění hlavní zneprátené strany. Nyní proti sobě stojí islámské milice z několika skupin proti vládě prezidenta šajcha Sharifa Sheikhha Ahmeda, kterou podporuje OSN. Radikální Šabáb, který je podle USA spojencem teroristické sítě Al-Káida, kontroluje většinu středního a jižního Somálska.

ZÁKAZ MASEK PROTI CHRIPCE

Bolivijské banky a spořitelny v provincii Santa Cruz zakázaly svým klientům vstupujícím do poboček mít na tváři hygienické roušky, jejichž nošení se rozšířilo v souvislosti s epidemií prasečí chřipky. Snaží se tak zabránit množícím se případům přepadení bankovních ústavů osobami, které roušky zneužily k zamaskování své identity.

„Rozhodli jsme, že pouze stálí zaměstnanci spořitelny a bank mohou roušky nosit, ale zákazníci již s rouškami na obličejích vstupovat dovnitř nesmějí," prohlásil předseda sdružení spořitelny Hogier Hurtado.

Rozhodnutí bylo přijato po šokujícím přepadení jedné ze spořitelny doslova „za bílého dne" osobami, maskovanými rouškami. Ty jsou běžně používané proti viru H1N1, který způsobuje takzvanou prasečí chřipku. Šlo přitom o několikáté přepadení v řadě obdobným způsobem.

Policie rozhodnutí podporuje. „Bohužel příliš mnoho lidí páchá trestné činy za

použití hygienické roušky přes obličej, což znemožňuje jejich identifikaci, nehledě na existenci bezpečnostních kamer na místě činu," uvedl policejní velitel ze Santa Cruz Johnny Vargas.

Podle zdravotních orgánů jde ale o poněkud kontroverzní rozhodnutí. Poukazují na to, že právě provincie Santa Cruz je epicentrem nákazy prasečí chřipkou v zemi: z 1 500 případů onemocnění virem H1N1 je až 70 procent registrováno právě zde. Povinné odkládání roušek proto může přispět k dalšímu šíření infekce.

Jiné hlasy zase upozorňují na to, že samo nošení roušek nijak výrazně šíření virové nákazy nezabránilo, a působí spíše psychologicky.

ZPOCHYBNĚNÉ DENNÍ DÁVKY ALKOHOLU

Oficiálně stanovené množství alkoholu, které lidé mohou každý den vypít, aniž by vážně ohrozili své zdraví, nemá podle britských zdravotníků opodstatnění a může být dokonce škodlivé. Lidé tak prý mohou získat dojem, že každodenní požívání alkoholu nemá na jejich zdraví žádný vliv.

Britské úřady údajně doporučují jako maximální denní dávku pro muže čtyři jednotky alkoholu, zatímco ženy by neměly vypít více než tři jednotky. Jedna jednotka odpovídá deseti mililitrům čistého alkoholu, přičemž půllitr piva obsahuje přibližně dvě jednotky. Stejně množství jednotek má v sobě i jeden „panák" tvrdého alkoholu.

„Velice nás znepokojuje používání slova ‚denně‘ v obecně citovaném doporučení britských úřadů. Vzniká

pak dojem, že můžete pít každý den," upozornila Rachel Seabrooková z Institutu pro výzkum alkoholu. Jaterní specialista Nick Sheron tvrdí, že tyto limity vyšly z „pera" státních úředníků a jsou údajně jen chabě podloženy skutečně odbornými výzkumy.

Sheron proto doporučuje, aby denní limity byly nahrazeny týdenními, které se v Británii používaly do roku 1995 a které vycházejí z poměrně přesných zdravotních výzkumů. Podle nich by muži neměli za týden vypít více než 21 jednotek alkoholu a ženy by pak neměly překročit hranici čtrnácti jednotek.

Britská vláda však v rámci boje proti nezřízenému víkendovému opijení dala raději přednost denním limitům, protože obyvatelé ostrovního království si tuto týdenní „dávku" alkoholu vybírali obvykle najednou, při pitkách na konci týdne. To ale byla podle Sherona chyba. „Týdenní limity byly založeny na důkladných výzkumech a stanoveny pro úroveň, kdy škody způsobené alkoholem převáží nad jejich možným užitekem," uvedl. Z vládního doporučení se navíc podle něj ztratilo důležité upozornění, aby lidé během týdne zůstali alespoň několik dnů zcela bez alkoholu.

Britské úřady nyní jen varují před pravidelným pitím nad rámec denního limitu s tím, že by si pijáci měli po velkém „flámu" dopřát alespoň osmačtyřicetihodinovou přestávku na zotavení těla.

Dvoustranu připravil
Jaroslav LÍNHART
Foto internet

COMMUNITY POLICING nově i v praxi lotyšské policie

Dva čeští policisté, plk. Martin Hrinko z KŘP Severomoravského kraje a plk. Ota Hřebíček z ÚO VS Svitavy, společně s představitelem neziskové organizace Otevřená společnost, o. s. p., Mgr. Michalem Tošovským navštívili Lotyšsko v rámci cíleného projektu, určeného k zavádění prvků filozofie Community policing do praxe lotyšské policie.

ZÁKLADNÍ STRUKTURA LOTYŠSKÉ POLICIE

Hlavním garantem bezpečnosti je Ministerstvo vnitra (má asi 20 000 zaměstnanců). Pod ministerstvo jsou zařazeny Lotyšská státní policie (Latvijas Valsts Policija), Státní pohraniční stráž, Bezpečnostní policie (tj. zpravodajská služba aj.), Kancelář pro občanské imigrační záležitosti a Státní hasičská a záchranná služba. Lotyšská státní policie spadá do působnosti policejního odboru MV (obdoba Policejního prezidia ČR). Sbor je řízen generálním policejním komisařem. U tohoto sboru slouží 8 222 příslušníků.

Policejní odbor zahrnuje Ústřední správní sekci (kancelář IT, kancelář pro strategii, kancelář pro mezinárodní záležitosti aj.), Ústřední sekci kriminální policie (odbor odhalování organizovaného zločinu, odbor ekonomické policie, odbor mezinárodní spolupráce, zásahová jednotka atd.) a také Ústřední sekci pořádkové policie (prevence, kooperace mezi teritoriálními silami atd.).

Zákon o policii z roku 2006 se vztahuje jak na policii „státní“, tak i na policii založenou místní samosprávou. Rozdíly jsou jednak v působnosti sborů – policie samosprávy je teritoriálně omezena na území zakládající obce, jednak pracovní právní náležitosti jsou u obou druhů policistů upraveny odlišně v zákoníku práce.

PRAXE LOTYŠSKÝCH POLICISTŮ

Lotyšská policie prošla rozsáhlými změnami, které poznamenaly zejména kvalitu poskytování služeb veřejnosti. Důvodem je ekonomická situace, která si vynutila od 1. září 2009 změnu systému služeb a jejich plánování. Policisté v Lotyšsku od uvedeného reformního data slouží v pěti krajských ředitelstvích (regionálních ředitelstvích), která pak mají podřízená okresní ředitelství (obdoba našich územních odborů, dále jen územní odbory), která plní i funkci obvodních oddělení.

Na rozdíl od reformy Policie ČR zrušila lotyšská policie trvalý výkon na obvodních odděleních a ponechala z nich pouze úřední místnosti bez přítomnosti stálé služby. Stálá dozorcí služba je pouze jedna pro území celého okresu – okresní úroveň, ta přijímá oznámení občanů a vysílá hlídku na místo činu.

Zajímavostí v systému plánování služeb je, že policisté slouží v úředních hodinách, tzn. v pracovních dnech od 8 do 17 hodin. Po těchto úředních hodinách je v pohotovosti pro celé území okresu jeden operativní tým čítající maximálně čtyři policisty, přičemž dva policisté jsou hlídkoví a zbytek policisté kriminální služby. Tento tým je až do druhého dne v pohotovosti doma pro případ, že je dozorcí vyšle na místo činu provést procesní úkony nebo zákrok. Pokud okolnosti případu vyžadují provést zákrok proti výtržníkovi například v restauraci, dozorcí útvaru vyzve velitele operativní hlídky, ten se obleče do uniformy a jede vyzvednout druhého člena hlídky z domu a pak společně provedou zákrok ve zmíněné restauraci.

V případě, že výtržníka omezí na svobodě, odveze ho hlídka do sídla územního odboru, ve kterém jsou standardně cely, a umístí ho do cely. V Lotyšsku zajišťuje provoz cel (včetně policejního střezení) krajské ředitelství, které má cely v sídlech všech územních odborů. Tímto způsobem má krajské ředitelství v sídle územních odborů policisty – jak na ostrahu cel, tak i policisty služby dopravní policie. Ostatní policejní služby specifického charakteru (zásahová jednotka, kriminalistická technika aj.) jsou v sídle krajského ředitelství.

Ve vozidlech dopravní policie jsou standardně umístěny rychlostní radary a záznamová technika

Pořádková policie (hlídková služba) mimo úřední hodiny neprovádí preventivní výkon služby, a pokud se veřejnost mimo úřední hodiny s policejní hlídkou setká, tak jen v případě, že hlídka jede na zákrok nebo se nachází na místě činu po předchozím oznámení. Umíme si představit paralelu v podmínkách ČR?

O víkendech platí stejný režim služby jako v mimoúřední době během týdne, jen s rozdílem, že jeden z policistů v pohotovosti se spojí s městským policistou okresního města a provedou společnou preventivní hlídku večer v okresním městě. Zbytek noci a víkendu zajišťuje prevenci jen městská policie, pokud je ve městech zřízena. Kvůli ekonomické krizi došlo k poklesu platů policistů a peníze zřejmě sehrály roli i v případě změny plánování služeb. Policisté, kteří vyjedou k provedení zákroku v nočních hodinách, mají tuto dobu placenou v přescase, mimo noční hodiny tomu tak není.

Lotyšská policie má modré uniformy, markantní odlišností je červená kravata u mužů a šátek na krku v barvách lotyšské vlajky u žen. Služební dopravní prostředky v Lotyšsku odpovídají srovnatelné třídě vozového parku v Lotyšsku. Před budovami policie i v ulicích byla vidět vozidla značek Volvo, Audi, Hyundai aj. Vozidla dopravní služby mají instalovány rychlostní radary se záznamovým zařízením.

PŘIJETÍ V RIZE

Po příletu do hlavního města Rigy jsme byli přijati na policejním odboru MV. Celou dobu nás provázela děvčata z tamního odboru mezinárodních vztahů Ilze a Inese, která nás nejprve předvedla ke generálnímu policejnímu komisaři státní policie generálu Voinsovi, se kterým Češi hovořili na téma cíle semináře. Generál podpořil cíl projektu. Pak nás doprovodil do kanceláře tajemnice ministryně vnitra paní Petersons, která s námi hovořila na téma ekonomické situace v policii. Ta je ve srovnání s českou praxí horší.

V CÍLY CESTY – TALSI

Město Talsi je jedno ze tří okresních měst na území krajského policejního ředitelství. Okres Talsi má okolo 49 000 obyvatel (v létě okolo 55 000). Oblast je pokryta více než z 55 procent lesním porostem a nachází se zde několik chráněných přírodních oblastí. Město Talsi (12 000 obyvatel) je správním střediskem oblasti. Policejní územní odbor je místně příslušný pro tři regiony v Kurzeme. Slouží zde celkově 92 policistů – z toho pro Talsi je jich 39 (15 kriminalistů a 24 uniformovaných policistů), zbytek je zařazen pod velení regionu Kurzeme. V městě Talsi rovněž působí i městská policie, avšak nemá velký početní stav a v podstatě je „not powerfull“. Nejpalčivější problémy v regionu jsou loupežná přepadení, vloupání do objektů, porušení zákonů na ochranu přírody a kriminalita v souvislosti s drogami.

PRŮBĚH SEMINÁŘE

Seminář probíhal v přednáškové místnosti pro 30 posluchačů v hotelu Talsi. Začátek semináře navštívili krajský policejní ředitel a primátor města Talsi. Za přítomnosti médií oba hovořili o cíli semináře a očekávání, co přinese policistům i veřejnosti. Lze říci, že seminář byl v městě Talsi událostí číslo jedna, o čemž svědčí i reportáž přes celou první stranu novin i v TV. Posluchači byli ze všech koutů Lotyšska, početně nejvíce policistů bylo z územního odboru Talsi, ale nechyběli ani představitelé městských policií. Struktura posluchačů byla různorodá. Byli to vedoucí pracovníci, asistenti i řadoví policisté a strážníci.

Seminář byl veden Mgr. Michalem Tošovským, který velmi profesionálně připravil studijní materiál i strukturu semináře. Seminář byl školením, výukou i praktickým cvičením se zpětnou vazbou a vyhodnocením. Velmi pečlivě připravený postup při výuce doprovázené prezentacemi dobré praxe z ČR byl pozitivně hodnocen jak přítomnými policisty, tak i nezaujatými posluchači (např. médii, konzulem ČR v Lotyšsku aj.).

V úvodu posluchači dostali základní informace o zavádění prvků filozofie Community policing do praxe, vyslechli si podstatu této filozofie a nakonec si za naší aktivní asistence vyzkoušeli nově nabytou zkušenost. Cvičení bylo strukturováno tak, že lotyšští policisté dostali úkol řešit konkrétní preventivní situaci v místních podmínkách při zapojení dalších partnerů. Sami si mohli vyzkoušet jednak svou roli, pak roli vybraných partnerů a po výměnách rolí mohli ve skupinách navrhnout optimální způsob řešení problému v lokalitě.

PO NĚKOLIKA DNECH....

zvedá Mgr. Tošovský v Praze vyzvánějící telefon a s potěšením naslouchá policistce Ilze z policejního odboru MV, která hovoří o prvních úspěších se zaváděním „českého modelu“ Community policing do policejní praxe v Lotyšsku. Je ráda a děkuje nám za projekt, kterým se daří zvyšovat kredit lotyšské policie dovnitř i navenek.

**plukovník Ing. Martin HRINKO, Ph.D.,
náměstek ředitele pro vnější službu
KŘP Severomoravského kraje**
Foto autor

Mgr. Tošovský s překladatelkou při zadávání úkolu v rámci cvičení

Posluchači byli velmi snaživí a do všech cvičení se aktivně zapojovali

„Vybavení“ policejní cely

DLUŽNÍK

Desátého června roku 2009 byla středa a na poštovním úřadě v obci Vráž panoval lenivý dopolední klid. Přibližně ve čtvrt na deset vstoupil do místnosti chlap. Basebalová čepice s kšiltem naraženým do čela, tvář zahalená šálou. V pěsti zbraň.

„Dej mi peníze!“ houkl na úřednici.

Paní za přepážkou v nevěřicím úžasu zavrtěla hlavou.

„Prachy,“ opakoval a palcem natáhl kohoutek revolveru. Temně to cvaklo. Úřednice neochotně vytáhla z kasy tisícikorunovou a pětisetkorunovou bankovku.

„Chci všechno,“ řekl a nepřestával mříž.

Po krátkém zaváhání vydala zbylé papírové peníze. Dohromady to představovalo sedmnáct tisíc korun. Útočník nacistal lup do igelitové tašky s reklamou obchodního řetězce Billa.

„Dobrý,“ zabručel smířlivě, otočil se na patě a vypadl ven. O dvacet minut později byli na místě policisté z Čimelic, téměř současně dorazila kriminálka z Písku.

„Jak vypadal?“

Popis pachatele byl poněkud neurčitý. Třicet až čtyřicet let, čepice s kšiltlem, modrá bunda, šedé kalhoty. Mluvil česky, bez zjevného cizího přízvuku.

„Poznala byste ho?“

„Těžko, obličej měl zakrytý.“

Našel se i svědek, který si všiml cizího auta zaparkovaného u budovy, nebyl si však jistý ani jeho značkou, ani barvou.

„Snad to byl Opel, ale krk bych na to nevsadil. Měl zvláštní stříbrnou barvu. Myslíím trochu do zelena.“

Málo stop pro začátek pátrání. O dvanáct dní později se představení opakovalo v městečku Katovice.

Dopoledne zaparkoval světlý Opel kousek od mostu přes Otavu, necelých sto metrů od poštovní úřadovny. Vystoupil chlapík v čepici a s kulatými tmavými brýlemi na obličej. Nikam nespěchal, volným krokem došel

k poště, před ní se zastavil, vytáhl z kapsy mobil a předstíral, že telefonuje. Lidé, kteří před ním do budovy vstoupili, postupně zase odešli, bylo zřejmé, že je poštovní kancelář prázdná. Překryl si pusku pletenou šálou a vešel dovnitř. Stejná situace, stejná namířená zbraň.

„Všechny prachy sem,“ řekl ostře.

Ústí hlavně vypadalo hroživě. Úřednice vytáhla ze zásuvky hotovost, útočník ji bez počítání nacistal do připravené tašky. Vyběhl ven, nasedl do vozu a prudce se rozjel. Za náměstím odbočil na obec Mnichov, za zadním okénkem se pomalu ztrácela kostelní věž. Vypráví se, že když před dávnými lety katovičtí kostel přestavovali a rozhodli se umístit na věž krásné hodiny, okolní obce na pořízení stroje přispěly. Až na Mnichov, který nedal nic. Stavitelé tedy v mnichovském směru neumístili ciferník, a tak je to až dodnes. Pachatel ujížděl od místa loupeže a vězní hodiny namířené do zbylých světových stran ukazovaly deset minut po deváté.

Podobnost s případem ve Vráži byla do očí bijící, kriminalisté ze Strakonice a Písku usoudili, že tohle může být začátek celé série poštovních loupeží. Kontaktovali přílehlé okresy a připravili společná opatření. Na uzlových silničních bodech byly rozmístěny dopravní hlídky, které věnovaly zvláštní pozornost stříbrným automobilům a osamělým řidičům přibližně čtyřicet let starým. Popis pachatele byl velmi hrubý, hodil se tak na polovinu chlapů v republice. Zbraň, kterou lupič používal, označily obě úřednice za pistoli podobnou té, jakou nosí uniformovaní strážníci. Ve výpovědi svědků se opět objevil automobil, jednou stříbrošedý, podruhé nazelenalý. Ve státní poznávací značce bylo pravděpodobně písmeno T. V následujících dnech prošla kontrolou řada osobních vozů, k vyřešení případu to však nepomohlo.

V pátek třetího července byla přepadena

pobočka České pošty v Kadově. Pachatel přijel směrem od Blatné a zaparkoval nedaleko obecního úřadu, kousek od elektrického transformátoru. Vystoupil, chvilku se rozhlížel, pak vešel do telefonní budky a pohrával si s tlačítkovým číselníkem. Na vsi byl klid, když z pošty vyšel poslední zákazník, zaháhl se do šály a vstoupil do budovy pošty. Za přepážkou seděl muž. Lupič na okamžik zaváhal, pak vytáhl zbraň a žádal peníze.

„Nebyla to pistole,“ upřesňoval později zaměstnanec pošty, „ale bubínkový revolver. Nejsem žádný odborník na zbraně, tohle však vím jistě.“

Lupič měl na sobě oblek připomínající pracovní overal, měřil přibližně sto osmdesát pět centimetrů, na tváři měl tmavé brýle s tenkými obroučkami. Odesl si necelých dvacet tisíc korun.

O deset dní později se téměř totéž opakovalo v obci Sedlice. Pachatel si vynutil téměř čtyřicet tisíc, úřednici fyzicky neublížil, nicméně i tak si jeho návštěvu odnesla psychickým šokem.

Další v pořadí byly Čestice. Tady už útržkovité výpovědi svědků umožnily rekonstruovat přepadení poměrně přesně. V úterý osmadvacátého července přijel stříbrný Opel Vectra od Strakonice a dál pokračoval směrem na Vacov. Kousek za obcí si to však řidič rozmyslel, otočil vůz a vrátil se. Zastavil, chvilku se procházel po návsi, venkovský poklid jej zřejmě zlákal. Znovu nasedl do auta, odjel za ves, kde přemontoval obě cedulky se státní poznávací značkou za čísla pocházející ze sešrotovaného vraku. Zaparkoval kousek od právě opravované fary a v tolikrát už použitým maskování vtrhl do poštovní úřadovny.

„Naval sem prachy,“ řekl ženě za přepážkou. Úřednice se zachovala pozoruhodně chladnokrevně. Zaklapla zásuvku pokladny, zvedla se, odešla do vedlejší místnosti a zabouchla za sebou dveře. Tady stiskla tlačítko alarmu, chvilku počkala, pak vyšla zadním vchodem ven, obešla budovu a vrátila se hlavními dveřmi do centrální kanceláře. Maskovaný lupič už byl pryč a z pokladny se neztratila ani koruna. O několik minut později dorazili na místo policisté z Volyně a ze Strakonice.

Zklamán neúspěchem se pachatel krátce na to vypravil do už známé Vráže. Odtud si odnesl téměř čtrnáct tisíc korun.

Kriminalisté ze Strakonic, Písku i Prachatic se společně radili o dalším postupu. Přesto, že vrcholilo období dovolených a lidí k dispozici bylo žalostně málo, rozhodli se, že budou předem vybrané poštovní odbočky permanentně střežit. Někde se operativní hlídky usadily přímo v poštovních budovách, tam, kde to nebylo možné, se vartovalo zvenku. Nutno podotknout, že lidé se chovali velice vstřícně, ochotně nabízeli k dispozici místnosti, z nichž bylo na poštovní úřady dobře vidět. Pachatel, říkejme mu třeba Jiří Válek, neměl ani tušení, jaké mraky se stahují nad jeho hlavou.

Ted' přeskočíme ve vyprávění na samý

konec, k výpovědi, kterou pan Válek nadiktoval do vyšetřovacího protokolu.

„Já neviděl žádné jiné řešení.“

Na začátku byl velmi neseriózní dluh. Jiří Válek původně žil na Moravě, a tady si také půjčil peníze od jednoho ochotného soukromníka. Částku nedokázal v předem dohodnutém termínu splatit, a ta začala narůstat nehoráznými úroky. Najednou to byla neskutečně vysoká suma a vymahači dluhů, které lichváři používají, rozhodně nepatří mezi ohleduplné sociální pracovníky. Válek se bál o život a jeho cesta do jižních Čech v podstatě představovala útek. Přes novinový inzerát se seznámil s hodnou osamocenou paní se dvěma dětmi, nastěhoval se k ní a začal se starat o novou rodinu. Pracoval jako lesní dělník a snad i nějaký čas věřil, že se na jeho úpis zapomene. Jenže nezapom

nělo, vymahači dluhů si ho našli a tvrdě se dožadovali dalších splátek. Tak vytáhl z tašky starý revolver a šel na věc.

Mimochodem, rozhodně neběželo o zbraň, kterou by mohl někomu ublížit. V podstatě to byl poplašňák na slepé patroty, Jiří Válek se kdysi zabýval výcvikem psů a boucháním na cvičišti je učil zvykat si na střelné rány.

„Nikam to nevedlo. Vážně už jsem toho chtěl nechat.“

Tvrzení může být celkem pravdivé. Částkami, které při loupežích získal, byl Válek zklamán, hrozivý dluh se nezměňoval, stěží to stačilo na umořování úroků. A to mu zatím přálo štěstí, které nemohlo trvat donekonečna.

„Měl jsem takový divný pocit, to úterý. Ale pak jsem si řekl, že ještě jednou, napoleď.“

Ostrovec, okres Písek. Pošta zde sídlí v budově na okraji křižovatky, kolem je zahrada se vzrostlými stromy. Válek zaparkoval a strčil do kapsy revolver. Pak vešel do úřadovny.

„Dej sem peníze!“ zazněla už tolikrát opakovaná věta.

Vedoucí poštovní pobočky pokrčila rameny a vysázela na pult přepážky osmnáct tisíc dvě stě korun. Válek je sebral a vrátil se ke svému autu. Snažil se jít klidně, ale vtom si všiml dvou běžících mužů. Vyrážel jako blesk, nacpal se za volant a nastartoval. Písečtí kriminalisté měli svůj vůz o několik desítek metrů dál.

„Stůj!“ ozvalo se.

Válka ani nenapadlo poslechnout. Po opakované výzvě zazněl výstřel, mimochodem naprosto přesný, policista mříl na pneumatiku, a tu se mu také podařilo prostřelit.

Lupič na prázdném kole však užijďel dál. Před služebním automobilem si udržel malý náskok, jakmile vjel do lesa, prudce odbočil na nebezpečnou boční cestu. Tady s horečnou rychlostí vyměnil prázdné kolo za rezervu a vrátil se zpátky na asfaltovou silnici. Jenže tam už

byly na obou stranách uzávěry, Jiří Válek vjel policistům přímo do náruče. Ještě se nevzdával, ještě se pokusil projet a odjel jeden služební vůz, teprve potom zastavil. Basebalová čepice, tmavé brýle, šála, bubínkový revolver a kompletní lup z poslední pošty, z toho všeho se staly předměty doličné. Zadržený muž se ani nesnažil dlouho zapírat a vcelku ochotně se přiznal a s kriminalisty spolupracoval.

Sedm případů v jižních Čechách, další na Moravě. Zárok nedaleko Ostrovice udělal tečku za jedenácti neobjasněnými poštovními loupežemi. Za nestydatými úroky, které stály na začátku celého příběhu, bohužel ne. Na zákon, který by tvrdě postihoval lichvu, se zatím ještě čeká.

jr
Foto archiv

Volný cyklus dialogů zaměřených na vznik nových krajských policejních ředitelství se dnes zastaví na Vysočině. Zdejší situace odráží opět jedinečná specifika a největší přehled přes okolnosti vzniku tohoto ředitelství má nepochybně náměstek ve vedení „staré“ jihomoravské policejní správy plk. Mgr. Josef BAČKOVSKÝ.

I KRÁSNÁ VYSOČINA MÁ SVA RIZIKA

Bylo pro vytváření Krajského ředitelství PČR Kraje Vysočina výhodou nebo naopak určitou komplikací, že jste územně navazovali na kompetence dokonce tří předchozích policejních správ?

Historicky zpětně nahlíženo, teritorium Kraje Vysočina se skutečně sestavovalo z pěti bývalých okresních ředitelství. Tři podléhala Správě Policie České republiky jižní Moravy – Jihlava, Žďár nad Sázavou a Třebíč, jedno – Havlíčkův Brod – spadalo pod východočeskou policejní správu, poslední – Pelhřimov – pod České Budějovice. Na všech těchto ředitelstvích byl prováděn nepřetržitý výkon policejní práce, jak prevence, tak služby pořádkové a dopravní policie, tak výkon služby kriminální policie a vyšetřování plnohodnotně. V jednotlivých liniích byly drobné odlišnosti v určitých prioritách, nebo i zvyklostech v konkrétních činnostech. Nešlo o rozdíly v aplikaci právních norem a předpisů, ale jednotliví policisté, zařazení ve stejné službě ve třech rozdílných krajích, měli někdy odlišné podmínky pro výkon služby. S tím jsme v okamžiku příprav vzniku Krajského ředitelství Policie ČR na Vysočině, se sídlem v Jihlavě, museli počítat.

Nejzašší termín vzniku šesti nových krajských ředitelství byl stanoven k 1. 1. 2012, následně bylo rozhodnuto, že všech čtrnáct krajských policejních ředitelství v České republice vznikne k 1. 1. 2010. Důležitým krokem v přípravě vzniku Krajského ředi-

telství bylo k 1. 1. 2009 přiřazení Okresního ředitelství Pelhřimov z jižních Čech a Havlíčkův Brod z Hradce Králové pod Správu jihomoravského kraje. V Brně tak vznikla největší policejní správa v ČR, kde se ze šestnácti bývalých územních celků, s nejvýchoďnějším okresem Vsetín a nejzápadnějším Havlíčkovým Brodem, za pochodu připravovala policejní ředitelství Kraje Vysočina, Brněnského a Zlínského kraje.

Se vznikem krajského ředitelství policie na Vysočině pracovaly původní mateřské kraje na delimitacích jak systematizovaných policejních míst, tak míst občanských zaměstnanců a za nimi jdoucí techniky a materiálu, aby jednotlivá budoucí policejní ředitelství měla kompletní zajištění. Velkým krokem dopředu bylo to, že už – k 1. 1. v roce 2007 plnohodnotně pracovalo integrované operační středisko v Jihlavě, které koordinovalo činnost pěti okresů tří různých policejních krajů. Odpovídající technické vybavení, koordinace sil a prostředků, činnost služby, přenos dat, celková informovanost, lustrační pracoviště – to vše je pro nás znatelným náskokem.

A nějaké nevýhody vašich výchozích pozic jste nepocíťovali?

Snad jenom velké množství jednání. Zatímco jinde mají vznikající krajská ředitelství policie jednoho nebo dva partnery, my jsme se museli domlouvat a smlouvat do budoucna činnosti se třemi stranami. A nejen v policejních záležitostech samotných, ale třeba i vzhledem k předchozím dozorovým státním zastupitelstvím, k soudům.

Dá se pro nezasedlé třeba uvádět, které úseky policejních aktivit a povinností jste mohli v Kraji Vysočina stavět - včelařsky řečeno – na „oddělcích“ z jihomoravských, východočeských a jihočeských zdrojů?

Rekl bych to následovně: K 1. 1. 2009 se všechno sesypalo do jednoho celku – veškerý určený majetek, všechny služby, jejich systém, veškeré personální záležitosti z pelhřimovského a havlíčkovobrodského okresu se soustředily do Brna. Odtud se pak nastavoval proces vzniku tří policejních krajů – Zlín, Brno a Vysočina.

Stanovení početních stavů nezbytných pro budoucí krajské policejní ředitelství na Vysočině předcházely analýzy a rozborů nápadu trestné činnosti, dalších kriminogenních faktorů, systémů v dopravě, veřejného pořádku, rizikových faktorů, co se týče pořádání různých sportovních, společenských, kulturních akcí i v návaznosti na případné extrémní, až teroristické, vlivy a projevy, ale i posouzení krajského teritoria Vysočiny z pohledu průmyslu, obchodu, turistického ruchu a tak podobně. Sledovali jsme sedmačtyřicet kritérií, z nichž jsme

Plk. Mgr. Josef Bačkovský

vycházeli při určení policejních systemizovaných míst v rámci nového kraje. Vyšlo nám 1 350 policistů na kompletní kvalifikované pokrytí celého území. Od obvodů, přes územní odbory až po krajské útvary – včetně těch, které tady do současné doby vůbec nebyly a jejichž činnost dosud zajišťovaly Brno, Hradec a Budějovice. Mám na mysli zejména krajské dopravní družstvo, dálniční oddělení a pohotovostní eskortní oddíl.

Zásahové jednotky se nedělí. Nadále budeme využívat profesionály zřízené u tří výchozích policejních krajských ředitelství. Podobně tomu bude s odborem kriminalistické techniky, protože by bylo absolutně

nerentabilní budovat tu samostatné pracoviště – na každý pád je výhodnější přijmout příslušnou výpomoc ze sousedních krajů. Se zásahovkou navíc souvisí jedna naše anomálie – na rozdíl od sousedů máme v teritoriu kraje jadernou elektrárnu Dukovany, na jejímž zabezpečení se zatím trvale podílí část zásahové jednotky z Brna. Vznikem policejního krajského ředitelství na Vysočině se část zásahové jednotky oddělené od Brna zařadí přímo pod působnost kraje s vlastním specifickým zadáním.

V oblasti personálního naplnění ostatních policejních činností bylo nejméně komplikací. Jednak policejní práci umíme a tam, kde vznikly nové krajské útvary, ať dopravní nebo pořádkové, byl navýšen tabulkový počet policistů tak, aby byli policisté vidět na veřejnosti. Druhou důležitou oblastí jsou občanské pracovníci – především na poli logistiky a ekonomiky. Od 1. 1. 2009 nám pro celou Vysočinu veškerý ekonomický servis dělá Brno – přes materiál, finance, nákupy, výběrová řízení, stavebnictví. Což

byly činnosti, které se na okresech nikdy nedělaly a lidé je tam proto ani nemohli umět. Postupně jsme se jako nový kraj dostali na početní stav 250 – a od 1. 2. 2010 budeme mít tento počet navýšen na 270 míst. Postupně se dělal kvalifikovaný výběr občanských zaměstnanců na důležité pozice v rámci ekonomických činností. Konkrétní lidé se zaškolovali a v Brně zapracovávali tak, aby určenou práci, problematiku na novém krajském ředitelství zvládali zcela bezproblémově.

Takhle zhruba naznačováno se to může zdát jako jednoduchá věc, ale mnohé z toho pro nás bude klíčové, protože od nového roku musíme mít stoprocentně zajištěný veškerý servis pro všechny policisty – namátkou řeknu od školení bezpečnosti práce, přes revizní či stavební techniky a tak dále a tak dál.

To bychom měli personalistiku a ekonomiku, třetí částí je delimitace majetku, spíš bych řekl vyřešení dislokace krajského ředitelství ...

Vím, že jste v Jihlavě převzali pro novou krajskou policejní úřadovnu docela zajímavý, celkem rozsáhlý objekt, byť trochu starší.

Je to budova – Vrchlického 46, Jihlava – z konce padesátých let. Sídlo zde okresní ředitelství policie a do roku 2008 byly v budově dislokovány okresní státní zastupitelství, okresní soud i internát policejní školy MV. Naší výhodou bylo, že se všechny tři instituce přestěhovaly do vlastních prostor. Této výhodné situace jsme využili a po zabezpečení investičních prostředků, s nimiž pomáhalo i statutární město, jsme už vloni začali realizovat projektovou dokumentaci k potřebným úpravám. Když to zkrátím, v prosinci loňského roku jsme měli stavební povolení, pak nám ministerstvo garantovalo finance a v červnu 2009 nastoupili stavebníci – kolaudace bude 15. prosince tohoto roku.

Pod jednou střechou vznikají komplety veškeré služby Krajského ředitelství policie na Vysočině. Musím s potěšením konstatovat, že kromě živícího povrchu dvora ve středu budovy, budeme mít veškerá pracovní prostředí nově zrekonstruovaná. Plyne z toho mimo jiné to, že další investice a modernizace můžeme od příštího roku plně zaměřit na jednotlivá obvodní oddělení, kterých je v kraji sedmadvacet. Plánů – a úprav – máme nepřeberně.

Kraj Vysočina se řadí z pohledu kriminality k poklidnějším místům České republiky – mohl byste se zmínit o současné zločinnosti „v srdci“ našeho státu a přiznat, co dnes policisty Českomoravské vrchoviny ve službě zejména zaměstnává, ne-li přímo nejvíc trápí?

V porovnání s ostatními regiony republiky tady byla v posledních desetiletích kriminalita nízká. Se vznikem kraje se všechno zvedlo, život se zintenzivnil, vyrostla tu nákupní střediska, zesílil pohyb osob, včetně projíždějících a najíždějících pachatelů trestné činnosti.

Železniční tah, dálnice – s tím souvisejí značné starosti, rychlý příjezd, odjezd, anonymita pachatelů. V samotné padesátitisícové Jihlavě rovněž přibýlo přechodem z okresního na krajské město všeobecně ruchu a s tím přibývá, jak my říkáme, i druhá strana věci: pouliční kriminalita, drobné krádeže i vážnější krádeže vloupáním, podvody, násilná přepadení.

Jaká přání, jaké nezbytné plány bude nový policejní kraj v nejbližší budoucnosti uskutečňovat?

Začnu prevencí. Tu víceméně převezmeme ve stavu, v jakém je v rámci jednotlivých územních odborů, protože tam byla dobře nastavená, a v jejím trendu zkrátka budeme pokračovat. Jinak je naší absolutní prioritou doprava. Po zřízení krajského dopravního družstva – se sedmadvaceti policisty – a zřízením odboru dopravy začíná úkol: jednak zvýšit výkon činností i policejních služeb venku, provázet více tuto činnost se službou cizinecké policie – tato má tady necelých sto policistů – a zároveň se v první řadě věnovat dálnici. Myslím si, že technické vybavení od vozidel, radarů a další techniky, co k tomu patří, je odpovídající a dostatečné. Souvisí to i s kvalitní metodickou přípravou, s neustálým kontaktem a informovaností s jednotlivými městy v linii dopravy, ať už to začíná dopravním značením, rychlým řešením dopravních nehod a ještě spíš snahami o předcházení dopravní nehodovosti.

Od dopravní problematiky bych navázal na úkoly vnější pořádkové služby, na kontroly osob na nejrůznějších místech ve vazbě na alkohol, na možný nelegální obchod s drogami, jejich užívání – a mnohdy zase před jízdou s motorovým vozidlem, a tudíž s ohrožováním provozu na komunikacích. Dál bych se odrazil k zabezpečování veřejného pořádku se vším všudy – v duchu základního policejního hesla pomáhat a chránit.

Na tomto místě bych se už zmínil snad jen o systematickém shromažďování dat k rizikovým skupinám nájezdníků, kteří často směřují k podvodům i ke krádežím finančních hotovostí z bytů například seniorů, a o vzniku krajské – jak se mezi policisty zaběhlo říkat – mordparty na objasňování té nejtvrďší kriminality.

Zaznamenal
Jaroslav KOPIC
Foto autor a archiv P ČR

Každoročně s příchodem zimy přichází také období nachlazení, rýmy, angíny či chřipky. V posledních letech se však zdá, že jsme z těchto běžných nemocí čím dál vystrašenější. Na jedné straně dokáže lékařská věda doslova zázraky a na druhé straně se každých pár měsíců dozvíme o hrozbě, ba přímo pandemii nějaké vražedné nemoci. Před pár lety se po celém světě vybíjela stáda hovězího dobytka ve jménu ochrany před nemocí šílených krav. Vzpomínáte si ještě, jak se jmenovala ta údajně zázračná vakcína proti ní? Asi ne, vidíte. Následovalo důrazné varování před nebezpečím rozšíření ptačí chřipky a hysterická likvidace chovů drůbeže. Kdo si dnes na nějaké ptáky vzpomene? Letos nás navštívila další pohroma – mexická neboli prasečí chřipka. A opět nastupuje známý scénář, tentokrát zacílený proti ubohým vepříkům.

Uvážlivý našinec by měl místo bulvárních „zaručených zpráv“ hledat objektivní informace raději v seriózních médiích, která garantují odbornou úroveň. Na úvod zkuste třeba stránku www.pandemie.cz, věnovanou pandemickému šíření infekčních onemocnění. Pandemie je hromadný výskyt infekčního onemocnění bez prostoroového omezení. Víte, že nejhorší chřipková pandemie proběhla těsně po skončení první světové války? Následkům tzv. španělské chřipky tehdy podlehl 25–50 milionů lidí! Další velmi poučná stránka má výstižnou adresu www.chripka.cz. Její obsah by se bez přehánění dal charakterizovat sloganem „Všechno, co potřebuje laik vědět o chřipce“. Přehledně a srozumitelně se dozvíte o příčinách, příznacích, průběhu a léčbě chřipkové infekce. Zajímavosti o chřipce hledejte především v oddílech „Chřipka v číslech“ a „Nejčastější dotazy“. A když se o vás bude nějaký bacil přece jen pokoušet, jistě dobře víte, jak se máte zachovat!

Policejní práce nebo výchova dětí v rodině spočívá z velké části v psychicky náročném jednání s lidmi. Určitě proto nemůže být na škodu seznámit se aspoň se základy psychologie. Tomuto oboru se důkladně věnuje například portál s adresou www.psychotesty.psyx.cz. Obsah je v podstatě rozdělen do dvou oddílů. Hned na titulní stránce jsou odkazy na devět psychologických testů, zaměřených na různé aspekty osobnosti. Je zde test osobnostních vlastností, emoční inteligence, profesní zájmové orientace, poruch osobnosti a další. V těchto testech se odpovídá na desítky zvědavých otázek a výsledek obdržíte testovaný na svou e-mailovou adresu. Poplatek za podrobné vyhodnocení jednoho testu je kolem 90 Kč.

pondělí Vendula	6	úterý Heřman	7	středa Ema	8	čtvrtek Dušan	9	pátek Darja	10
7									
8									
9									
10									
11	PF 2010								
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
						sobota Izabela	11	neděle Julius	12
									Neděle velikonoční

například z paluby kosmické sondy. Dnes využijeme jinou sekci: Blíží se konec roku a opět se bude měnit letopočet. Na světě však existuje celá řada rozličných kalendářů. Stránka

www.fourmilab.ch/documents/calendar/ nabízí jednoduché převodníky datových údajů mezi kalendáři gregoriánským, juliánským, židovským, islámským, indickým solárním a civilním, perským i kalendářem zavedeným v době francouzské revoluce. Zadáte-li určité datum do jednoho převodníku, automaticky se změní data v ostatních kalendářích. Nezapomeňte si při té příležitosti projít i další sekce stránky Fourmilab!

Také rádi pozorujete hvězdnou oblohu

NAŠLI JSME PRO VÁS NA INTERNETU

Pro každého zájemce je velkým přínosem obsah druhé sekce s titulkem „Články z psychologie“. Pro každodenní praxi jsou zvlášť užitečné informace z článků o komunikaci mezi lidmi, technikách asertivního jednání, žárlivosti nebo alkoholismu. Odpovědní rodiče by si určitě měli přečíst sekci „Psychický vývoj člověka“. Možná se jim podaří porozumět některým zdánlivě nepochopitelným a neřešitelným výchovným problémům a konfliktům. A třeba s údivem zjistí, že ten jejich nesnesitelný „puberták“ se vlastně chová zcela přiměřeně svému věku, kdy teprve tápavě hledá sám sebe

a u některých z nich je možné snadno nastavit obtížnost. Jde to například u puzzlů, stačí zvolit větší nebo menší počet jejich dílků. Hry jsou rozděleny do sekcí „Daily Diversions“ (denně obměňované úlohy), „Puzzlement“ (mj. záplava obrázkových skládaček), „Fun & Games“ (nejrůznější hry, kvízy a zábavy pro jednoho i více hráčů, odkazy na další obdobné stránky). V té záplavě si určitě najdete nějakou zábavu, k níž se budete častěji vracet.

V našem seriálu jsme už jednou navštívili populární stránku www.fourmilab.ch a prohlíželi jsme si naši rodnou planetu

a své místo ve společnosti ostatních lidí...

Každý si rád občas pro uklidnění nebo rozptýlení zahraje nějakou počítačovou hru. Až vás omrzí obligátní vykládání karet, zkuste zvolit adresu thinks.com. Je to stránka plná on-line her a hříček, určených pro zábavu dětí i dospělých. Her je zde hodně

za jasných zimních nocí? Hlavní souhvězdí (Velký a Malý vůz, Cassiopeia, Labuť, Orion apod.) jistě snadno poznáte. Jejich vzájemná poloha se nemění, jen se během noci pomalu „otáčejí“ kolem Polárky neboli Severky. Horší je to s pozorováním planet, které se zdánlivě „posunují“ mezi hvězdami. Abyste planety nehledali marně, využijte interaktivní mapku na stránce

www.lightandmatter.com/area2planet.shtml.

Stačí ve formuláři zadat datum, čas a zeměpisné souřadnice pozorovacího místa. Na malé mapce hvězdné oblohy se zobrazí aktuální poloha planet a Měsíce. Mimochodem – víte, že od srpna 2006 obíhá kolem Slunce jen 8 planet? Neplatí snad vaše školní znalosti? Platí, ale došlo k malé změně: astronomové totiž přeřadili nejmenší, nejvzdálenější a nejpozději objevenou devátou planetu Pluto do kategorie trpasličích planet.

Na závěr posledního letošního dílu „internetového“ seriálu dovolte, abychom všem našim čtenářům popřáli úspěšné vykročení do roku 2010!

Jaroslav KUSALA

Obvodní oddělení Policie ČR Velký Šenov se nachází v nejsevernější části Čech ve Šluknovském výběžku. Rozloha působnosti tohoto oddělení je 93 kilometrů čtverečních, počet obyvatel 8 300, rekreačních objektů je téměř 650. Hranice obvodu jsou ze dvou třetin totožné s hranicemi s Německem a tvoří je převážně lesy. A právě lesy v minulosti velmi často ukrývaly nelegální hraniční převaděče a pachatele nejrůznějších trestných činů.

V krásné vilce ve Velkém Šenově se čtrnáct policistů stará o klid, pořádek a bezpečí nejen v tomto městečku, ale i v dalších dvou menších městech – Mikulášovicích a Dolní Poustevně – a ve třech obcích – Vilémově, Lipové a Lobendavě, která je nejsevernější obcí regionu.

Velká změna na této služebně nastala v březnu roku 2007. Tehdy oddělení opustili čtyři zkušení policisté včetně vedoucího a jeho zástupce. Všichni se rozhodli odejít do civilu. Na služebně začalo být cítit značné oslabení. Zůstalo zde totiž pouze sedm mladších policistů, kterým zkušenosti těch bývalých ještě chyběly. Do jejich čela byl postaven jeden z nich, npor. Bc. Zdeněk Podolák. Vedení Územního odboru v Děčíně mladému nadporučíkovi slíbilo postupné doplňování policistů a tak se také stalo. Hned v dubnu jeho tým v Šenově doplnil první nový policista, do začátku prázdnin přišla posila z cizinecké policie a jeden policista doplnil oddělení ještě do konce roku.

Vilka Obvodního oddělení Policie ČR Velký Šenov

Další pozitivní změna se odehrála v roce 2008. Od ledna totiž byla v policejních sborech spuštěna nová systemizace, a ta se v dobrém dotkla i zdejšího oddělení čtvrtého typu. Nadporučík Podolák tak mohl ve Šluknovském výběžku nově úkolovat hned třináct policistů. Nový početní stav doplnili kolegové z cizinecké policie, kteří v rámci Schengenu v pohraničí ukončili svoji činnost. Jak sám vedoucí služebny říká, „od roku 2008 mohu konečně zajistit plánování služeb tak, jak jsem si představoval. Dvoučlenná hlídka zajišťuje chod služebny čtyřadvacet hodin denně. Dnes už policista nikdy neslouží sám, ačkoli to při dřívějším nedostatečném počtu bylo téměř běžné. Kolektiv je celkově mladý, nejvíce policistů je ve věku dvacet pět až třicet pět let a jednomu z nejstarších, ppor. Václavu

Jindrovi, bude v lednu padesát. Ve svém týmu mám policistu, který uniformu nosí pouze necelých pět let, ale i ty, kteří slouží více než deset let. Nejstarší policista je u policie přes šestadvacet let. Služebně starší kolegové předávají zkušenosti mladším a zase naopak, mladí policisté se nestydí zeptat se a nechat si poradit. Mnozí mají své starší kolegy jako vzor. Po téhle stránce jsem spokojený, neboť tato stabilita se odráží i v práci. Policisté rychleji zpracovávají jednotlivé případy, ať už trestné činy, nebo přestupky. Z třinácti policistů pracuje devět v rámci trestního řízení a čtyři se věnují přestupkům, ale i oni postupně vykonávají dílčí úkony z trestního řízení.“

Policejní obvod NA SEVERU ČECH

Nedaleko městečka Mikulášovice je rozhledna Tanečnice

Vedoucí oddělení npor. Bc. Zdeněk Podolák a jeho zástupce nprap. Martin Kuchař připravují hlídkovou a kontrolní činnost na příští týden

Prap. Zbyněk Kopáček a pprap. Ladislav Loukota kontrolují velice známou, neboli závadovou osobu. Kontrola tentokrát dopadla dobře...

Městečka a obce policejního obvodu

VELKÝ ŠENOV – je městečko, kde v současné době žije necelých dva tisíce obyvatel. Pověst o vzniku názvu Šenov říká, že jednou, když údolím zdejšího potoka projížděl rytíř se svou družinou, byl nadšen krásou luk a lesů a zvolal: „Ö, das ist aber schöne Au!“ (to je ale krásná lučina!) A od tohoto bájného výroku se obci, která v tomto údolí vznikla, dodnes říká Šenov. Z památek je známé barokní sousoší sv. Jana Nepomuckého z roku 1728.

MIKULÁŠOVICE – leží v malebném lesnatém údolí Šluknovské pahorkatiny, pro kterou je charakteristický mírně zvlněný reliéf. Toto severočeské město skrývá významné umělecké a historické památky, největší dominantou je kostel sv. Mikuláše. Pozornost si jistě zaslouží i nedaleká rozhledna Tanečnice, vysoká 596 metrů, na jejímž vrcholku je studna o hloubce více než tři desítky metrů.

DOLNÍ POUSTEVNU – najdeme v zá-

padní části Šluknovského výběžku. Sestává se z části Dolní Poustevna, Horní Poustevna, Karlín, Markéta a Nová Víska. Celkově zaujímá plochu 1 107 ha. Část Dolní Poustevna se rozkládá nad soutokem Vilémovského a Lučního potoka, v těsném sousedství je saským okresním městem Sebnitz.

OBEC VILÉMOV – leží v údolí mezi Ječným vrchem na severu a vrchem Tanečnice na jihu. Protéká jí Vilémovský potok, který tvoří horní tok říčky Sebnitz (Žebnice), vlévající se do Labe.

OBEC LIPOVÁ – se nachází v severní části Šluknovského výběžku, leží v údolí a je obklopena kopci, které jsou převážně ze žulového podloží. Okolí je lemováno lesy. V obci se nachází známá lipová alej.

LOBENAVA – malá obec, ležící při Lučním potoce, má dnes asi 330 obyvatel a rozkládá se na ploše 1 283 ha. Dominantou obce je barokní areál kostela Navštívení Panny Marie s budovou bývalé fary.

Každé město i každá obec má vlastní radnici. Vedoucí služebny se často schází se

v republice. Loni vilémovští fotbalisté sehráli velmi zajímavé utkání s profíky z Teplic a u toho zdejší policisté nesměli chybět. Zajišťovali pořádek, usměrňovali dopravu a pomáhali s parkováním zvýšeného počtu vozidel. Podobné akce ale v žádném případě nejsou na úkor běžné služby a ani nemají vliv na zvýšení trestné činnosti.

Zdejší trestná činnost

Trestná činnost v nejsevernější části České republiky je vesměs majetková, ta je občas proložena trestným činem v dopravě a tu a tam policisté řeší trestný čin neplacení výživného, což většinou souvisí s momentální nezaměstnaností podezřelého. „Násilná trestná činnost není u nás běžná, letos jsme zaznamenali čtyři ublížení na zdraví. Bohužel v třech případech byl pachatel mladistvý. Nás se týkají pouze počáteční úkony, po zpracování všech dostupných informací postupujeme případ kolegům na kriminálku do Rumburku. Mravnostní trestné činy se u nás vyskytují pouze výjimečně,“ upřesňuje npor. Podolák a pokračuje. „Z majetkové trestné činnosti nejčastěji šetříme vloupání do rekreačních objektů a vloupání do vozidel. Musím říci, že u řešení těchto případů policisté využívají dobrou místní znalost a zároveň se musím pochlubit, že objasňujeme více než polovinu případů. Pokud zadržíme několik pachatelů, krádeže se mírně sníží, ale po čase se ukáže další skupinka nenechavců a trestná činnost pokračuje. S tím už si ale umíme poradit, opravdu využíváme osobní znalost, moc to policistům pomáhá.“

Letos zdejší policisté dvakrát vyjízďeli k větším požárům. Jeden seník lehl popelem v červnu a druhý požár seníku byl zaznamenán o měsíc později, oba v městečku Velký Šenov. Jeden z případů policisté objasnili. „Při šetření vzniku požáru jsme zjistili, že nezletilci si nedaleko seníku pohrávali se zápalkami a díky špatné manipulaci a jejich nepozornosti došlo k požáru. Vzhledem k věku pachatelů jsme ale případ odložili. Zprávu o chování nezletilců jsme podali na oddělení sociálně právní ochrany dětí. Druhý případ požáru prověřují kriminalisté, ale není vyloučeno, že i u tohoto seníku si hrály děti s ohněm a neúmyslně seno zapálily,“ popsal letošní větší požáry šéf oddělení.

V dopravě policisté nejčastěji šetří případy, kdy řidič jezdí dál i po zadržení řidičského průkazu, nebo klidně řídí vozidlo i když vůbec žádné oprávnění k řízení neměl. Jízda pod vlivem alkoholu v rajonu Šenova mírně ustoupila. Letos při kontrolách odhalili pouze pět řidičů, kteří se před jízdou posilili alkoholem a při dopravní kontrole jim bylo speciálním přístrojem Dräger naměřeno více než jedno promile alkoholu v dechu. Tím se dopustili trestného činu. Dalších jedenáct kontrolovaných řidičů se před jízdou také mírně posililo alkoholem, ale ti se dopustili pouze přestupku. Letos nezaznamenali žádnou nehodu, kde by byl na vině alkohol. K ústupu nešvaru dopomohly, podle slov vedoucího, opakované akce z loňského podzimu. Při dopravních kontrolách s nimi vždy spolupracují policisté z dopravního inspektorátu Děčín a z hlídkové služby Varnsdorf. Spo-

... dobře dopadla i další kontrola. Rozdělaný oheň byl součástí úklidu před nadcházející zimou

starosty a seznamuje je s činností útvaru. Starostové se zase svěřují, kde v rámci obce mají jaký problém, nebo že připravují různé slavnosti a potřebují ze strany policie v obci zajistit bezproblémový příjezd a následný odjezd návštěvníků. Starostové svorně přiznávají, že problémy v posledních dobách jsou se zdejší mládeží. O prázdninách nebo přes víkendy se scházejí na různých místech, chovají se hlučně, prostě narušují veřejný pořádek. „To je sice práce pro obecní policii, ale protože zdejší města a obce si ji hlavně z finančních důvodů zatím nemohou dovolit, je tento problém i naší záležitostí. Občané nás o problémové mládeži také vyzodumávají, ale nikdo z nich nechce s policií spolupracovat. Mají strach, no a my jsme zase odkázáni na svědecké výpovědi. Máme vytypovaná místa, kde se zdejší mládež schází. V rámci hlídkové činnosti policisté tato místa kontrolují a mladistvé upozorňují na jejich nevhodné chování. Když nepostačí domluva, tak jejich protiprávní jednání řešíme blokově, nebo oznámením na přestupkovou komisi. Musíme je však sami přistihnout,“ vysvětluje nadporučík.

V obci Vilémov je úspěšný fotbalový klub, hraje divizi, což je čtvrtá soutěž

lečně s místními policisty se zaměřují na dodržování dopravních předpisů, na technický stav vozidel a zejména na kontrolu řidičů. Kontrolují požití alkoholu před jízdou. Nejvyšší hodnotu, kterou speciální přístroj naměřil, bylo 2,73 promile alkoholu v dechu. Pravidelně dochází i k měření rychlosti vozidel. Nejvyšší rychlost v obci, kterou policisté naměřili, byla 107 km/h. Zdejší občané tyto preventivně kontrolní akce vítají, pochopitelně hlavně ti, kteří neporušují pravidla.

Jak už jsme uvedli, zhruba ze dvou třetin sdílí obvod společnou hranici s Němcem. Mezi policisty ve Velkém Šenově a policisty na druhé straně hranice existuje úzká spolupráce. „U některých akcí máme společné hlídky, společně řešíme problémy, plánujeme výměnné stáže a na koordinálních schůzkách si domlouváme společné preventivní i represivní akce,“ zdůrazňuje Zdeněk Podolák.

Největší a nejrozsáhlejší jsou pro zdejší policii akce pátrací. V průměru pětkrát ročně pátrají nejen velkošenoští policisté po osobách, které odešly z domova nebo ze zdejších ústavů pro psychicky narušené osoby. V pátrání pomáhají kolegové z okolních obvodů, policisté z hlídkové jednotky Varnsdorf, zapojují se i kriminalisté, někdy také policisté ze sousedního Německa a není výjimkou, že se do pátrání zapojí i policejní vrtulník. Letos se do okolních lesů vydali policisté dvakrát z pěti oznámených pohřešování. V jednom případě muž napsal dopis na rozloučenou a zmizel v pátek večer. Pátrání probíhalo celý víkend, v neděli se muž vrátil domů sám. K jeho nezodpovědnému jednání jej údajně dohnaly rodinné problémy. I druhý muž zanechal dopis na rozloučenou. V průběhu pátrání policisté zjistili, že se pohyboval po celém Šluknovském výběžku a odjel až na Děčínsko. Nakonec se i tento pohřešovaný vrátil sám, tentokrát až za čtyři dny. „V loňském roce jsme například pátrali též po starším muži z Německa. Dostal se přes hranice lesem a zadrželi ho policisté až v Krásné Lípě,“ vzpomíná šéf služebny a dodává. „Při těchto akcích jde o lidské životy, proto jsou nejrozsáhlejší a oddychneme si, až když pohřešovanou osobu najdeme, nebo se sama vrátí.“

Zdejší policisté si zavzpomínali i na méně obvyklé případy, které v posledních několika letech řešili. Například vyjžděli za ženou, která oznámila přítomnost hada na vlastní zahradě v obci Horní Poustevna. Užovku kroužkovanou policisté odchytili do papírové krabice a předali jako nález věci místnímu Městskému úřadu Dolní Poustevna i s informacemi od odborníků z Rumburka, jak dále postupovat. V jednom z panelových domů v Šenově zase museli muži zákona odchytili létajícího ptáka, který v prostorách paneláku vyvolal velké zděšení. Není tady taky nic výjimečného, že se zdejší krávy, které se pasou na přilehlých pastvinách, dostanou na silnici, nebo dokonce navštíví sousedy až za českoněmeckou hranicí. „Dostí často nám starší osoby oznamují krádeže peněz, které měly uložené doma. Naposledy jsme byli u jedné zdejší obyvateľky, která své úspory ukládala vždy na stejné místo a když peníze potřebovala, tak tam prostě nebyly.“

Nprap. Martin Kuchař navštěvuje pravidelně děti třetích tříd základní školy. V Mikulášovicích si děti opakovale informace o dopravě

Oznámení jsme přijali, ale požádali jsme ženu, aby se raději podívala i na jiná místa v domě. Říkala nám, že je to zbytečné, protože peníze jinam nedává. Přesto uposlechla naše rady a po několika dnech přišla na oddělení s tím, že tedy peníze hledala i jinde a sama se diví, že je našla,“ doplnil npor. Podolák.

Co se týká závažnějších případů, vedoucí oddělení zapátral v paměti a vybavila se mu vražda, která se stala na Vánoce v roce 2003. „Tehdy jsem tady sloužil jako řadový policista a s rodinou jsem odjel do Ústí nad Labem k rodičům. Vzpomínám si, že jsem stačil sníst polévku, ale řízek s bramborovým salátem jsem si už moc nevychutnal. Odvolali mě do práce 25. prosince s tím, že máme v Dolní Poustevně vraždu a je třeba zajistit hlídání zadrženého pachatele a jeho následnou eskortu k soudu. Na plnění úkolu se postupně podílelo celé naše oddělení, zatímco kriminalisté pečlivě celou událost dokumentovali. Pachatel, kterého se podařilo odhalit, přišel na nezvanou návštěvu za svým sokem, nepohodli se a hádka skončila vraždou. Teď si odpykává trest ve vězení.“

Zkrácené přípravné řízení

Zkrácené přípravné řízení si vedoucí, a v době nepřítomnosti, i jeho neoficiální zástupce nprap. Martin Kuchař velice pochvalují. Martin Kuchař většinou ukončuje zkrácené přípravné řízení, hlavně spisy, kde je potřeba více výsledků a nutná komunikace se státním zastupitelstvím. V policejní vilce je každý pracovní den, nemá směny jako řadový policisté a u „zkrácenek“, jak je policisté běžně nazývají, rozhoduje každá hodina. Jeden z úspěšných případů, kdy byl v zákonné lhůtě zadržený pachatel odsouzen, se odehrál letos v létě. V pátek odpoledne policejní hlídka zadržela muže – známou zdejší firmu, který odjel od benzínky bez placení. „Protože se ale jednalo o recidivistu (v posledních třech letech byl trestán pro majetkovou trestnou činnost), muž se již dopustil trestného činu krádeže,“ říká nprap. Kuchař. V průběhu jednoho letního měsíce zadržený opakovaně řídil vozidlo bez řidičského oprávnění. Jeho trestnou čin-

nost měli policisté velice dobře zpracovanou a čekali na příležitost. Když ho policejní hlídka zadržela, spadla klec. „Vše šlo velmi rychle a už v neděli dopoledne muž nastoupil výkon trestu, dostal čtyři měsíce a byl rovnou eskortován do věznice,“ doplňuje Martin Kuchař.

Raritou zdejšího obvodu jsou benzínky. Ve svém rajonu jich mají velkošenoští policisté rovnou šest, z toho tři se čtyřicetihodinovým provozem jsou v obci Vilémov, kde žije asi devět set obyvatel. Je to příhraniční poloha a zákazníci jsou vesměs Němci. Dříve na oddělení zaznamenávali časté odjezdy bez zaplacení, ale teď se tento problém téměř vytratil. „Pokud odjeli cizinci, většinou to bylo nedopatřením,“ říká zástupce vedoucího a pokračuje. „Například jsme zjistili, proč nezaplatil sympatický občan z Německa. Přijel s manželkou, která šla do prodejny benzínky nakupovat, řidič po načerpání zůstal v autě a domníval se, že benzin zaplatila. Nakonec v poklidu od čerpací stanice odjeli. Více neplatí ale bylo od nás a ti zase pro změnu měli kradené vozidlo nebo registrační značku.“ V současné době se tyto případy policistům docela daří objasňovat, a to hlavně díky kamerovému systému benzinových čerpacích stanic a pochopitelně také dobré místní znalosti. Úspěchy zdejších policistů se ve Šluknovském výběžku rozkřikly a neplatíci nafty či benzinu raději tuto lokalitu opustili.

Policisté a prevence

Ani prevence není policistům z Velkého Šenova cizí. V zimě zajišťují preventivní kontroly opuštěných chalup, které probíhají ve spolupráci s psovody z Jiřkova. Zkontrolují každou chalupu letních návštěvníků zdejšího překrásného pohraničí a pokud majitele nezastihnou, nechají mu na místě lísteček s datem kontroly a potvrzením, že bylo vše v pořádku. Na prevenci také slyší zdejší školáci, hlavně na prvním stupni základních škol policisty dobře znají. V rámci projektu AJAX se děti prozatím ve dvou školách seznamují s informacemi o dopravě, postupně získávají informace o policejní práci, nebo o šikaně ve škole atd.

Přímo ve Velkém Šenově je barokní sousoší sv. Jana Nepomuckého z roku 1728 od J. Riedla

Právě z této benzínové čerpací stanice ve Vilémově odjížděli řidiči bez placení. K odhalení neplatičů pomohl kamerový systém benzínky

jejich zvědavé otázky. Já k tomu nechci nikoho nutit, minulo by se to účinkem“ říká vedoucí. Den bez aut – to je název další preventivní akce, která letos proběhla i s dopravními policisty pro děti a učitele základní školy v Dolní Poustevně. Děti měly velký zájem o policejní vozidla a motorku. Psovodi se svými čtyřnohými kamarády se zase podíleli na akci pro mateřské školy s názvem Vlastní bezpečnost, s cílem být vidět. Dětem na procházce pomáhají reflexní vestičky, a vůbec policisté dětem doporučují reflexní prvky.

Někteří policisté z oddělení

V den naší návštěvy byl dozorcím policejní služebny prap. Václav Fábera, který se jinak podílí na trestním řízení. Patří mezi služebně starší, u policie je 17 let. Hraje rekreačně fotbal, ale více se zaměřuje na cyklistiku. Prap. Zbyněk Kopáček je služebně nejstarší policista. Už přes šestadvacet let nosí policejní uniformu a na oddělení šetří zejména případy, kde je neznámý pachatel. Vzpomíná, jak chodil do svého rajonu pěšky, odpoledne se vrátil, zpracoval informace a šel domů.

Dnes jsou na oddělení dvě služební vozidla, bez auta by takto rozsáhlé území policisté nezvládli. Šéf ale i nyní plánuje pěší hlídky. Jedná se o klasickou kontrolní činnost, kdy policisté sice vyjedou fábií nebo novou oktávkou, vůz ale odstaví a pěšky zkontrolují zájmové objekty.

Po našem příjezdu na oddělení odjela tříčlenná policejní hlídka plnit své úkoly do Dolní Poustevny. Prap. Martin Steinbach je v civilu zapálený myslivec. Pprap. Václav Jindra oslaví v lednu kulatiny a nejen kolegové ho znají jako vášnivého cyklistu. Začalo to tím, že mu lékař při běžné prohlídce zjistil zvýšený cholesterol. Václav Jindra si zakoupil kolo a začal sportovat. Trojici doplňoval pprap. Jan Marušák, který také sportuje, je to výborný fotbalista, hraje za sousední městečko Šluknov.

Ze čtrnácti policistů z oddělení jich deset hraje fotbal, dva policisté mají zálibu v lyžování, jeden z policistů je pro změnu profesionální kuželkář.

Vedoucí oddělení npor. Bc. Zdeněk Podolák je u policie třináct let, jeho jedinou neře-

tí je (v tomto případě povolenou) běhání za ženami – doma na něj totiž čeká nejen manželka, ale i dvě dcery, ve věku sedm a čtyři roky. Jinak nekouří, nepije, ani kávu, občas si pochutná na dobrém pivíčku a do krásného severočeského koutu republiky se přizpůsobí.

Co se na služebně zlepšilo

Na oddělení je stabilizovaný počet policistů, navýšení do současných čtrnácti přinesla již zmíněná změna v systemizaci. Zvýšený počet policistů pochopitelně umožňuje lepší plánování služeb. Velice pozitivní je také to, že policisté sami měli zájem na této služebně pracovat. Akce P 1000 se dotkla i tohoto oddělení. Policisté si pochvalují dovybavení a sjednocení nábytku a v neposlední řadě i zateplení budovy, které proběhlo v roce 2005. K výměně došlo i kotle na pevné palivo, dnes teplo ve všech prostorách zajišťuje kotel plynový. „Snad chybí jen více parkovacích míst u služebny,“ posteskl si jak vedoucí, tak jeho zástupce.

Závěrem

Zdejší policisté mají velmi dobré výsledky. Obvodní oddělení Policie ČR Velký Šenov patří mezi nejlepší služebny v rámci Územního odboru Děčín. Trestnou činnost momentálně objasňují na 70 %. Ostatně policisté celého děčínského územního odboru patří mezi nejlepší v rámci Krajského ředitelství Policie Severočeského kraje, když v současné době trestnou činnost objasňují na 58 %. A aby toho nebylo málo, Krajské ředitelství policie Severočeského kraje patří k těm lepším v rámci celé republiky. Severočeši letos objasňují na 49 %.

Příznivý vývoj v objasňování trestné činnosti ve svém rajonu připisuje npor. Bc. Zdeněk Podolák dobré a aktivní práci svých policistů, jejich všímavosti, kontaktu a komunikaci s občany, odpovědnosti a tak trochu neskromně i vlastní organizaci práce. „V této lokalitě jsou kluci rádi, že mají tak prestižní práci, váží si toho a snaží se být nejlepší,“ říká na samý závěr vedoucí služebny.

Eva BROŽOVÁ
Foto Václav ŠEBEK

V Dolní Poustevně předával prap. Martin Steinbach a pprap. Jan Marušák majitelce domu dopis, takzvanou předvolánku

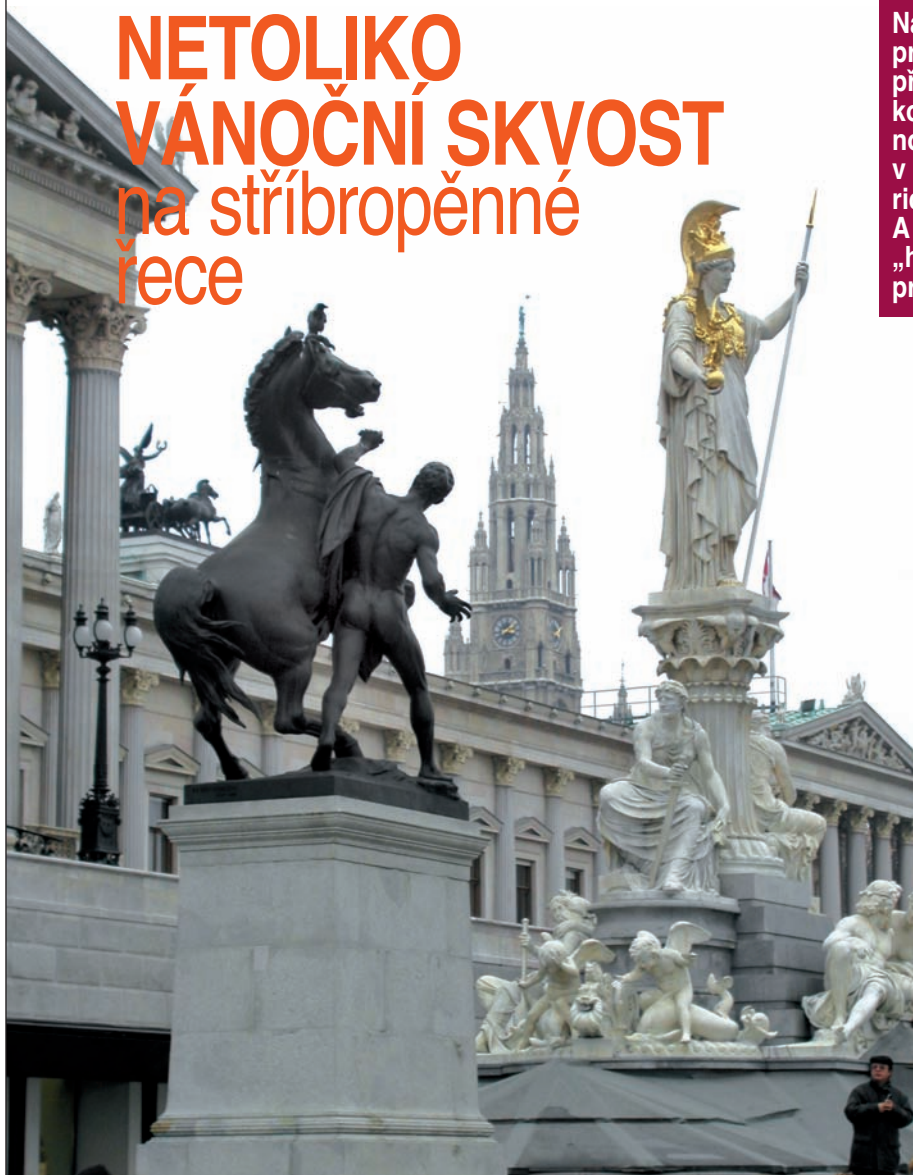

Policejní hlídka nedaleko Velkého Šenova objevila nepojízdný traktor s vlečkou. Pprap. Ladislav Loukota zjistil situaci a okamžitě pro řidiče zajistil pomoc

„Školy, kde besedy probíhají, chceme postupně obměňovat, případně počty tříd a škol zvyšovat, ale ne každý policista je schopen postavit se před děti a odpovídat na

NETOLIKO VÁNOČNÍ SKVOST na stříbropěnné řece

Na závěr roku jsme si nechali město, které právem patří mezi metropole, jejichž věhlas přesahuje z Evropy do celého světa. Z našich končin, třeba z Prahy, je přitom poměrně snadno dosažitelné, ať osobním autem nebo – v jistém romantickém duchu – vlakem na historickém železničním tahu.

A doporučení na výlet do dnešního „hádankového“ města má možná největší sílu právě v předvánočním čase.

S hudebním dědictvím i bohatou současností – žili v něm a působili např. Mozart, Beethoven, Schubert či Johann Strauss. Místní Státní opera (a Ples v ní) patří ke světovým jedinečnostem. Mezi řadou muzeí a galerií vynikají prostory Albertiny (vloni koncem roku s vyhledávanou impresionistickou „výstavou století“ – z díla Vincenta van Gogha).

Město – čisté, uspořádané, bezpečné – nabízí úžasný koktejl tradičních, až starosvětských nálad nad šálkem zdejší kávy, samosebou se šlehačkou, s typickým sachr dortem, taktéž s našlehanou čepkou, s kavárenskými novinami a k nim možná se zdejším výmyslem – rohlíkem loupáčkem.

Slovíčko možná je tu na místě stejně tak jako u městského vyhlášeného řízku (nejspíš na rozdíl od valčíku). Prý je tu nejvlastnějším domovem, ale klidně jeho slávu mohl před lety nastartovat kuchařský kumšt importovaný z Čech nebo nedaleké Moravy.

Neopakovatelné kouzlo (pro někoho i nepřehlédnutelné prvky kýče) mají ve městě každoroční Vánoční trhy s nazdobenými a nasvícenými stromy v sousedství radnice, s nepřebornou nabídkou sladkých pamlsků, punče, klobás...

Ostatně, zkuste si to zkontrolovat sami. Vůbec nepo-

První zmínky o osídlení daného místa na březích velkého říčního toku, nejstarší archeologické nálezy pocházejí z období kolem roku 2000 před naším letopočtem. V roce 50 zde založili vojenský tábor římské legie expandující od Středozevního moře přes alpské průsmyky na tehdy velevzdálený sever. S Římany vlastně souvisí i pojmenování města, o němž se jako o městu v literárních záznamech hovoří „teprve až“ od roku 1137.

Následující století byla pro městské obyvatelstvo velice bohatá na závažné události, bohužel zdaleka ne vždy příjemné. Koncem 15. století to byla okupace Maďary, v 16. a 17. století následovala obléhání Turky. V první polovině 19. věku sem dvakrát najížděl Napoleon, i tady zasáhla revoluční vlna.

Ve skutečné velkoměsto, jak ho známe v současnosti, se začala „městská zástavba“ proměňovat s nástupem skoro legendární Marie Terezie (od r. 1740), a zejména potom za vlády císaře Franze Josefa (po r. 1848).

Historické městské centrum (celé město má nyní přes půldruha milionu obyvatel) bylo v roce 2001 zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO. A mimo jiná označení je přímo sem pasováno evropské hlavní město kultury – s ojedinělým šarmem a atmosférou.

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. prosince 2009

**Znaky
evropských
měst**

Policista č. 12/ 2009

KUPON č. 12

Řešení z č. 10/2009 zní: město BEČOV NAD TEPLOU

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:
Dušan Pokorný, Praha; Jitka Tafelová, Kolín; František Brejcha, Praha.

Blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

chybujeme, že víte, kam na sváteční exkurzi zamířit.

/ki/

**Foto
Dana KUTÁLKOVÁ**

**Kresba
František DOUBEK**

*G. Cherokee Compact
„Spec Ops“*

BUL

pistole pro jakoukoliv potřebu

Izraelské pistole se značkou Bul se už dvě desetiletí považují za běžnou součást světové nabídky. Nepatří mezi ty úplně nejoblíbenější, avšak stále si nacházejí svůj okruh zákazníků nejen v soukromém sektoru. Řada expertů i běžných uživatelů je považuje za cenově dostupnější, ale solidní, kvalitativně přijatelnou alternativu dražších modelů ve třídách zbraní odpovídajících jednotlivým modelům Bul.

Výrobní firma Bul, Ltd., se sídlem v Tel Avivu není žádná velká zbrojovka, má jenom kolem třicítky zaměstnanců. Byla založena v roce 1989 skupinou příznivců praktické (sportovní) střelby. V minulosti nabízela víc modifikací samonabíjecích pistolí s různými názvy, ale její současný sortiment představují jenom dvě základní modelové řady: M-5 a Cherokee. Najdeme v nich jak zbraně vysloveně sportovní, tak i pistole služebního a obranného typu, určené i pro skryté nošení. Tedy zbraně pro jakýkoliv účel.

Pistole Bul M-5 je je jedna z mnoha moderních variací na legendární Browningův Colt M 1911 A 1 a vzdáleně navazuje na velkokapacitní modely kanadské firmy Para. Její největší zajímavostí je mohutný rám z černého nebo jinak probarveného polymeru s obchodním názvem xanex, do něhož se zasouvá velkokapacitní dvouřadý zásobník. Rám je zesílen zalisovaným ocelovým, dnes většinou nerezovým kontejnerem, který nese prakticky všechny jeho pohyblivé součásti. V dobách vzniku zbraně toto řešení představovalo technologickou špičku, ale postupně ho zvládlo víc výrobců.

Některé součásti pistolí M-5 se vyrábějí technologií MIM. Veškeré obslužné součásti, jako kohout, spoušť, páka manuální pojistky u některých modelů a dlaňová pojistka s typickým prodlouženým bobřím ocasem, pocházejí z nabídky výrobců příslušenství či ladičských prvků

pro klony pistole Colt 1911 A1.

Jednočinné pistole Bul M-5 s těžkou hlavní „match grade“ se vyrábějí v rážích 9 mm Luger, 9 x 21 mm IMI a 38 Super Auto se zásobníkem na 18 nábojů, zatímco v ráži 40 SW zásobník pojme 17 nábojů a ve 45 Auto je to 13 nábojů. Některé modely jsou zařazeny do výzbroje izraelských protiteroristických jednotek, kde se prý plně osvědčují.

Kromě toho firma Bul vyrábí klony české pistole CZ 75, avšak s plastovým rámem a s typovým označením Cherokee.

Dnes jsou nabízeny pouze v ráži 9 mm Luger, přičemž všechny varianty mají dvojřadý zásobník na 17 nábojů. Vyrábějí se ve dvou velikostech,

Full Size a kratší Compact, obě pak ve dvou provedeních. Základní varianta nemá žádné zvláštní označení, varianta se směrem dozadu zvětšenou rukojetí (umožňující připevnění ramenní opěrky) se v typovém označení odlišují písmenem G.

Výrobce udává u pistolí Cherokee Full Size a G. Cherokee shodné parametry: délku hlavně 111 mm, celkovou výšku 140 mm, šířku 32 mm a prázdnou hmotnost 0,705 kg. Základní varianta má celkovou délku 210 mm, varianta G je o 5 mm delší. Podobně je tomu u modelů Cherokee Compact a G. Cherokee Compact: délka hlavně 93 mm, výška 140 mm, šířka 32 mm, nominální hmotnost

Cherokee Full Size

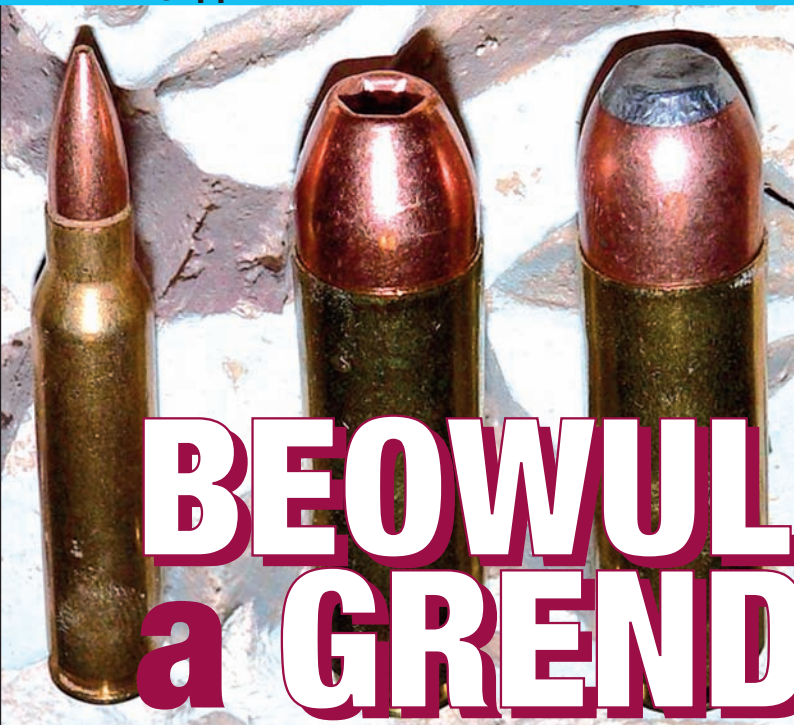
M-5 Modified

kupodivu stejná jako u dlouhého modelu (0,705 kg) a celková délka 190 mm, resp. 195 mm.

Kovové části mají odolnou povrchovou úpravu Bul-Tough, avšak zbraně se podle přání dodávají v řadě různých barevných provedení vnějšího nátěru. Pistole jsou určeny pro výzbroj policistů a příslušníků zvláštních jednotek. O skutečném objemu jejich prodeje mnoho nevíme. V Evropě se jednotlivé modely Cherokee (bez příslušenství) prodávají v cenách už od 500 eur.

Přemysl LIŠKA
Foto autor

Porovnání nábojů 5,56 mm NATO a 50 Beowulf

Založil firmu Alexander Arms a usadil se s ní na vhodném místě v Radford Army Ammunition Plant (používá se též označení Radford Arsenal) Tento komplex ve Virginii

zde střely o hmotnosti 300–400 grainů, jejichž účinnost výrobce rád demonstruje na automobilech. Tyhle střely se od skel nebo plechů automobilů rozhodně neodrážejí, ale bez zaváhání jimi procházejí. Úkolem nového náboje je poskytnout střelci vysoký zastavovací účinek při střelbě na krátké a střední vzdálenosti. Někteří američtí střelci použili své AR 15 v ráži 50 Beowulf také při lovu. Byli úspěšní jak u zvířat velikosti prasete, tak u bizonů, nebo dokonce medvědů. Inu Amerika, která musí zkusit všechno. U nás se zatím s AR 15 na lov nechodí.

K tomuto náboji začala firma Alexander Arms dodávat samonabíjecí (pro civilisty) i plně automatické (převážně pro ozbrojené sbory) pušky na bázi AR 15/M16. Výrobce naznačuje, že podobný zastavovací účinek jako na medvěda či bizona má tato ráže také na rozdováděné obyvatele Blízkého východu, takže lze tiše předpokládat, že americké soukromé armády, čili politicky korektně řečeno kontraktori už měli možnost je vyzkoušet v Iráku či Afghánistánu.

Puškový a eventuálně kulometný náboj 5,56x45 mm (5,56 mm NATO, původně .223 Remington) už desítky let vládne ručním zbraním armád – a nejen armád – větší části světa. Jen v zemích bývalého východního bloku jeho funkci plní původně sovětský 5,45 x 39 mm. Tyto mikrorážové náboje mají řadu výhod, především v nižší hmotnosti palebných zásob a vlastně i zbraní. Na druhé straně podle některých názorů nedostačují výkonem, zejména například pro boj v džungli.

Amerika je v současnosti pro milovníka zbraní země zaslíbená. Pochopitelně nikoli celá, ale jen ta severní, z té severní pak jen její část, nazývaná Spojené státy americké a i v těch Spojených státech amerických je řada států, kde je zbraňová legislativa velmi přísná až šílená. A nejen ta zbraňová. V městech New York nedávno při českých slavnostech k zabíjačkovým specialitám a bramboráku zakázali čepovat pivo! Nicméně dění na zbraňovém poli je v Americe podstatně zajímavější než ve staré Evropě, takže se tam usazují zájemci o zbraně z celého světa.

Také Bill Alexander není rozený Američan, ale narodil se za velikou louží v Anglii. A v Anglii se dokonce jeho kariéra vyvíjela velmi slibně. Patřil ke špičkovým konstruktérům zbraní a pancéřování vozidel ve Spojeném království. Jím zkonstruovaná pancéřovaná vozidla se údajně osvědčila v boji. I přes tyto úspěchy mu začala být Británie poněkud malá a někdy v průběhu roku 2001 odešel do USA. Měl hodně nápadů, na kterých nejspíš už v Evropě tvrdě pracoval. Kapitálem však pravděpodobně neoplýval.

Bill Alexander

vznikl v roce 1940 a vyráběly se zde především náboje. Dnes kromě firem, které jsou pod přímou kontrolou vlády USA, je zde usazena také řada menších zajímavých podniků, s největší pravděpodobností takových, na kterých má armáda Spojených států zájem a chce je mít tak trochu pod palcem, kdyby z nich vypadlo něco použitelného.

Jako mnozí jiní, také Bill Alexander se za velkou louží pustil do úprav osvědčené konstrukce světově uznávaných pušek systému AR 15/M16 na náboj 5,56x45 mm. Výsledkem jeho konstrukčních prací a zkoušek byl nový náboj, který dostal označení 50 Beowulf. Náboje se dostaly na trh někdy v roce 2002. Alexander uvádí, že při konstrukci nového náboje vycházel z náboje 50 Action Express určeného pro obří pistoli Desert Eagle. Náboj ovšem musel být upraven podle parametrů, které vyhovovaly konstrukci pušky M16.

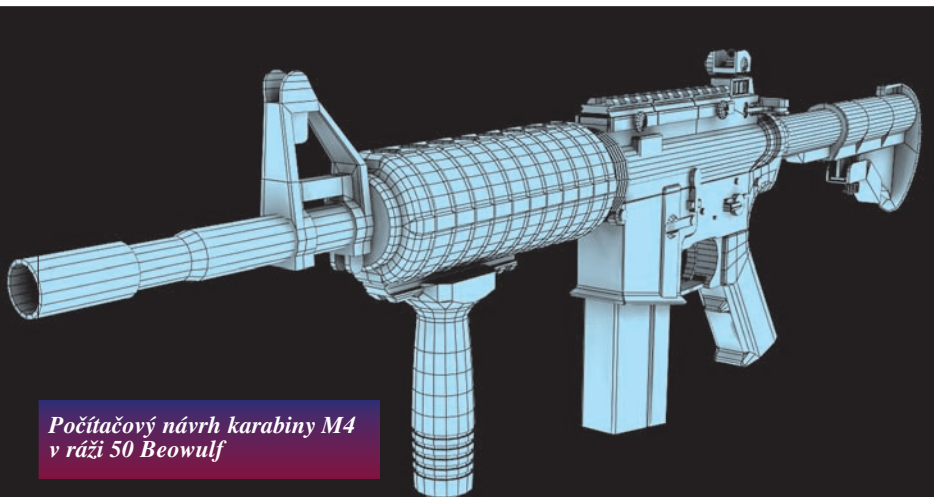
Náboj tak má velmi mírně kónickou nábojnicí bez zaškrcení krčku, přičemž průměr dna s drážkou je o víc než 1,5 mm menší než průměr nábojnice. Používají se

Na tyto složky a pochopitelně také na armádu je vedle civilních nadšenců zaměřen marketing nového náboje a s ním spojených zbraní. Ostatně AR 15/M16 v této výkonné ráži jim poskytuje komfort lehké karabiny v ráži, která je srovnatelná s ráží 45–70 Government. Zásah z takové zbraně musí vzít na vědomí i jinak vůči bolesti odolný autodestrukční terorista.

S novým nábojem se údajně počítá především pro boj ve městě, kde není nutno střílet na dlouhé vzdálenosti, a na druhou stranu zde střelec ocení zbraň, která zastaví motorové vozidlo a učiní z neprůstřelné vesty vestu prostřelenou. Čelní sklo ani plechy karoserie prý nemají vliv na dráhu střely tohoto náboje.

Náboje 50 Beowulf se dají používat s mírně upravenými zásobníky pro AR 15 a do zásobníku na 30 původních nábojů se vejde jen dvanáct nábojů 50 Beowulf. Náboje 50 Beowulf dodává sama firma Alexander Arms buď v balení po dvaceti kusech nebo po 200 kusech. Jeden náboj od výrobce stojí pro civilisty něco přes dolar a k dispozici jsou i potřeby pro přebíjení.

Počítačový návrh karabiny M4 v ráži 50 Beowulf

Náboje 6,5 mm Grendel

Puška M4 v ráži 6,5 mm Grendel (snímek vlevo)

Náboj 6,5 mm Grendel je prezentován také jako náboj, použitelný pro odstřelovačské pušky v armádách a u policejních sborů. V jedné ze standardních laborací, kterou firma Alexander Arms dodává, má střela ještě ve vzdálenosti 1200 m od ústí nadzvukovou rychlost.

Zatím se však pravděpodobně na poli služebních zbraní nijak výrazně neprosadil a nějaký zásadní zájem vojenských kruhů nevzbudil. Ovšem mezi sportovními střelci, soukromými armádami, bezpečnostními agenturami a občany, kteří chtějí hájit svůj majetek, zájem o tento náboj nepochybně existuje. Podobně jako v případě náboje 50 Beowulf, také pro tento náboj nabízí firma Alexander Arms vedle hotových kompletů zbraní na bázi AR 15/M16 také konverzní sady. Náboje 6,5 mm Grendel stojí u výrobce podle provedení od 1,5 do 1,75 dolarů, což je poměrně dost.

Zbraně na bázi útočné pušky M16 v této pro nás exotické ráži vyrábí a nabízí také Sabre Defence, najdeme je v nabídce J. P. Enterprises, pod licencí Alexander Arms je vyrábí SSK Industries a najdeme je i v nabídce firmy Les Baer. Projekt je tak zřejmě úspěšnější než 50 Beowulf.

Jtv

Foto výrobci

K přestavbě AR 15 na tuto ráž dodává firma konverzní sety sestávající z hlavně, závěru, nových mířidel, lišty Picatinny a zásobníku. Jejich cena se pohybuje od 700 do 800 dolarů a cena nové zbraně v této ráži se pohybuje podle provedení od 1 100 do 1300 dolarů. Můžeme-li soudit podle internetových ohlasů a diskusí, američtí střelci si nechávají zbraně opatřovat i delšími nebo naopak kratšími hlavními než nabízí výrobce a vzniká řada zajímavých nebo i podivných kousků.

Bill Alexander ovšem uvažoval také nad možností střelby z AR 15 a jejích klonů na delší vzdálenosti. Pro tento účel se rozhodl nahradit (podle něj) problematický náboj 5,56 mm NATO nábojem s vyšším výkonem, který si však nevyžádá zvýšení hmotnosti zbraně. K tomu se ovšem ráž 50 Beowulf určitě nehodí. A tak pravděpodobně v roce 2002 nebo krátce předtím vznikla ráž 6,5 mm Grendel neboli 6,5x39 mm Grendel. Náboj 6,5 mm Grendel společně vyvinuli Bill Alexander a Arne Brennan z Competition Shooting Sport. Tyto náboje vlastně

představují další pokračování terčových nábojů PPC (Palmisano & Pindel Cartridge), které vznikly na bázi nám velmi dobře známého a dosud používaného náboje bývalé Varšavské smlouvy, tedy 7,62 x 39 mm.

Výrobce tento náboj nabízí jako univerzální pro útočné pušky a kulomety, přičemž argumentuje především jeho vyšší zastavovací schopností, průbojností a delším dostřelem oproti náboji 5,56 mm NATO. Tvrdí o tomto náboji, že by měl být schopen nahradit jak náboj 7,62 mm NATO, tak 5,56 mm NATO a umožnit tak zavedení jediné univerzální ráže pro útočné pušky a kulomety. Nevýhodou by však v případě jeho zavedení představovala jeho asi o 30 procent vyšší hmotnost než u stávajícího náboje 5,56 mm NATO. To znamená buď zvýšit zátěž vojáka, nebo snížit množství nesených nábojů o třetinu.

Ostřelovačka na náboj 6,5 mm Grendel

Hlídková činnost jízdní policie je nejčastěji ve Stromovce – pprap. Hradil a kůň Žagir

Ocenění v podobě medaile za statečnost si 29. října 2009 převzal podpraporčík Tomáš Hradil z oddělení služební hipologie. Za osobní statečnost mu poděkoval ředitel Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy plk. Mgr. Martin Červíček a předal mu medaili policejního prezidenta „Za statečnost“.

měřené reakci. Nějakou tu slabinu má totiž každý. Někteří hůř snášejí střelbu, jiní zase prapory nebo dýmovnice. Úkolem jezdce je koně zvládnout. Já vím, že Žagir zrovna nemusí střelbu. Proto když jde do akce, kde můžeme střelbu očekávat, ale jde s více koňmi, není to problém. Žagir při střelbě sice zaváhá, ale protože ho znám, tak vím, jak ho pobídnout, aby šel dopředu. A táhnou ho pochopitelně i ostatní koně – stádový pud je prostě silnější než strach. Žagir se potom snadno rozejde a diváci neznalí věci vůbec nic nezpůsobují. Je to stejné jako u lidí, když se třeba při demonstraci vydá na nepovolený pochod skupina lidí, tak jdou i ti, co mají strach.

Momentálně má pražská jízdní policie šestnáct koní. Policistů na oddělení služební hipologie jsou necelé tři desítky, z toho je menší polovina žen. Další pracovníci, kteří se tady o koně starají, jsou stájníci. Ti mají na starost krmení a místování. Dále se starají o pořádek ve stáji, případně pouští koně do výběhu. Samotní policisté mají v průběhu služby pochopitelně jiné úkoly a povinnosti, ale pokud někdy některý ze stájníků chybí, musí se postarat sami jezdci.

Po práci na Tomáše Hradila čekají doma další koníčky, nebo v jeho případě spíše koně. Bydlí nedaleko Brandýsa nad Labem, kde si vybudoval ustájení pro dva čtyřnohé krasavce. S šestnáctiletou dcerou Andreou se starají o vlastního, čtyř a půlletého Saurona. Samotnému by bylo hodně smutno, proto mají ve stáji koně dva. Pomohli tak kamarádce a přibrali Sauronovi společníka, který potřebuje také kvalitní péči. Tomáš chtěl vždycky mít svého vlastního koně a podařilo se mu to až za silné podpory dcery. Postarat se ale o dvě živá a náročná zvířata není úplně jednoduché. Chovatel musí zajistit vše od krmení až po trénink. A tak když nemůže Tomáš, koně zvládá jeho dcera. Je po tátovi a koně miluje taky už od malička. Vzhledem ke své práci by je sám doma nezvládl. Společně s Andreou Saurona trénují a připravují ho na skákání. „Příští rok se už chceme přihlásit do nějaké soutěže. Pro koně je totiž ideální věk pět let. Trénujeme nejen u nás na pozemku, ale jezdíme i v okolí a musíme ho zvykat i na hlavní silnici v obci. Naštěstí Sauronovi nevádí ani hluk motorů vozidel, ani případné troubení,“ upřesňuje Tomáš.

ODPOČÍVAL A STAČIL ZACHRANIT LIDSKÝ ŽIVOT

Tomáš Hradil je třiačtyřicetiletý policista, sloužící u jízdní policie již sedmnáctým rokem. Koně má rád už od dětství. Rád si o nich povídal, rád o nich četl, staral se o ně a nakonec na nich i jezdil. Snad právě proto nastoupil v roce 1992 k jízdní policii v Praze. Kdyby ale policie neměla jízdní oddělení, asi by si vybral jiné povolání.

„Kůň není motorka, kterou zaparkujete v garáži a víc se o ni nemusíte starat a když je špatné počasí, tak jízdu prostě odložíte. Koně musíte krmit, a to nejlépe několikrát denně po menších dávkách. Já krmím koně třikrát denně, ráno, v poledne, večer. Ale jenom krmit nestačí. Kůň potřebuje pohyb.

Ideální je, když může být celý den ve výběhu. Navíc se mu musíte alespoň hodi-

nu denně plně věnovat. Buď pod sedlem na jízdárně, nebo v terénu. Ať máte koně ke sportu nebo jen na vyjížďky do terénu, musíte ho trénovat. Před i po ježdění potřebuje řádně vyčistit a zkontrolovat, zda se někde nezranil. Jak už jsem říkal, nemohu jeho denní jízdu odložit, protože venku prší, nebo se mi prostě nechce,“ říká Tomáš Hradil.

U policie má Tomáš dvanáctiletého koně jménem Žagir. Ten u jízdní policie slouží už osm let. Za tak dlouhou dobu jeho jezdce už ví, jak na něj, ví, co od něj může čekat, kdy mu musí trochu pomoci, prostě už jsou sehraná dvojka. „Mělo by to tak být a jezdce potom může reagovat na různé podněty ještě dřív než jeho kůň a předejít tak nepří-

Za osobní statečnost policistovi z jízdního oddělení poděkoval také ředitel Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy plk. Mgr. Martin Cervíček

Medaili „Za statečnost“ pprap. Tomáši Hradilovi udělil policejní prezident genmjr. Mgr. Oldřich Martinů

ho žena. Z plavání pod vodou mě vyrušil silný hluk motoru. Vynořil jsem se a v blízkosti uviděl člun, který za sebou ve vzduchu táhl jednoho z turistů, za-

věšeného na padáku. Turista se mírně vykoupal ve vodě a muž v člunu přidal plyn, aby se padák opět dostal do větší výšky. V ten moment jsem si uvědomil, že je člun nebezpečně blízko a může mě klidně zranit. Mě nezranil, ale když člun mírně odjel, vynořil se z vody plavec s červenou maskou. Hrozně křičel a byl celý od krve. Okamžitě jsem plaval k němu, z pravé ruky, na které měl ošklivou tržnou ránu mu tekla krev. Uchopil jsem ho pod ramenem a pod bradou a plaval ke břehu. Zraněný plavec neustále křičel a jeho žena, která s ním plavala ve vodě, dostala hysterický záchvat. Najednou jsem se obával, aby nás neutopila oba, břeh byl pořád ještě daleko. Bylo to opravdu vysilující, muž byl docela urostlý, pod námi asi třímetrová hloubka a ostatní rekreatanti i domácí pouze přihlíželi, nikdo mi nepomohl. Síly rychle ubývaly a já si myslel, že to nezvládnou a že se utopíme. Když jsem byl skoro u břehu připlaval mi na pomoc jeden z účastníků našeho zájezdu. Nakonec se nám podařilo zraněného vytáhnout do gumového člunu, který nám v poslední chvíli spěchal naproti. Na břehu jsem se rozklepal a uvědomil si, co se stalo. Vůbec mi nebylo dobře a přiznám se, že jsem si musel dát velkého panáka. Až potom mi to došlo, nebyť mě pomoci, plavec by se utopil. Byl od břehu hodně daleko a ve vodě v tu chvíli nikdo jiný nebyl. Zachránil jsem mu život.

Muž se šnorchlem, kterého přejel motorový člun, byl Ukrajinec. Lodní šroub mu zlomil dvě žebra, vážně poranil levou nohu a břicho, ale nejhůře dopadla pravá ruka. Jeho kamarád mi později říkal, že ho v nemocnici zachránili, ale nevědí, zda bude ještě někdy rukou hýbat.“

Tomáš Hradil je poctivý a skromný policista, který by se sám s tímto hrdinským činem nikdy nepochlubil. Naštěstí byl na dovolené i s velitelem pražské služby kriminální policie a vyšetřování, a ten celý příběh převyprávěl na poradě vedení.

I naše redakce děkuje Tomáši Hradilovi za osobní statečnost a ochotu s redakcí rozprávět. Gratulujeme k udělení medaile. Za opravdu hrdinský čin si Tomáš vyznamenání „Za statečnost“ od policejního prezidenta určitě zaslouží.

Eva BROŽOVÁ
Foto Václav ŠEBEK
archiv Policie ČR
a Tomáše HRADILA

Dcera Andrea Hradilová s koňmi v rodinném výběhu

Pprap. Tomáš Hradil je z pražského oddělení služební hipologie.

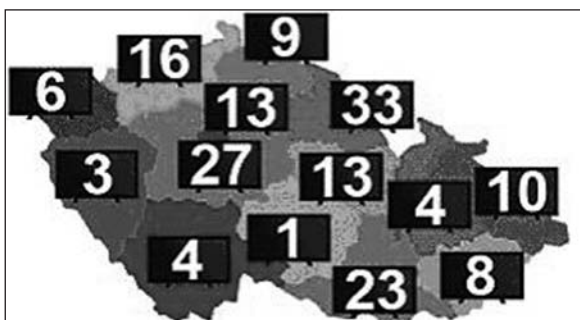
Na letošní dovolenou v měsíci září se společně s manželkou vypravili do jednoho z tureckých letovisek. Oba si potřebovali odpočinout. Tomáš rád plave a potápí se, a tak se těšil, jak se podívá na krásy tureckého mořského dna. Při odjezdu ani nemohl tušit, co v zahraničí zažije a že i tady může prokázat neobvyklou osobní statečnost.

„Vzpomínám si, že to bylo dopoledne, ale konkrétní datum už nevím. Vzal jsem si brýle a šel jsem plavat do moře. Byl jsem od břehu asi šedesát metrů. V té době moc lidí ve vodě nebylo. Ve vzdálenosti asi dvacet metrů ode mě se potápěl muž s červenou maskou a šnorchlem stejné barvy, nedaleko plavala je-

POČTY OBRAZOVEK V KRAJÍCH ČR
A POČET ZAPOJENÝCH ZŠ, A SŠ,

základní školy

96

střední školy

57

služba, hasiči, Linka bezpečí) a důležité odkazy na řadu neziskových organizací, které se specializují na poskytování sociálních a poradenských služeb dětem a mladým lidem. Projekt ŠIK je tematicky zaměřen velmi rozsáhle – neřeší „pouze“ problematiku drog, šikany a kriminality, ale řeší také témata jako například fetální alkoholový syndrom, gamblerství, deprese a úzkostnost mladých lidí, ochranné pomůcky při sportu, poruchy příjmu potravy, problém virtuální reality, nebezpečí internetu, sebepoškozování, sebevražedných myšlenek, dětských práv, zdravého životního stylu apod.

V tomto tematickém výčtu bych mohla pokračovat. Snažíme se obsáhnout co nejširší rozsah témat, která souvisejí s potřebami naší cílové skupiny. Preventivní vysílání je možné využívat jako součást vyučování například při hodinách občanské nauky či

Tvořte preventivní vysílání s námi

Naše činnost také výborně připravuje půdu pro příchod preventistů. Jejich práce, jak už jsem zmiňovala, je naprosto nezastupitelná, na druhou stranu časově velmi omezená. Preventista, ať chce, nebo nechce, může strávit se třídou pouze omezený počet hodin. Preventivní projekt ŠIK působí v podstatě celoročně. Proto kombinaci našeho projektu s aktivitami preventistů považujeme za naprosto ideální.

Vážíme si například spolupráce s Policií ČR, Správou Východočeského kraje. Ve spolupráci s místní Preventivně informační skupinou vznikla řada video spotů, které byly jednak vysílány v rámci projektu ŠIK na všech zapojených školách, jednak zůstaly ve vlastnictví místní Policie, jejíž příslušníci je mohli využívat také v rámci svých vlastních preventivních aktivit. Zmínované video spoty řešily například problematiku šikany, protidrogové prevence, padělání peněz, jízdy bez řidičáku, zacházení s občanskými doklady, tísňového volání, prezentace Muzea Policie ČR atd. Aktuálně se připravují video spoty zaměřené na problematiku vandalizmu a sprejerství.

Bc. Ivan Dubec, vedoucí Oddělení prevence kriminality Městské policie Hradec Králové, o projektu řekl: „Projekt Školní informační kanál považuji za přínosný, protože nabízí řadu možností, které v oblasti prevence kriminality nenásilnou formou oslovit požadovanou cílovou skupinu. Osobně si myslím, že cílená audiovizuální prezentace může mít vyšší dopad než letáky. Letáky sice považuji za nejlevnější formu prevence, už ale ne za neefektivnější.“

V případě, že patříte mezi kreativní a inovativní typ odborníků, kteří by rádi rozšířili pole svého preventivního působení a drželi při tom krok s naší mladou generací, kontaktujte nás na emailové adrese nebo na telefonním čísle +420 777 783 952.

Naše cílová skupina je stejná, naše cíle jsou stejné, jen podoba naší interakce se studenty je odlišná. Věříme, že dobrou spoluprací i společnost ŠIK CZ může přispět k efektivní prevenci sociálně patologických jevů v naší zemi – být se jedná o prevenci v netradiční podobě. Buďme dětem a mladistvým k dispozici vždy, když naši pomoc potřebují. Naše doba je pro ně obzvlášť těžká a náročná, plná nástrah a nebezpečí. Snažme se jim být nablízku stále – třeba právě prostřednictvím preventivního projektu ŠIK.

Mgr. Lenka MATOUŠKOVÁ
koordinátorka preventivních
programů ŠIK

loga spolupracujících
organizací

prostor pro vysílání preventivních a
informačně vzdělávacích videospotů

datum a čas

Informační textový řádek

tivního, jako něco, co je „in“. Lze mluvit také o depistážní funkci těchto spotů v rámci prevence šikany, sexuálního zneužívání, domácího násilí, mentální anorexie a bulimie apod. Takto zaměřené spoty apelují a oslovují zejména ty „zdravé“ jedince cílové skupiny, kteří jsou mnohdy jediní, kdo o problému svého kamaráda ví nebo ho tuší. Díky projektu ŠIK jsou dětem v podstatě dennodenně k dispozici důležitá telefonní čísla, kam se mohou obrátit v případě, že potřebují pomoc (Policie ČR, záchranná

rodinné výchovy. Učitelé využívají video spoty k zahájení diskuse často zejména nad takovými tématy, o kterých se nám dospělým někdy špatně hovoří. K obrazovce s dětmi chodí přímo při hodině, aby potřebné vysílání zhlédli společně, nebo pověřují děti zapamatováním příslušných video spotů, aby je pak byli schopni interpretovat ve třídě při hodině.

Podzimy chodí čím dál dřív

JAN J. VANĚK

Jakkoli to na periferii velkoměsta znělo absurdně, foukalo tu ze stmíšť. Hned za sídlišťem zůstala širá pole, teď už holá, pokosená a doposud nezoraná. Nepěkně mrholilo, říjnové ráno jen stěží upomínalo na horké dny pomínavšího léta – a autobus nejel a nejel. Václav Klouček postával na zastávce a jektal zuby: dala se do něj zima. Pohlédl na hodinky: už pět minut zpoždění, durdil se v duchu, dopravní podnik si dělá, co se mu zachce, a stěžovat si člověk může tak akorát v lampárně. Bydlení na předměstí Václavu Kloučkovi nikdy nepřiřostlo k srdci, i když musel přiznat, že bylo aspoň laciné. Kdysi měli Kloučkovi pěkný byt v centru, ale pak Marie, Václavova žena, podělila po staré tetě rozdrbaný domek – u všech čertů, jak říkal – a přestěhovali se do něj. Od těch časů začaly Václavovi galeje: ráno musel o hodinu dřív z postele, aby byl v práci včas, a když se navečer utahaný vracel, čekaly ho domácí práce. Byl teď údržbářem i zahradníkem a třebaže si zpočátku namlouval, že ho kutění na vlastním těšší, časem začal rýč, zednickou lžící a ostatní všemožné nářadí z duše nenávidět.

Marie se – na rozdíl od něj – už dočkala penze a patřičně si jí taky užívala. Z večera sice natáhla budík, důrazně postavila na noční stolek a ráno se při jeho zařícení vztyčila v posteli, jenomže jen proto, aby zatřásla ramenem blaženě oddechujícího Václava a zasyčela na něj: „Vstávej, lenochu, nebo tě ještě na stará kolena vyhodí z místa!“

Říkala to žertem – ano, jí to snad opravdu připadalo vtipné! – netušíc, že možnost vyhazovu se nad Václavovou hlavou vznáší opravdu dnes a denně. A stále níž, neboť konkurence rostla a zákazníkům ubývalo, a šéf se tvářil ustaraně a při každé výplatě vzletně hovořil o tom, že stejně brzy zkrachuje a bude mít klid.

Václav u něj pracoval skoro třicet roků, znali se ještě z dob, kdy si byli rovni. Dva mladí, pohlední prodáváci ve velkém obchodě s nábytkem: zákaznice si je předcházely a leckterá byla ochotna za příslib nedostatkové kuchyňské linky či sedací soupravy v kontoáru za krámem... Radši nevzpomínat, napomenul se Václav a ohlédl se, jako kdyby myšlenky mohly znít nahlas a někdo ho mohl uslyšet.

A pak se, poslušen náhlého popudu, otočil a pomalu odcházel ze zastávky směrem k nedařlému lesoparku, trasou oblíbených procházek obyvatel nedalekého sídliště. Navečer anebo o víkendů táhly cestou hotové zástupy, ale teď po ní kráčel sám.

Když míjel osamělou telefonní budku, uvědomil si, že by měl zavolat šéfovi. A protože kupodivu ve sluchátku uslyšel tón, vytočil číslo a vzápětí se kottavě vymluvil na housera. Znělo to docela pravděpodobně, šéf ho viděl, jak se den předtím namohl při skládání nové zásilky koupelnových skříněk. Ale žádnou účast v jeho hlase Václav neuslyšel: šéf se ani nesnažil skrývat podráždění a doporučil mu dost nerudně, aby se koukal dát do pořádku a hned nazítří při-

jít. Nebo... Ne, žádné nebo nevyslovil, ale jako kdyby se stalo.

Radost, již někde v hloubi duše Václav pociťoval ze své malé vzpoury – nejít jen tak do práce, to si nedovolil snad nikdy v životě – se někam vytratila. Strach ze ztráty zaměstnání nabyl vrchu: tak tak, že se Václav Klouček neobrátí a nerozklusal k autobusové zastávce... Jenže v té chvíli si všiml, že červený autobus právě vyjel za zatáčky od sídliště a řidič, vida prázdnou zastávku, přidává plyn. A další spoj pojede snad za půl hodiny...

Vítr v tu chvíli zářačně rozehnal mraky, obloha zmodrala a slunce vykouklo – a začalo dokonce hrát.

„Kostky jsou vrženy,“ pronesl Václav polohlasně.

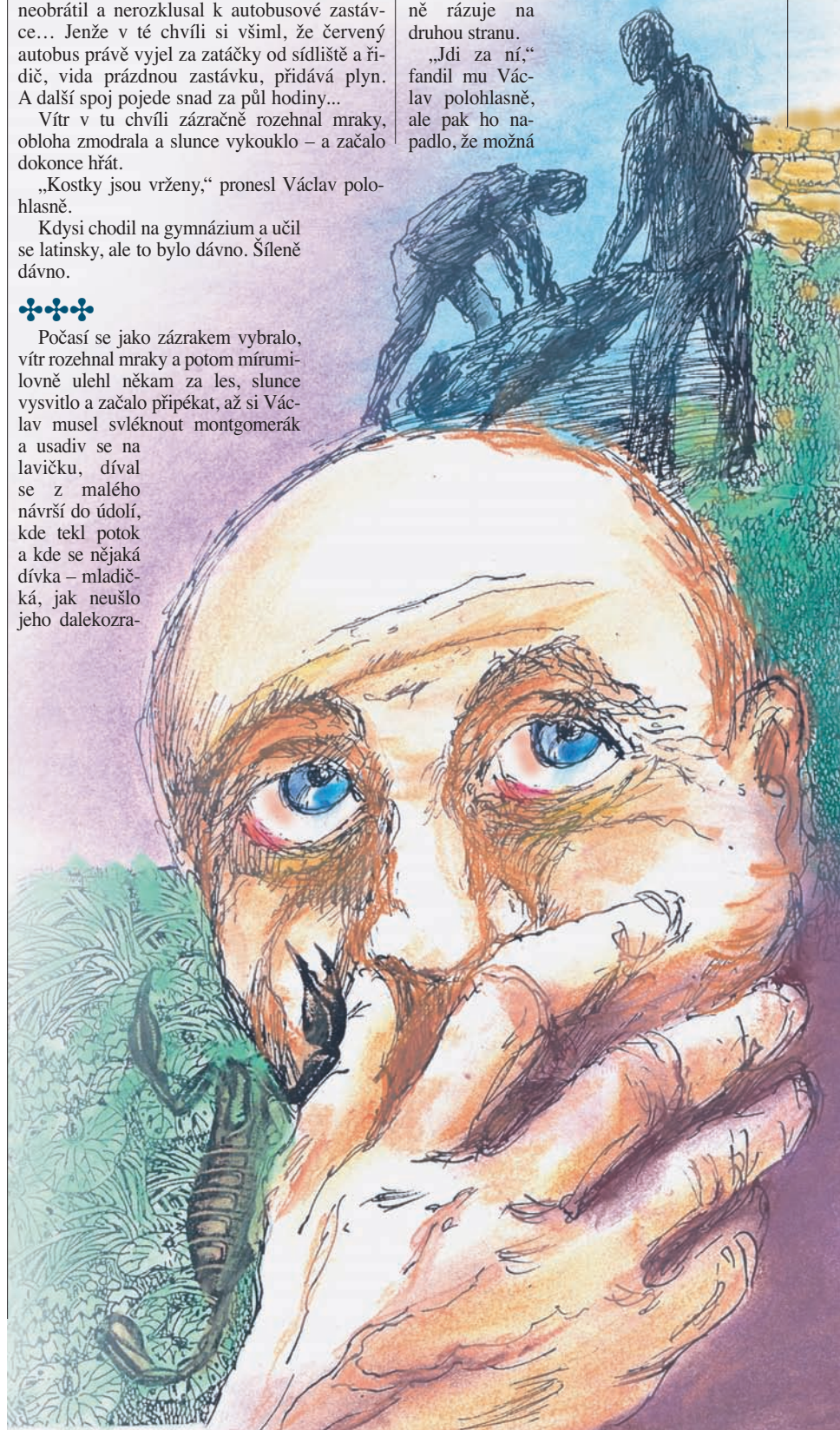
Kdysi chodil na gymnázium a učil se latinsky, ale to bylo dávno. Šíleně dávno.

Počasí se jako zázrakem vybralo, vítr rozehnal mraky a potom mírumilovně ulehл někam za les, slunce vysvitlo a začalo připekat, až si Václav musel svléknout montgomerák a usadiv se na lavičku, díval se z malého návrší do údolí, kde tekł potok a kde se nějaká dívka – mladičká, jak neušlo jeho dalekozra-

kým očím, líbala s nějakým mládencem. Bože, byli tak mladí a tak bláhoví, pomyslel si smířlivě a s pocitem trochu svatokrádežným pozoroval, jak se ti dva zřejmě poškorpili, jak se dívka urazila a odchází, jak mladý muž zarytě stojí na místě a vztekle kope do kamínků – a potom se obrací a naštvane rázuje na druhou stranu.

„Jdi za ní,“ fandil mu Václav polohlasně, ale pak ho napadlo, že možná

je to takhle lepší, že nejšťastnější jsou ty lásky, které skončí včas a špatně.

Kdyby si před lety nevzal Marii, třeba by se dneska měl líp a cítil by se svobodný a spokojený. Mládenec zmizel mezi stromy a už se nevrátil, zatímco dívka vyčkala a pak se pomalu vracela nazpátek: zřejmě poněkud zaskočena chlapcovou zaťatostí. Nerozhodně usedla na lavičku ve stínu keřů, přehodila nohu přes nohu, zapálila si. Jestli mohl Václav věřit svým očím, připadala mu na cigarety trochu mladá, tak patnáct, hádal jí maximálně na tu dálku: ale dnešní holky kvalitují, aby užily života, pomyslel si nespokojeně. Ještě že s Marií neměli děti, napadlo ho. Někdy se společnou samotou trápil, ale jindy, když viděl, v co taky mohou roztomilá mrňata vyrůstat, si říkal – zaplaťpámbu...

Slunce začalo docela pálit, ranní nepohodu odvál vítr. Václav zálibně pozoroval, kterak si dívka – seděla asi sto metrů od něho, kdyby na ni zavolal, slyšela by ho, ale z jejího zorného úhlu ho kryl keř v půli straně, takže ji mohl sledovat zcela nerušeně – si najednou přetáhla přes hlavu tričko a svlékla minisukni a začala se opalovat jen v podprsence a kalhotkách. No, možná to byly plavky, bikinky, to na dálku nedokázal posoudit. Ale tolik rozpoznal, že je na svůj věk moc pěkně rostlá. Ten kluk byl pěkný pitomec, že se s ní pohádal, pomyslel si Václav a hlavou mu šlehla hříšná myšlenka. S takovou křehotinkou si kapánek užít, to by bylo něco jiného než upoceně převalování s Marií.

Byl tak zaujat představami, že mu okamžik, kdy od konce lesíka vyjelo auto, ušel. Všiml si ho – bylo jasně červené, sporták, později, srovnáním své vizuální vzpomínky s auty, jež vídával zaparkovaná v ulicích, usoudil, že šlo nespíš o BMW – když se, docela pomaličku, krokem, blížilo po cestě k sedící dívce.

„Zatracení lumpové,“ odplivl si Václav.

Řidiči si někdy přes lesopark zkracovali cestu z jednoho konce sídliště na druhý, třebaže značka jim vjezd jasně zakazovala a vyasfaltované široké chodníky měly patřit jen pěším a cyklistům. Lidi z okolí nadávali, ale jinak se nic nedělo, policie měla závažnější starosti.

Auto dojelo až k dívce, zastavilo. Václav viděl, kterak dívka mluví s řidičem, vrtěla hlavou, pak se zvedla a vydala se pryč, směrem, z něž prve bavorák přijel a tedy vlastně do hloubi lesoparku, zatímco vůz se rozjel směrem opačným: k hlavní silnici. Jenže asi po sto metrech zabrzdil a začal rychle couvat. Pozpátku dojel k udivené dívce, jež musela uhnout až do trávy. Z auta, z obou dvířek vyskočili dva chlapi – a popadli zaskočenou dívku za ruce. Zmítala sebou, ale najednou jako by zplihla, zůstala řidiči viset v náručí. Druhý otevřel zavazadlový prostor a společně naložili bezvládné tělo – jako kus koberce...

Nasedli a ostře vyrazili, až pneumatiky zajely na protest.

Celá scéna netrvala ani minutu a za dalších pár vteřin zmizelo červené auto v lesíku, za nímž začínala asfaltka a civilizace. Václav nestačil vůbec zareagovat: ostatně, když si později celý výjev znovu a znovu přehrával v paměti, vůbec ho nenapadlo, jak se zachovat měl. Mohl třeba začít křičet, snad kdyby ti chlapi zjistili, že jejich únos má svědka, nechali by dívku být.

„Jenže mě taky mohli oddělat,“ říkal si Václav později věčně a srdce mu bušilo ještě dodatečně.

Domů se vrátil k večeru, jakoby z práce. Rozklepaný, promrzlý na kost. Dopolední ukázka

babího léta pominula rychle, už zase vládne nevlídný podzim. Na Mariin dotaz, jak se měl, cosi zabručel, vytáhl zpod kůlny sekačku a do tmy kosil trávník v zahradě. Sekání trávy ho ze všech prací kolem domu bavilo ještě tak nejvíc, protože se při něm dalo myslet na cokoli a snít. Onoho podvečera si vymýšlel různé teorie o dopolední události, již se stal v lesoparku svědkem. Mohlo jít o zločin, ale taky nemuselo, namlouval si. Třeba jenom přísný otec načapal dceru za školou, na tajném rande, a rozhodl se ji náležitě vytrestat, říkal si, ale samotnému mu bylo jasné, že tohle je verze hodně přitažená za vlasy. Otcové nevozívají sebenezdárnější dcery v kufry sportáku... Ne, ne, ale přemýšlel jak přemýšlel, šlo nespíš o únos, ať už připravený nebo ne, ať už v něm jel onen mladík, jenž do lesoparku děvče zavedl a potom opustil, anebo nejel.

Několikrát Václava napadlo – a vždycky v něm doslova hrklo úlekem – že by měl prostě zajít na policii a vyličit tam, co viděl. Když už to neudělal bezprostředně po činu, tak aspoň teď. Kdoví, co ti chlapi s dívkou zamýšleli – i když v tom ohledu měl Václav velmi jasno, co mohou dva chlapi s mladou dívkou provádět, u kamaráda viděl na videu pár dost drsných pornografických kazet a jeho představivost jela od těch časů na plné obrátky. Současně si ale uvědomoval hrůzu celé situace. Ponížení, bolest a strach neznámého děvčete – a děs jeho rodičů, když se dcera se soumrakem nevrátí k večeri.

Když ho manželka nakonec zavolala k jídlu, umyl se a bez nadšené spolykal knedlíky s vejci – ve čtvrtek mívali vždycky knedlíky s vejci, protože ve středu býval guláš a knedlíky tudíž zbyly – a pak se vytratil na pivo. Napřed to ale vzal kolem policejního oddělení, jež sídlilo kousek od hospody. Chvilí přeshlapoval na protějším chodníku, pozoroval, jak přijelo hlídkové auto a druhé odjelo a jak policisté chodí dovnitř a ven z budovy. Když ho jeden míjel, už už otvíral ústa k oslovení, ale pak se otočil na patě a zamířil k Chmelovému keři. Dal si jedno u výčepu, jako vždycky, a vypil je vestoje. Nikdy si neobjednal druhé, nikdy si nesedl ke stolu, ač přísně vzato patřil vlastně mezi štamgasty. Do hovorů se nepouštěl, ani s hosty, povětšinou chlapy ze sousedství, ani s užvaněným hospodským Kanderou. Jenom špicoval uši, jestli někdo nemluví o únosu, ale chlapi vesměs probírali fotbalové derby a nové zábavné výroky kteréhosi potentáta. Ještě je brzy, usoudil Václav. Snad zítra – najdu něco v novinách, anebo povědím něco v televizi.

Zpátky šel zase kolem policejní budovy, ale minul ji bez zastavení, ani se neohlédl. Uvědomil si, že by se ho dřív či později zeptali, co dělal dopoledne v lesoparku on – lhát by nemohl, a říci pravdu, mohla by se donést jeho šéfovi a Marii. A to rozhodně nechtěl, to si prostě nemohl dovolit. Však ono to dobře dopadne, konejšil své svědomí, dneska mladé holky začínají se sexem brzo a dva chlapi jsou pro takovou malou mrchu jako nic. Dokonce si chvilí mlsně představoval, jaké by to bylo, kdyby se stal jedním z nich, a domů přišel se zasněným úsměvem na rtech. Vysloužil si Mariin podezřívavý pohled a musel na ni dýchnout, jestli kromě piva neměl taky kořalku.

„Tváříš se jako blbec,“ sdělila mu, zklamána výsledkem. „Ale to ty holt většinou.“

Marie uvykla nazývat věci pravým jménem a Václav nijak neprotestoval, bylo by to beztak k ničemu. Marie měla vždycky pravdu, a když náhodou někdy nikoli, trvala na svém stejně.

Nazítří, v pátek, bylo krásně už od rána a Václav si přivstal, aby dorazil do zaměstnání

aspoň čtvrt hodiny před začátkem pracovní doby. Jednak si chtěl šplhnout u šéfa a hlavně si hodlal aspoň očima přelétnout titulky v novinách: jestli se nedoče něco o dívce z lesoparku. Koupil si jeden bulvár a jeden solidnější deník, ale ani v jednom nenašel nic. Zřejmě bylo brzy, anebo se dívka vrátila prostě večer domů, jako by se nechumelilo.

Šéfovi vysvětlil, že jeho houser polevil a během dopoledne ve skladu všechno dožene. Za což se mu dostalo velkorysého mávnutí rukou a jakéhosi zahuhlání, jež mohlo, ale taky nemuselo být pochvalou za snahu. Jenomže v poledne našel Václav za kasou plačící paní Vonderkovou, pokladní. Vzlykala a slzy jí tekly jak Dunaj, a když z ní chvilí páchil, co se stalo, vykoktala, že zrovna dostala padáka. V té chvíli mu došlo, že je posledního v měsíci: a jestli on obávané lejtstro dosud neobdržel, znamená to, že aspoň další měsíc je v suchu a vytoužená penze zas o kousek blíží. Začal kolegyni konejšit, ale pak si uvědomil, že by paktování s ženou, jež upadla evidentně v nemilost vrchnosti, mohl šéf nelibě nést, a tak se radši rychle vytratil a zdvojnásobil své úsilí ve skladu za prodejnou. Dokonce zůstal ještě půlhodinu poté, co prodavači stáhli rolety a šéf se zavřel v kontoáru s hubenou tržbou.

Domů tím pádem dorazil Václav až po šesté hodině a připadal si dočista vyždímáný. Snědl obvyklé páteční škusbány s mákem, jež se ve čtrnáctidenním intervalu u nich střídaly s kvěťkovým nákyem. Nákyem měl o dost radši, ale dobře věděl, že strava musí být pestrá a nutričně hodnotná. Marie se o tom dočetla v ženských časopisech, jež louskala s velkým nadšením. Každá z jejich přítelkyň kupovala aspoň jeden a pak si je navzájem vyměňovaly a na společných schůzkách hodnotily.

„Kam se hmeš?“ tázala se Marie nerudně, když se s ještě nedojedeným talířem – škusbány mu šly vždycky pomaleji než jiné krmě – zvedl a zamířil z kuchyně, kde večereli, do obývacího vedle, k televizoru.

„Chci se podívat na zprávy,“ řekl naoko lhostejně.

„Co tě tak zajímá?“ ozvala se v ní podezřívavost, jež k ní vždycky neodmyslitelně patřila a s přibývajícím věkem jako by nabývala na síle.

„Co se děje ve světě,“ řekl ctnostně, jak si předem nacvičil.

Václav přečkal zprávy ze světa, války, hurikány a nestydaté žvásty politiků. Ale dočkal se: najednou se na obrazovce objevila fotografie dívky a hlasatel vážným hlasem vysvětlil, že jde o Michaelu Hrubou, patnáctiletou dívku, jež se předešlého dne nevrátila domů a již rodiče zoufale hledají. Pak mluvila dívčina matka, hezká žena mírně středních let. Dívka jí byla podobná, uvědomil si Václav. Vzlykala a prosila, aby se ozval každý, kdo její dceru ve čtvrtek spatřil, protože i nepatrná stopa může mít svůj nedo- zřetelný význam.

Pak se obrazovka zatměla a vzápětí se objevil rozesmátý sportovní komentátor, udýchaně sdělující lidstvu, že domácí se nevedou, zatímco hostům se dařilo. Václav chvilí přemítal, kterak se zbavit zbytku škusbánek, jež mezitím vystydly a staly se ještě nechutnějšími než obvykle. Pak je radši snědl. A začal přemítat, jestli by paní z obrazovky neměl zavolat. Telefonní číslo, jež nadiktovala, si zapamatoval, vždycky měl paměť na čísla. Slíbená odměna by se mu hodila – jenže tu byl problém... Jak vysvětlit, proč nepromluvil hned? Musel přece tušit, že není normální, když dva chlapi nakládají do auta děvče jako bezvládný pytel brambor... Václav stiskl rty nelibostí: násilím spolykal poslední sousta a odnesl talíř.

„Moc se ti povedly,“ pochválil jídlo, neboť

tak velel zvyk. Dívali se pak s Marií na detektivku, ale on dokázal myslet jen na svou vlastní krimi, v níž se sám ocitl nenadále – a tak nepřijmeme...

O víkendů řezal dříví na cirkulárce, plál záhony a očesal jablka ze dvou stromů. V neděli odpoledne si šli s Marií posedět do nedaleké cukrárny, neboť tak činili už léta. On si dal kávu a punčový řez, ona snědla dvě rakvičky a zapila je kolou. On zpáteční cestě se srdečně zdravili se sousedy a po večeři – podávala se tradičně studená, salám, sýr, chléb a zelenina z vlastní sklizně – odešla Marie na drby k sousedce. V televizních zprávách, jež si Václav neopomněl zapnout, měli senzaci. Michaela Hrubá byla nalezena v lesoparku. Mrtvá. Nahá. Zásilněná. Umučená.

„Stav tělesných pozůstatků nasvědčuje tomu, že se Michaela stala obětí sadisty a před svou smrtí byla bestiálně týrána,“ řekl hlasatel.

Záběry vyhlížely děsivě. Jako z hororu.

Jenže tohle byla skutečnost.

První večerní impuls – hned ráno zajít na policii a všechno povědět – Václav zavrhl. Napadlo ho, že lepší bude tam anonymně zatelefonovat, popsat vůz i ty dva chlapy a sám zůstat nepoznan. Policie si už jeho výpověď nějak přebere, říkal si v duchu a sám se pochválil, kterak mazaně to vymyslel. Ale ráno nezavolal nikam: v novinách si přečetl už cestou tramvaj, že vrah je pod zámek.

„Mladý Michaelin přítel byl zadržen v místě svého bydliště,“ hlásaly palcové titulky. „Na dobu vraždy nemá alibi, navíc osmnáct, že v den dívčina zmizení s Michaelou trávil dopoledne, ale prý se pohádali...“

Václav stiskl rty. Takhle to ale přece nebylo, ten kluk odešel dobře dvacet minut předtím, než se všechno seběhlo! Jenže tohle ví jenom on, uvědomil si: on – a vrazi. Ledaže by mládenec s nimi byl spolčený, připravil jim půdu.

V práci nestál za nic, byl roztržitý a kdeco popletl, zvláště když ho odpoledne šéf posadil do kasy. Jindy by si takového povýšení vážil, ale teď se bál, že udělá chybu v součtech a že schodek bude muset uhradit. Potil se a ruce se mu třáslý – a že chtěl někam telefonovat, dočista zapomněl. Až večer, když krácel od tramvaje kolem policejní stanice, si vzpomněl, ale radši zamířil k výčepu. Dal si své jedno od cesty a poslouchal. Hospoda bzučela jako úl a téma měli všichni jedno. Michaela a její vrah. Ona i on bydleli nedaleko, někteří znali jejich rodiče. Klukovi nebylo ještě osmnáct a chlapi by ho nejradši pověsili. Za koule, bez soudu, na lucernu, hulákali, posilnění pívem a kořalkou. Na pípě ovšem hostinský Kandera už rozžal umělý ministromek a lokál vyzdobil vánočně, po vzoru nedalekého supermarketu, který svátky lásky a míru slavil už od konce září. Kšeft je kšeft. Jak Václav rád říkával, od jistého věku chodí podzimy čím dál dřív, a Vánoce jsou pořád častěji.

Václav šel domů, nitro sevržené strachem a nerozhodností. Co udělat? V té chvíli zkoprněl. Zpoza rohu úzké uličky se vynořil červený sporták BMW. A pomalu se blížil. Měl tmavá, neprůhledná skla, ale okénka byla napůl spuštená a ve Václavu Kloučkově by se krve nadořezal. Hledají mě, pomyslel si, nějak se domáklí, že jsem je viděl při únosu, a teď udeřila moje poslední chvilka. Ale vůz ho minul a Václav spatřil tvář muže za volantem. Druhého neviděl, ale ve voze jistě seděli dva. Jako ve čtvrtku! Bavili se, šofér se bezstarostně něčemu smál. Měl pleš a mohutný knír pod nosem. A taky espézetku si stačil Václav Klouček zapamato-

vat, než sporták zabočil za roh, vyjel na hlavní a odpálil z křižovatky jako raketa.

V pondělí Marie vždycky prala a na zahradě tím pádem vlály plachty ložního prádla. Po večeři – měli obvyklé párky s bramborovou kaší – musel suché cichy a prostěradla sebrat, pečlivě poskládat a uložit do starého kufru. Ráno je odnese cestou do práce na mandl, neboť tak nařizoval neměnný úterní rituál, jenž narušil jen Mariin odjezd do lázní před pěti či šesti lety.

„Dneska se nebudeš dívat na zprávy?“ optala se pichlavě Marie, když se usadil ve svém oblíbeném křesle a z knihovny vydoloval dávno rozečtenou knížku, již mu s vytrvalostí hodnou lepší věci dnes a denně uklízela – pokaždé jinam, aby ji musel hledat.

„Ani ne, dneska nemám náladu,“ řekl a snažil se o milý tón.

Seděl pak nad knihou, zatímco Marie sledovala seriál v televizi. A přemýšlel. Úspěšně přesvědčil sám sebe, že zjevení červeného sportáku muselo být náhodné, anebo jeho majitel bydlí někde nablízku. Tak či onak, nemělo s jeho osobou a čtvrtčním zážitkem pranic společného. A ohledně zatčení údajného vraha – možná ve věci měl opravdu prsty, policajti vědí nejlíp, koho zatknout. A jestli ne, kluk určitě svou nevinu prokáže sám! Václav by svým svědecktím situaci sobě zkomplikoval a nikomu by neprospěl. Když ulehal k spánku, měl už zase klid a mír v duši.

Jenomže skoro v polospánku mu bleskl hlavou nápad: co kdyby se mu tak podařilo majitele červeného bavoráku vystopovat? Třeba opravdu bydlí někde nedaleko! Kdo má takovou nobl káru, nebude určitě chudák. A mlčenlivému svědkovi by určitě rád zaplatil...

Václav se posadil na posteli. Marie ještě dřepěla u televize, dokázala za večer zkonsumovat neuvěřitelné množství seriálů a soutěží a zvěstů. Václav hleděl do tmy a představoval si, kolik by mohl z neznámého vyrazit: sto tisíc? Milion? Ještě víc? Možná by už nemusel nikdy chodit do práce. Vzrušeně se zahihňal: za pokus to rozhodně stojí, pomyslel si.

V příštích dnech začal chodit po večerech na procházky. Aby v Marii nevzbudil podezření, zdůvodnil je bolestí hlavy – a dokonce ji zval, aby se přidala. Posupně odmítla a on měl tedy volné pole působnosti. Bral to systematicky, v soustředných kruzích, v jejichž středu byl jejich domek. A s každým návratem ztrácel naději a víru v úspěch.

Televize a noviny už přetřásaly jiné senzace, krutá smrt mladičky Michaely upadala v zapomnění. V pátek večer se ale na obrazovky vrátila. Respektive, vrátil se na ně údajný vrah. Oběsil se totiž ve vyšetřovací vazbě – anebo mu tam k tomu někdo dopomohl?

„Sexuální delikventi jsou tradičně mezi kriminálníky nejnižší na žebříčku,“ vykládal moderátor. „Stávají se terčem šikanování i fyzických útoků – byl i tohle jeden z nich? Policie teď nenadálou smrt pečlivě vyšetřuje.“

Václav si pomyslel, že mladík se svým činem nejspíš doznal. Musí to tak být, konejšil svoje svědomí. A na další večerní vycházku už vyrazil s vyloženou nechutí. Musel už dál, popojel pět stanic tramvaj, aby zahájil obchůzku místy, která ještě nenavštívil. A po hodině ho už bolely nohy: kráčel teď mezi novými, výstavními haciendami, jež si na předměstí nastavili noví zbohatlíci, a zrovna se hotovil k návratu, když uviděl červený sporták. Parkoval na vjezdu jedné z vil, tmavá okénka pečlivě zavřená.

Registrační značka odpovídala. A z vizitky na zvonku si Václav opsal jméno: nějaký Hofman, Emil Hofman.

Když se vrátil domů, zkusil ho najít ve Zlatých stránkách. Bylo tam! I adresa seděla, a když vytočil číslo, uslyšel mužský lhostejný hlas. „Vím všechno, ale dovedu mlčet,“ řekl bez pozdravu. „Ale bude to stát hodně: milion korun.“

„Cože?“ opáčil muž na druhém konci drátu. Lhostejnost zmizela. Najednou byl ve střehu. „Nechápu...“

„Ale pochopíte, určitě,“ zachrptěl Václav. „Mám prima fotky: z lesoparku. Z minulého čtvrtka... A prodám! Jistá mladá dívenka a dva pánové s červeným autem...“

„Říkal jste – milion?“ optal se muž a znělo to, jako že takovou číslovku neříká prvně.

„Jo. A dostanu ho do tří dnů. Na dlaň. Jinak se cena zdvojnásobí. Anebo ty fotky uvidí někdo jinej...“

„Do tří dnů – může být,“ řekl Hofman. „Zavolejte v pondělí večer: domluvíme místo schůzky.“

„Kam zase jdeš?“ durdila se Marie, když se v pondělí po večeři Václav hotovil k odchodu. „V sobotu a v neděli tě hlava přece nebolela...“

„Zřejmě to mám z práce,“ pokrčil rameny, „říkal jsem ti, že nevíme, kam dřív skočit...“

Venku si na chvíli oddechl, ale jak se blížil k lesoparku, jeho kroky se zvolňovaly. Obloha se zatáhla a smrákalo se, zafoukal vítr a ve vzduchu jako by zavoněl déšť. Václav měl divný pocit, když usedal na lavičku, kde viděl naposledy Michaelu, ale Hofman si to takhle vymínil. Aby prý viděl, jestli si svědek nevymýšlí... No, za milion to stojí, ne? Jenže už padla úplná tma a červený bavorák nikde. Václav pohlédl na hodinky. Skoro půl hodiny zpoždění, to je už příliš. V té chvíli uslyšel v kroví za lavičkou nějaký šustot, chtěl se obrátit, ale ucítil zván a cosi mu sevřelo bolestně hrdlo. Škrťící smyčka, napadlo ho ještě, zvedl ruce, ale struna se už hluboce zařízla a jemu se zatmělo před očima. Zachrčel, zapotácel se a zemřel. Už neviděl, jak z lesíka vyjel sporták se zhasnutými světly. Dva muži naložili jeho tělo do zavazadlového prostoru a pak poklidně odjeli.

„Mimochodem, tamhle pod lesem jsem prve zahlídl prima kočku,“ řekl ten za volantem. „Nezkusíme štěstí?“

Druhý zavřel hlavou: „Napřed se musíme zbavit těla toho vyděrače. A příště si dát větší pozor!“

Marie se dívala na televizi a teprve před půlnocí jí došlo, že manžel ještě není doma. Nějak ji rozklepala zima. Pomyslela si, že to Václav tedy ráno pěkně schytá. Nejspíš se rozseděl v putyce... Zívla a vykročila k ložnici, pak se ale vrátila.

Popadla štůsek novin, jež Václav nechával už pár dní válet na kuchyňském stole. Jen vyhazuje za ty žvásty peníze!

V šeru si nevšimla obálky, která ležela vedle novin, a shrábla ji i s nimi. Velkými tiskacími písmeny na ní stálo: OTEVŘÍŤ, KDYBYCH SE VEČER NEVRÁTIL. Rychle seběhla s papíry do sklepa a nacpala je bez prohlížení rázně na rošt kotle. Tak! Zamula si ruce. A hned ráno musí Václav, ještě než vyrazí do práce, trochu v baráku zavlažit. Podzimy chodí čím dál dřív a Vánoce jsou čím dál častěji...

Autor textu Antonín Jirotko na památeční fotografii s majorem Jaroslavem Zahradkou poblíž splavu ve Střelských Hořticích, ke kterým měl kriminalista celoživotní vztah.

DEN kdy se hrál ZÁPAS

Seděl u dlouhého stolu u výčepu, před sebou měl talíř s gulášem, do kterého si nalámal rohlík, sousta nabíral lžící a skrz púlměsíkové brýle koukal do novin. Slávie porazila Spartu, Viktorka prohrála v Teplicích... Vždycky ho sportovní výsledky moc zajímaly, pana Bureše.

Vypadal skoro stejně jako tenkrát, před lety. Vzpomínky se vrátily jako lavina, přinesly dokonce i dávnou vůni pasty na parkey, kterou jsme natírali obehnaný fotbalový míč, aby nenásákl vodu a déle vydržel. Předměstský škvárový plácek, večně odřená kolena a radost nad tím, když se povedla klička nebo přihrávka a padl gól. Dokud jsme byli menší, tak jsme se s klukama z Cihelny často prali a vzduchem létalo kamení, jenže časem nás to přestalo bavit. Vzájemné fotbalové souboje nahradily staré války, každému zápasu předcházely týdny velkohubého hecování a nad tím, aby se všechno nezvrhlo zase ve rvačku, bděl na hřišti školník Bureš s píšťalkou v puse. On byl vůbec takový dobrý duch celé čtvrti, v létě pořádával plavecké závody na Císařské louce, na podzim vyráběl draky, v zimě se staral o kluziště za školou a sotva slezl snůh, už svolával kluky na volejbal, basket nebo kopanou. Jednou, vzpomínám, vzal celou naši partu do Chuchle na dostihy, tenkrát tam ještě stála stará dřevěná tribuna, všechno vypadalo děsně anglicky, mohli jsme si dokonce vsadit. Dvě nebo čtyři koruny, já si tenkrát vybral koně podle jména a vyhrál jsem celou desetikačku...

Teprve později jsem občas přemýšlel o tom, proč to pan Bureš všechno vlastně dělal. Jestli se nudil a chyběly mu vlastní děti nebo svou převahou nad námi kompenzoval nějaké vlastní mindráky. Ať už to bylo jakkoliv, bezvadně organizoval předměstské sportování a asi ho to bavilo víc než vysedávání s dědky v hospodě nebo koukání na televizi.

„Zašlapeme vás do škváry,“ hulákal Bombardák.

„Budete banány tahat z brány hráběma.“

„Začněte šetřit na černý trika...“

Termín zápasu s cihelňákama se blížil a na atmosféře to bylo znát. Bombardák, Proužek i Čáp připomínali koně před startem, tráslí se netrpělivostí a Bureš pulsující energii přizívoval.

„Jen jestli na ně stačíte.“

„Kdykoliv! Zmastíme je jak papír vod sekaný.“

„Snad. Pokud si Hubič zase nesplete světový strany...“

Každý měl nějakou přezdívku, a ta moje se mi zrovna moc nelíbila. V jednom z prvních zápasů jsem se v takové zmatené situaci pokoušel odkopnout míč od brány, jenomže mi sjel z nártu, následovala rána jak z děla a byl z toho nechtatelný vlastní gól.

„Je to hubič!“ zařval tehdy školník z lavičky a od té doby se mi jinak neřeklo. No nic, člověk si zvykne.

Pod Burešovým vedením jsme lehce trénovali a vášnivě debatovali o sestavě, já sám byl tak pohroužen do přípravy utkání, že mě skoro udivilo, že se někteří lidé mohou zajímat také o něco jiného. Trafikant Sluka o cigarety, učitel Všeticka o biologii a stará Vrbasová o neustálé stížnosti, kterými nám ztrpčovala život.

„Pochopte to, v neděli máme mistrák.“

„To je možné, mládenci,“ řekl vážně ředitel, kterému se přezdívalo šerif, „ale tohle je vážné obvinění a po vyučování to budeme muset prošetřit.“

Vrbasába chodila do školy každou chvíli, jednou s tím, že jezdíme na kolech po chodníku, podruhé, že střílíme na jejího psa z praku. To ale už vůbec nebyla pravda, protože foxteriér Filip byl na rozdíl od paničky docela prima zvíře a nikdo proti němu nic neměl.

„O co jde?“

„Paní Vrbasová tvrdí, že jste jí zničili zámek u dveří do bytu. Ještěže to školník Bureš opravil...“

To byla tedy novinka, babí žaloby rozhodně nebyly jednotvárné. Ředitel se dobře čtvrt hodiny pokoušel zjistit, kdo z nás nacpal do fabky na dveřích roztomilé stařenky sirky, a když se mu to nepovedlo, pokrčil rameny a pustil nás ven. Na hřišti jsme se Bureše ptali, co se vlastně stalo, a on jen otráveně mávl rukou: „Zlomila klíč. Nic víc.“

Dali jsme se do hry na dvě brány, pak se ale za lajnou objevila parta cihelňáků, chvíli pokřikovali nějaké posměšky, a potom se začali chovat docela obráceně než normální diváci. Když se někomu z nás něco povedlo, pískali a křičeli fuj, jakmile viděli nějakou chybu nebo kiks jásalí a tleskali. Demoralizování mělo celkem úspěch, přibližně po hodině nás přestala hra bavit a stáhli jsme se do šatny.

„Však jim to v neděli odvedete,“ šklebil se školník.

„To se vsaďte, že jo.“

„Jasně, o kolik?“

Pan Bureš se děsně rád sázel a nutno podotknout, že většinou vyhrával.

„Tak co? Dám to dva ku jedny?“

„Na nás?“

„Samozřejmě na cihelňáky.“

To byla další provokace, tentokrát z vlastních řad a po drobných se nám podařilo složit celou stovku.

„Ještě si troufáte?“

„Jasně,“ souhlasil Bureš, přidal ke kapitálu dvě stokoruny a všechno zamkl do plechové skříňky, kde jsme schovávali míče.

„Pozejtří se uvidí.“

I po tak dlouhé době si přesně pamatuji na ten dávný páteční večer, podél hřiště kvetla alej akátů, ještě nebyla úplná tma, ale lucerny už svítily a okolo každé z nich poletovalo hejno mūr a komárů. Šel jsem pomalu domů, dýchal voňavý vzduch začínajícího léta

a měl dojem, že všechno, co se chystá, bude báječné a veselé.

V sobotu jsme měli zákaz hraní, to aby měl člověk po malém půstu větší chuť na balon, pak přišla neděle, velký den, kdy se měl hrát náš zápas.

„Tobě to nechutná?“ starostlivě se ptala maminka, když jsem si naložil jen poloviční porci milované svíčkové a já s převahou vysvětlil, že se klíčový hráč nesmí před nejdůležitějším utkáním sezóny nacpat jako žok. Maminka oponovala tím, že dobré jídlo ještě nikomu neuškodilo, nicméně mě už nepřemlouvala.

O dvě hodiny později jsme stáli proti sobě na pečlivě umeteném škvárovém hřišti, dobrých dvacet diváků se přišlo podívat, vítr nadouval klubovou vlajku, pan Bureš ostře zahvízdal a začalo se.

Gól jsme dostali snad ve třetí minutě. Cihelňákův centrforvard Sibrina potkal míč tak metr před vápnem, okamžitě vystřelil a Čáp v bráně na to jen koukal jako vylovený kapr. Soupeři jásali, Bombardák se zoufalou gestikulací snažil naznačit, že šlo o ofsajd, jenže to nepomohlo a Bureš nekompromisně ukázal na výkop ze středu hřiště. O čtvrt hodiny později už to bylo dva nula a plánovaná výhra se rozplývala jako polárka na sluníčku. Nic nám nevycházelo, zatímco cihelňáci měli kliku, když skončila půle, mohli jsme být rádi, že to nedopadlo ještě hůř.

Pan Bureš se mračil a temně mlčel. S lehkou úklonou předal pištálku trenérovi soupeřů, předem bylo totiž dohodnuto střídání rozhodčích. Pak odešel. To už nemělo co dělat s běžným popichováním nebo sázením na výhru soupeře, to bylo opravdové znechucení nad naší hrou, a bohužel oprávněné. Bylo nám mizerně. Do druhé poloviny jsme nastoupili jako zoufalci, kteří už nemají co ztratit. To byl ovšem docela správný přístup, protože se nám pomalu pomalíčku začalo dařit. První branku dal Bombardák, já vyrovnal a chvilku před koncem všechno dokonale otočil Proužek, když obešel dva obránce a nakonec i brankáře, takže stačilo míč přes lajnu jen lehounce dotknout.

Vítězství. Opojný pocit absolutního štěstí, docela nesmyslný, pochopitelně, jenže na to člověk přijde později, až trochu zmoudří, a ne když je mu čtrnáct let. Zpítí radostí jsme táhli uličkami naší čtvrti a hledali pana Bureše, abychom se s ním mohli o triumf podělit. Nakonec jsme ho našli v restauraci U krále Jiřího nad poloprázdnou sklenicí piva.

„Vyhráli jsme!“

„Já vím.“

„Je to báječný...“

„Jo. Asi jsem přišel o dvě kila. No co, uvidíme se zejtra.“

Tón plný nezájmu nás docela ohromil. Sakra, vždyť jsme doslova vytáhli vítězství z kanálu, půlroku jsme se těšili, že tradiční rivalry pobijeme, a když k tomu skutečně došlo, Burešovi to nestojí za víc než dvě věty?

„Nandali jsme jim to...“

„Jasně. Koukal jsem na vás. Obrana dělala chyby. Přijďte to tak dobře nedopadne.“

Hostinský plácl na stůl napěněným püllitrem, chvilku jsme ještě rozpačité postávali v lokále a potom se vytratili. Žádné slavo-brány nás nečekaly, jen před čínžákem na rohu naší ulice stály dva policejní vozy a okolo nich hlouček zvědavců. Když jsme se vyptávali, co se stalo, řekli nám, že stará Vrbasová je mrtvá.

Dnes, po tolika letech, si člověk zvykl na kontakt se smrtí, až příliš mnoho známých a přátel jsem už vyprovázal na poslední pouti do krematoria, tehdy to ovšem pro většinu z nás znamenalo šok. Nikdo neměl starou Vrbasovou rád, ale přesto najednou chyběla. „Co bude s Filipem?“

Kdosi poznamenal, že psa se zatím ujal trafikant Sojka, aby se nepletl pod nohy detektivům. Mají spoustu práce, protože to všechno asi nebyla obyčejná smrt, nýbrž vražda.

Měli jsme oči navrch hlavy.

V podvečer přijel černý pohřební vůz, policisté přelepili prázdný byt orázkovanými páskami úředních pečetí a odjeli taky. Před čtvrt stoletím nebylo zvykem vidět mordy v každém televizním zpravodajství, vražda se hodila leda do románů a měla v sobě nádech čehosi tajuplného a dobrodružného. Samozřejmě, že jsme toužili přijít celé věci na kloub a odhalit pachatele, ostatně nebyli jsme sami, stačilo se zaposlouchat do řečí v každodenní frontě před Pramenem nebo mlékárnou. Teorií byla spousta. Od tvrzení, že je to dílo uprchlého trestance, kterého žalobnická posedlost oběti dostala do kriminálu, až po poměrně absurdní příběh, podle něhož byla stará Vrbasová v mládí cosi jako Mata Hari a světové špiónážní centrály si s ní vyřídily staré účty. Zajímavé bylo, že všechny ty lidové teorie předpokládaly, že vrahem je někdo cizí, kdo do naší čtvrti nepatří, což se nám, klukům, zdálo trochu nepravděpodobné. My hádali na sousedy. Treba to udělal pošťák Pinkas, aby se nepřišlo na to, že propil stařenin důchod, nebo paní Martínková, která se neznámo proč hystericky bála foxteriéra Filipa. Prostě každý mohl mít nějaký důvod, jak se konečně ve správné detektivce sluší a patří. Policejní inspektor musí prověřit jednotlivá alibi a ten, kdo nebude schopen vysvětlit, kde byl v neděli mezi čtvrtou a šestou hodinou odpolední, poputuje za katr a bude vymalováno. Bylo. O dva dny později sebrali pana Bureše a veselé sportování na předměstí skončilo.

„Co je to za hovadinu?“ zuřil Bombardák.

Proužek byl toho názoru, že policie potřebuje mít případ vyřešený a venkoncem je jí jedno, na koho to hodí. Hlavně, že se odškrtne čárka a jede se dál.

„To přece nemůže bejt pravda,“ tvrdil jsem.

„Hubič věří na spravedlivej svět,“ prohlásil Čáp, „a to je pitomost. Co si člověk neurve, to nemá. Náš školník je z podobného těsta, a tak mu halt musíme pomoci.“

Dokázat nevinu pana Bureše byl hlavní úkol následujících dní, zapomenuto bylo kopání do míče i pokoreni cihelňáků, Bombardák přinesl do fotbalové šatny kufrkový psací stroj a my pomalu, písmenko po písmenku, sepisovali elaborát adresovaný kriminálce.

„To stejně nepomůže,“ mínil skeptický Proužek.

„V Dreyfusově případě se to povedlo,“ namítl jsem, a tak jsme psali dál.

Předně, pan Bureš byl v inkriminovanou dobu na zápas, první půli pískal, druhou se koukal, povídal nám přece, jaká okna jsme měli v obraně.

Za druhé, je to bezvadný chlap a neublížil by ani kuřeti.

Za třetí, s paní Vrbasovou vycházel možná nejhlip ze čtvrti a ona sama ho měla docela ráda.

Za čtvrté, chybí tu jakýkoliv důvod k vra-

ždennému útoku a náš školník rozhodně není šílenec.

„Napište tam ještě,“ navrhl Čáp, „že v celech dějinách kriminalistiky není zaznamenanej případ, aby člověk, kterej docela zadarmo trénuje fotbalovou mládež, někoho zabil.“

„To je fakt?“ zeptal se Bombardák pitomě.

„Asi ne, ale skoro to tak vypadá.“

Když jsme měli svůj zolovský traktát hotový, chvilí jsme se dohadovali, na jakou adresu ho poslat, a Bombardák přišel s tím, že nejlepší bude, když ho na policii zaneseme osobně.

„Ať viděj, že za ním stojíme.“

„Vyhoděj nás hned ve vrátnici,“ povídal Proužek. „A jestli ne, tak nás zavrou taky.“

Čím nebezpečnější se výprava zdála, tím bylo jasnější, že to udělat musíme. Následující den, škola neškola, jsme se sešli před městskou správou SNB a složitě vysvětlovali nechápavému strážci v uniformě, že potřebujeme mluvit s tím, kdo vyšetřuje vraždu z naší ulice.

„Proč?“

Když Čáp chce, dovede vypadat děsně důležité. Se suverénní nedbalostí prohlásil, že přinášíme poznatky, které pravděpodobně zasáhnou do vývoje celého případu a že záležitost velice spěchá. Esenbák se zarazil, potom někam telefonoval a opakoval do sluchátka Čápovo tvrzení slovo od slova. Nakonec řekl, že provede, a pověřil svého kolegu, aby nás zavedl dovnitř. Scotland Yard to tedy žádný nebyl, spíš jen šerá kancelářská budova, trochu připomínající armádní kasárna. Ve druhém patře náš průvodce zaklepal na jedny dveře, ohlásil se, a potom oznámil, že můžeme vstoupit. Za stolem seděl šedivý vlídny pán v civilu, který se představil jako major Zahrádka. Napadlo mě, že vůbec nevypadá na detektiva, teprve později, když jsem o něm občas četl v novinách, jsem si uvědomil, jaké to bylo kriminalistické eso. Stáli jsme u dveří jako uličníci v ředitelně, ale major tu chvilí ostychu rychle rozbil.

„Tak se posaďte, kam se kdo vejde a povídejte, co jste nám přinesli,“ řekl.

Položil jsem na stůl naše memorandum, on text pozorně přečetl, pak se usmál a řekl trochu nelogicky: „Já mám taky fotbal rád. Chyby v obraně můžete vytknout každému mančafu, ať už se vyhrálo, nebo ne.“

„Cože?“

„No, že tam ten váš chlapišťan, ten Bureš, zkrátka nebyl. Nebo ho snad někdo z vás během druhé půle viděl?“

Trochu nás to zarazilo, my po obecenstvu nepokukovali, měli jsme dost starostí sami se sebou.

„Ale to je jen maličkost, detail,“ pokračoval pan Zahrádka. „Mimochodem, věděli jste, že sází na koně?“

„Jednou nás vzal na závodistiště. Ale tam sází každě.“

„Já nemyslel oficiálně. Bývají tam totiž i černí bookmakeri. Tvoří uzavřenou společnost, vzájemně se znají, a všechno se zásadně odehrává bez peněz. Tedy bez hotových peněz. Nic se nezapisuje, jde jen o slova. Sázející se zeptá na kurze, potom oznámí, kolik do toho chce vložit, bookmaker přikývne a je to dohodnuto. Svou výhru pak dostane do pětníku následující den někde v kavárně. Podobně, pochopitelně, zaplatí případnou prohru.“

„Co když se na to vykašle?“ vyhrkl Proužek.

„To se nedoporučuje. Ale k věci. Školník

Bureš prohrál spoustu peněz, a když už skoro nic neměl, začal si půjčovat. Většinou od paní Vrbasové.“

„Kde by na to vzala?“

„Měla dost slušný kapitál. A ten stále rozmnožovala, protože lidem v nesnázích půjčovala na dost vysoký úrok. Někdy se tomu říká lichva.“

„Potvora.“

„Při tomhle nezákonném podnikání je potřeba mít při ruce neustále velkou hotovost, což Bureš věděl. Proto schválně poškodil zámek na dveřích, a když se stará paní nemohla dostat domů, byl náhodou po ruce, nabídl se, že všechno zařídí. Okamžitě sehnal novou patentní vložku se šesti klíči, tak jak se prodává v obchodě. Před tím si ovšem jeden klíček nechal udělat navíc.“

Koukli jsme se s klukama na sebe, to sedělo, poprvé od začátku příběhu jsme začali o trenérově nevině pochybovat.

„Naplánoval si to pečlivě, dům je od hřiště kousek a Vrbasová byla při svých procházkách se psem přesná jako hodiny. Jenže smůla, foxteriér si vrazil do tlapy trn, proto se vrátili dřív.“

„Ale to přece,“ chabě zaprotestoval Bombardák.

„To nejsou hypotézy, tak to opravdu bylo. My se nikdy nespokojujeme jenom s příznáním. Všechno musí zapadat do nejmenších detailů, známých z ohledání místa činu. A jsou věci, které může znát jenom pachatel. Čím udeřil, kterou rukou, kde stála oběť, a tak dál. Zkrátka, tady je to, jak se říká, nade vši rozumnou pochybnost. Je mi líto, mládenci...“

Z budovy policejní správy jsme vypadli jako zpráskaní psi. Svět zšednul a já si uvědomil, že klukovská bezstarostnost je ta tam, odtědka už asi nic nebude tak zábavné, jako bývalo dřív.

Pan Bureš dostal u soudu patnáct let, předměstská parta fotbalistů se bez něj rychle rozpadla, škvárové hřiště osiřelo a o pár let později na jeho místě postavili garáže. S poslední třídou základní školy jsme se rozešli všichni. Já vystudoval vysokou, našel si zaměstnání a odstěhoval se do jiné části města, o kamarádech, bez nichž jsem si kdysi nedovedl představit ani den, jsem se dozvěděl jen náhodně. Bombardák se vyučil automechanikem, ale zběhl od řemesla k volantu, Čáp umřel na infarkt, přestože mu bylo jen něco málo přes třicet let, Proužek emigroval do Austrálie a už o sobě nedal vědět.

Nové zážitky překrývaly staré, za tu spoustu roků jsem na dávno zasutý den, kdy se hrál náš poslední zápas, skoro zapomněl. A najednou jsem potkal pana Bureše.

Dojeda svůj guláš, vytřel zbytky omáčky kouskem rohlíku a spokojeně se napil.

„Dobrý den,“ řekl jsem a přisedl si k němu. Cosi zamručel a pokračoval v četbě novin.

„Nepoznáváte mě? To jsem já, Hubič.“

„A má bejt?“

Uvedlo mě to do rozpaků. Copak je možné, aby si nevzpomínal?

„Přece jste nás trénoval. Proužka, Čápa, Bombardáka...“

Zavrtěl hlavou, sebral účtenku i nedopité pivo a šel si sednout k vedlejšímu stolu. Zasluchl jsem, jak se ho štamgasti ptají, co jsem zač, a pan Bureš odpověděl stručně: „Nákejcvo.“

Antonín JIROTKA
Foto archiv autora

MŮŽE BÝT NÁŠILNÍK OBĚTÍ?

Domácí násilí je právem pokládáno za negativní jev. Bylo by však chybou člověka, který má k násilí sklony, definitivně odepsat a nedat mu šanci na nápravu. Mnozí násilníci jsou sami obětí svých neovladatelných emocí, svých činů litují a rádi by se naučili reagovat jinak. Za své chování se však často hluboce stydí a mají strach, že se jim dostane zavržení či trestu. Díky pocitům viny a studu klesá jejich sebeúcta. Člověk, který si neváží sám sebe, se spíše chová nežádoucím způsobem než člověk se zdravou sebeúctou. Vzniká začarovaný kruh.

Lidem, kteří se chtějí naučit zvládat své emoce neagresivním způsobem, lze pomoci.

SOS centrum Diakonie ČCE začalo letos za finanční podpory Ministerstva vnitra realizovat program zaměřený na lidi, kteří mají problémy se zvládáním své agrese ve vztazích. Terapeuti působící v programu jsou připraveni poskytnout klientům veškerou podporu a pomoc, aby porozuměli mechanismům svého chování a osvojovali si nové, neagresivní způsoby reagování na zátěžové situace. Konzultace probíhají individuálně, ale pro případné zájemce je připraven i skupinový program. V individuálních sezeních s psychologem se člověk učí porozumět mechanismům, které jej k agresivnímu chování dovádějí. Psycholog mu pomáhá najít a obnovit to, co je v něm dobré a konstruktivní. Zároveň se učí zacházet jinak se svými pocity. Učí se účinným způsobům komunikace a osvojuje si i nové postoje. Je veden k větší toleranci, schopnosti přijímat

kompromisy a vyrovnat se s určitou mírou bezmoci, kterou život přináší. V některých případech je individuální terapie kombinována s konzultacemi s celým párem. Pomoc v SOS centru je bezplatná a do jisté míry anonymní.

„V rámci projektu pomoci lidem, kteří mají problémy s agresí ve vztazích, jsme na jaře tohoto roku navázali spolupráci s Policií ČR a Městskou policií za účelem informování násilníků o našem programu. Doporučujeme předávat letáky a kartičky s informacemi o programu ve všech případech domácího násilí a i tam, kde kritéria tohoto pojmu ještě nejsou naplněna. Informace by se měla dostat nejen k vykázaným osobám, ale i do rodin, kde policie řeší situaci pouze domluvou. Zároveň by letáčky měly být distribuovány přímo na policejních služebnách, a to nejen pachatelům, ale i obětem. Násilníkovi by vždy při zásahu policie měla být poskytnuta informace o tom, kam se může obrátit se svými potížemi s agresí. Bude-li motivován ke změně a nabídka pomoci přijme, lze tak předejít rozvoji domácího násilí a rozpadu rodin,“ říká Mgr. Alexandra Lammelová, psycholožka SOS centra, která program pro násilné osoby vede.

„Pokud je násilník vykázan a pomoc se zaměří pouze na oběť, situace prakticky vždy směřuje k rozpadu vztahu. Zejména pokud jsou v něm přítomny děti, nemusí takové vyústění být vždy tím nejlepším. Tím, že dáme šanci násilníkovi, poskytneme ji i celé rodině. Navíc opuštění násilníka si často nacházejí nové oběti a situace se opakuje v nových vztazích. Samotná represe zkrátka chrání konkrétní oběti domácího násilí, ale nesnižuje jeho výskyt. Je třeba, aby se pachatelům domácího násilí, kteří chtějí své nežádoucí chování změnit, dostalo odborné pomoci v podobě specializovaných programů, jako je ten, který jsme letos zahájili,“ dodává Mgr. Lammelová.

Zájemci o program zaměřený na pomoc osobám s agresivními sklony mohou kontaktovat SOS centrum na telefonu 222 514 040 nebo 777 734 173 či využít e-mailové adresy agresevevztazich@diakoniece.cz

Konzultace probíhají v prostorách SOS centra.

SOS centrum Diakonie je denní krizové centrum, jehož posláním je odborná psychologická pomoc lidem v obtížných životních situacích. Centrum sídlí na Praze 2 v Belgické 22 a je v provozu každý všední den od 9 do 20 hodin. Klienti mohou přicházet i bez předchozího objednání nebo konzultovat po telefonu.

POSLEDNÍ KYTKA OD VRAHA

Byla to podívaná jako z nejčernějšího policejního snu. První červnový den roku 1972, kolem šesté hodiny večerní, stálo v Podbělohorské silnici opuštěné vozidlo Veřejné bezpečnosti. Opoдал v příkopu leželi bezvládně dva muži v uniformách – a bez pistolí!

Kdo ví, není-li proti logice vypravěčství, sumarizovat před čtenářem hned v úvodu několik pravd. Nicméně: Žádná policie na světě nemá ráda, když je zavražděn někdo z jejích lidí. Celkem logicky se našte a udělá všechno proto, aby byl vrah dopaden. Onen zlosyn ovšem nebyl perfidní zmetek. Život se s ním příliš nemazlil, v závěrečné fázi už vůbec ne... Ale muselo to tak být, protože bezdůvodně „oddělal“ hodného chlapa, který se už těšil do důchodu a na svou milovanou zahrádku.

Kdo byl zuřivý střelec Radomír Šustra? V době, o které vyprávíme, měl 46 let, byl 22 roků ženatý a měl sedmnáctiletou dceru. V místě bydliště i v zaměstnání požíval pověsti pracanta a fachmana, mezi kolegy byl oblíben. Trpěl nepříjemnou chorobou, pro kterou byl i čtyři roky v invalidním důchodu - od roku 1969 ho pronásledovaly úporné bolesti hlavy. Lékaři vyslovili podezření na mozkový nádor, což se nikdy nepotvrdilo, každopádně konstatovali „chronický empyem vedlejších dutin nosních s drážděním trojklanného nervu“.

Jenom pro ilustraci: Když jednou Šustra zase bolest přepadla, domníval se, že je to od zubů. S tím ovšem nesouhlasil zubař, odmítl trháni, a tak si bolestí pološílený Šustra vytrhl několik zubů kombinačkami doma sám... Bolesti se projevovaly i na náladě – Šustra býval zádumčivý, náladový, někdy vzteklý, hovořil o sebevraždě. V poslední době se léčil sám – denně spolylkal až tři tuby algeny, nebo smíchal větší množství prášků, které rozpustil v pivu, a tento podivný lektvar popíjel...

KOŇAK NA ZAPOMENUTÍ

Vraťme se na místo činu. Služební moskvič prázdný, nadporučík Světel mrtvý, s průstřelem hlavy a vstřelem v srdci, nad-

strážmistr Procházka těžce zraněný. Ale ještě než upadl do bezvědomí, řekl, že kontrolovali automobil Škoda 1000 MB červené barvy s bílou střechou, poznávací značky AL 45-40 a že řidič na ně několikrát vystřelil... Šlo o velmi cenný poznatek, zejména když auto uvedeného čísla stálo odstaveno necelý půlkilometr dál v třešňové aleji. Uvnitř našli kriminalisté několik desítek nábojů 6,35 mm, na červené plechové lékárnice stálo vyryto – ŠUSTRA!

Bleskové pátrání ozřejmilo, že majitelem auta je skutečně jakýsi Radomír Šustra z Prahy 5. Střílel právě on? Nebylo mu spíš auto odcizeno? Zdálo se proti vši logice, aby se někdo dopustil takového zločinu a seděl přitom ve vlastní škodovce! O Šustrovi zatím nikdo nevěděl, z práce prý odešel jako jindy, domů se ještě nevrátil. Dost možná se někde zdržuje se svým největším kamarádem Stárkem. Z práce odjížděli spolu Šustrovým autem...

Krátce před půlnocí zadržela kriminálka Stárka, vypsávajícího opičku. Zapíjel strach... Z prvního – i z řady dalších výslechů – vyplynulo, že Šustra pozval Stárka na odpolední střelku. Stříleli z pistole v odlehlém terénu, trefovali se do sloupů, do lampy, do různých plechových tabulí, různé přejížděli... Najednou u nich zastavilo služební vozidlo VB s osádkou, které vadil nadměrný kouř z výfuku. Poněkud blábolivá Šustrova řeč přiměla orgány k žádosti o dýchání do balónku. Reakce trubičky Detalkolu byla pozitivní... Pane řidiči, pojedete s námi!

„Tak to zase přijdu o řidičák!“ naštal se Šustra a se slovy „Já vám ukážu!“ začal na uniformované muže střílet. Když Stárek viděl, jak oba upadli, ze strachu utekl. Během večera navštívil několik hostinců, lil do sebe pivo a koňak, domů doklopýtal

po 23. hodině. Ne, o Šustrovi neví, netuší, kde by se mohl skrývat.

POSLEDNÍ SBOHEM!

„Zhruba od 19. hodiny bylo Šustrovo bydliště pod bedlivým dohledem. Instrukce zněla jasně: Sbalit Šustra, jakmile se objeví!“, vzpomínal major Jaroslav Zahrádka, někdejší eso pražské vyšetřovačky. „Sledovačka byla důsledná, ovšem past nesklapla, paní Šustrová se mohla nerušeně sejít se svým manželem. Jak je to možné? Inu, důraz sledování byl na muže Šustrova popisu, směřujícího do domu. Nikoliv na dvě odcházející ženské...“

Vrah se dovtipil, že domů nemůže. Zavolal proto asi ve 20.45 hod. svému strýci a požádal ho, aby zašel za jeho manželkou a přišli spolu za patnáct minut ke kinu Zvon. Příbuzný z toho nebyl nadšený, zrovna se díval na televizi, nicméně v Šustrově hlase bylo něco znepokojujícího... „Nepřešel jsi někoho?“ zeptal se strýc. „Ještě něco horšího“, odpověděl Šustra a vzápětí zavěsil. Příbuzný poslal za Šustrovou svou manželku a sám odjel ke kinu Zvon, z obavy, aby Šustra něco neprovedl.

Před biografem však nikoho neviděl. Kolem deváté večerní přišla Stěpánka Šustrová, krátce na to se objevil – dosud zřejmě schovaný někde v úkrytu – Šustra. Byl evidentně opilý... Co se stalo? Šustra nesouvisle odpověděl, že zabil nějakého esenbáka, možná dva. „Řekli jsme mu něco v tom smyslu, že mu nejsme schopni pomoci, že se bude muset přihlásit na VB. Šustra na to odpověděl, že se oddělá sám,“ vypověděl později příbuzný. „Pochopil jsem, že tu nejsem nic platný, že Radek chce být se svou ženou sám. Krátce jsme se rozloučili a já odešel.“

Šustra vzal svou manželku za ruku a ušli

ještě několik desítek metrů směrem k Andělu. Cestou jí předal tranzistorové rádio, které mívál ve vozidle, odevzdal jí pár korun, které mu ještě zbyly a omluvil se, že výplatu v zaměstnání si už nestačí vybrat. „Pak mi dal ještě dva karafiáty, se slovy, že je to poslední kytička od něho,“ uvedla později Š. Šustrová. „Pochopila jsem, že se se mnou vlastně loučí. Říkal mi, že lituje toho, co se stalo. Prosil mně, abych všechno nějak vhodně vysvětlila naší dceři... Snažila jsem se ho přemluvit, aby šel se mnou domů, že se může s dcerou rozloučit osobně a pak zatelefonovat na VB. To ale manžel odmítl.“

Když mi předal zmíněné věci, odcházel sám směrem k Andělu. Volala jsem za ním, aby se vrátil. Manžel se skutečně otočil, vrátil se ke mně, začal mi líbat ruce, objímal mě a prosil, abychom na něj s dcerou vzpomínaly v dobrém. Pak mě pustil a opět utíkal směrem k Andělu. Chvilí jsem se za ním dívala a pak šla domů, kde už na mě čekali příslušníci VB.“ Aspoň v tomhle ohledu byl osud k Šustrovi nakloněn. Mohl se rozloučit. Nadpraporčík Ladislav Světel, milující manžel a táta tří dětí, tuhle šanci nedostal.

MANÉVRY NA DRAKA

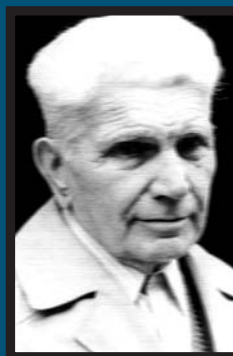
V závěru výpovědi vyslovila Štěpánka Šustrová své přesvědčení, že se její manžel nikde neskrývá, že zcela určitě spáchá sebevraždu. „Tomu ovšem řídící štáb, kterému veleli vysocí hlavouni, nevěřil a rozpoutal monstrózní akci na území celé

republiky,“ vzpomínal se skeptickým výrazem Zahrádka. „Když začli občané volat své domněnky na základě bleskově zařazené pátrací relace v televizi, rozhlase i v tisku, objevil se Šustr zhruba třístokrát!“

Například na Střeleckém ostrově byl zadržen mimopražský občan, přespávající v ložnici v jakési boudě. Když ho v noci probudil úsečný hlas z mikrofonu, aby se vzdal bez jakéhokoliv odporu, a do toho vzápětí zarachotilo bůhvíkolik odjišťovaných samopalů, zachoval se ten nešťastník možná nehrdinsky, ale vzhledem k okolnostem docela omluvitelně – podělal se strachy,“ smál se i po letech Zahrádka.

Na rozdíl od Státní bezpečnosti a podobných složek, které věřily pachatelův úmysl prostřílet se za pomoci tří pistolí na Západ, věděli kriminalisté z mordparty syé... „Podařilo se nám zjistit, že hledaný Šustr doslova miloval Vltavu, často k její navigaci chodíval, zejména do úseku mezi smíchovským přístavem a Železničním mostem. Ve verzi Šustrovy sebevraždy nás tak trochu utvrzovali i soudní lékaři. Člověk s jeho zdravotními a psychickými problémy k tomu nemá nikdy prý daleko. Jestli skončil ve Vltavě, musíte si počkat, za deset až dvanáct dní vám vyplave. Takhle přesně nám to sdělil profesor Tesař, odborník na slovo vzatý!“ uznale hovořil major Zahrádka.

2. června navečer se v tuctové smíchovské hospodě dívali štamgasti na televizi. Když skončila „Šustrovská“ pátrací relace Federální kriminální ústředny, řekl jeden z nich: „Já jsem dneska brzy ráno toho člověka viděl. Chytil jsem ryby a on šel kolem mě proti proudu... Netrvalo dlouho a voda přinesla jeho občanský průkaz. Dal jsem ho uschnout na kameny, ale pak jsem ho tam zapomněl.“ Odpovědí mu byl smích za jeho mimořádný kecálovský výkon, ale ač sám proti všem, muž se

Major
Jaroslav Zahrádka

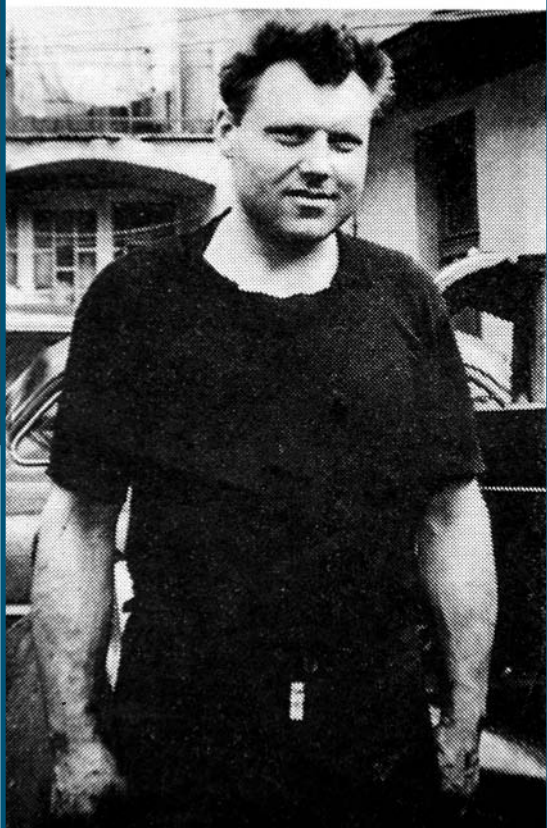
nedal. O sázky v hospodě nikdy není nouze a tak se ještě v noci vydala parta kumpánů s baterkami k navigaci. Na kamenech skutečně objevili občanku na jméno Radomír Šustr!

„Bylo to přesně na místech, které mívál hledaný Šustr nejraději. Že by šlo o falešnou stopu? Kdepak, už jsme věděli svoje,“ končil vyprávění Zahrádka. „Uplynulo deset dní. Jedenáctý den vyplavala na hladinu mrtvola muže. U pasu měl tašku, zatíženou cihlami a kamením, v pravém spánku měl vstřel... Byl to Šustr!“ Soudní pitva ovšem určila jako příčinu smrti utopení – sebevrah zřejmě vstoupil i se zátěží do vody, dokud stačil, šel po dnu, načež se střelil do hlavy a ještě jako živý vdechl vodu do plic... Co dodat? Po delším hledání našly orgány činné v trestním řízení všechny tři pistole, nadpraporčíkovi Světelovi se dostalo posmrtného povýšení. Pachut' dvou zbytečně zmařených životů a bolesti blízkých ovšem zůstala.

Viktorín ŠULC
Foto: archiv autora

Š USTR Radomír, nar. 8. 10. 1926

Popis: 172 cm vysoký, zavalitější postava, kula světle kaštanové vlasy, modré oči, chodí předkloněnou hlavou, jakoby přihrblý.

Pátrací relace po vrahovi, vyzbrojeném malým arzenálem, obletěly celou republiku.

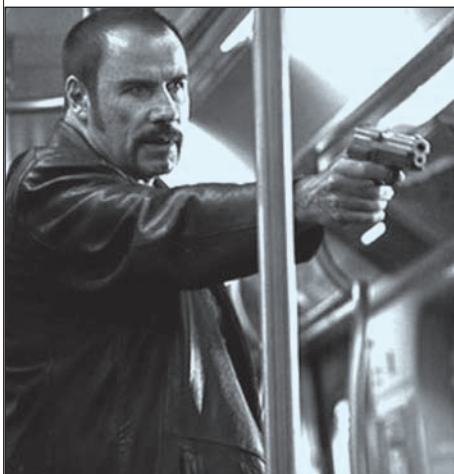
Navigace Vltavy, kterou Šustr miloval a kde taky skončil svůj život. (Foto vpravo)

Film

Únosy a inflace

Když Pražák nastoupí do metra trasy C – třeba na stanici Vltavská – skálopevně předpokládá, že při troše trpělivosti na Kačerov (nebo na Muzeum, Pavlák či Budějárnu) prostě dojet musí, i kdyby čert na koze rajtoval. Třebaže zlí jazykové o zemi České poslední dobou tvrdí, že jde o stát neomezených možností, pak přece jen ještě nejsme tak daleko jako Amerika, potažmo pak New York. V tamní podzemce si zřejmě můžete být jisti akorát stanicí, kde nastoupíte. Jak se vlak rozjede, začíná dobrodružství s nejistým koncem. Neboť i vlak metra se dá unést! Aspoň ve filmu *ÚNOS VLAKU 1 2 3* určitě!

Před pětaticeti lety vznikl na téma únosu vlaku newyorské pozemky napínavý snímek poprvé. Zločinci tehdy chtěli celý milion dolarů. Ejhle, inflace trhla oponou: v letošní nové verzi příběhu z dílny renomovaného režiséra Tony Scotta už požadují desetkrát tolik! Na místo tehdejšího policisty, jež ztělesnil Walter Matthau, nastoupil ovšem dopravní dispečer podzemky, takový dobromyslný tatík. Hezká šance pro Danzela Washingtona, který kvůli roli přibral hezkých pár kilo. Povětšinou na dálku, po interních linkách, vede jednání s hlavním zloduchem, jenž si ho oblíbí. John Travolta s gusem vystříhl dalšího ze své vyšperkované série lumpů – a díky dvojici jmenovaných se dá film vidět, a dokonce ho lze považovat za mírný nadprůměr. Protože jinak přes všechnu snahu jde spíš o sériový výrobek, jenž pouze

v jiném pořadí sestavil osvědčené rekvizity thrillerů a nabízí je divákům v balení sice efektním, nikoli však překvapivém.

Kamera si mezi unesenými vybere pár výrazných typů, z nichž se budou rekrutovat první oběti, a v expresní zkratce je představí, abychom je mohli litovat. Tísňová atmosféra v podzemí se prostříhne s ruchem dispečinku, do věci se připele snaživý policista a mazaný politik, jemuž už v hlavě šrotuje, kterak drama využít pro sebe. Sem tam padne pár výstřelů, mluví se hodně nahlas, nervy tečou a hrozí panika – a ovšemže v rámci moderního humanismu se hledá pochopení pro chudáky zločin-

ce, neboť jejich motivy mají kořeny v dávných křivdách.

Tentokrát je na odstřel devatenáct cestujících, na splnění požadavků teroristů zbývá hodina. A peníze nejsou, nebo „nejsou“. Zločinci hrozí, že budou zabít jednoho za druhým co patnáct minut – a slib plní. Drama je solidně rozehrané, napětí graduje – problém je však v tom, že hlavní střet se odehrává ve slovech – trochu jako v rozhlasové hře...

Režisér a kameraman kouzlí sice s obrazem, jenže technika není vše a co není psáno ve scénáři, už se ve střížně nevykouzlí. Ale přečkali jsme i o hodně horší filmy... (jjv)

Natočí se opravdu?

ZTRÁTY A ZMIZENÍ

Ne že by návštěvníci českých kin nějak výrazně strádali nedostatkem nových českých filmů. Spíše lze říci, že nové české filmy hynou absencí diváků v biografech. A přitom: přece se točí, přece nové snímky přicházejí na plátna a diváci podstupují vynalézavou masáž, aby si koupili lístky, a taky aby věděli, co si mají o dílkách myslet. Jen to nejlepších, jak jinak! Přitom do roka vzniká jen pár solidních snímků, zbytek je levný šunt, jenž do dějin kinematografie vskutku nevstoupí. Ani té české, natož pak světové. Časy, kdy jsme zajímali svět jako osobitá filmová velmoc, dávno pominuly a zřejmě se už nevrátí.

Zato se v českých luzích objevuje nový zvyk: v tisku se objeví zpráva o novém a slibném vznikajícím filmovém projektu, dokonce se mluví o proponovaném termínu slavní premiéry – týdny a měsíce plynou, rok i dva jsou pryč, a ticho po pěšině. Ohlášený film prostě není...

Příklady? Třeba snímek *Byl jednou jeden polda IV*, o němž se psalo už v roce 2006 a premiéru produkce ohlásila na únor roku 2007. A kde nic tu nic. (Ne, že by v tomto případě hrozila divákům umělecká újma, když se nedočkájí...)

Pak si připomeňme třeba snímek *Svatoušci*, jenž měl být dle dostupných informací volným pokračováním druhdy populárních *Kamarádů* do deště a comebackem vyhlášené hvězdy Sagvana Tofiho. Taky nic... Romantická komedie *Láska za milion* – v tom případě se prý dokonce pár set metrů negativu natočilo, premiéra hlášena na rok 2007 však má trochu zpoždění. Duše na talíři, pokračování snímku *Duše jako kaviár*. Film měl být uveden v září roku 2009, máme prosinec a v nedohlednu je dále nejen premiéra, ale i samo natáčení. Akvabely jsou filmový projekt divadelníka Vladimíra Morávka, který už taky zraje několik let. Tak aby neprezráli!

Avšak ani když je film natočen, nemá ještě vyhráno. To, zdá se, platí, zvláště tam, kde do uvedení v kinech mluví některá televize coby koproducent. Horor *Labyrint* dokončili tvůrci už loni, nenašel však distributora, a teď se zdá, že by mohl spatřit plátna kin v novém roce. Totéž platí o snímku *Jarmareční bouda*, v jehož případě se mluví o brzkém, únorovém termínu.

Ale jako nejpozoruhodnější případ nesplněného slibu může asi posloužit film *Bez tváře* režiséra Tomáše Krejčího, jenž se připravuje už jedenáct roků a nyní je konečně natočen, dokonce už měl pár utajených projekcí a dle názoru lidí jej zhlédnuvších jde o snímek neobyklý a zajímavý. Nicméně hlavní producent, ostravská televize, si prý teď start v kinech nepřeje. Třeba ví proč – viz první odstavec... (jjv)

Kniha

DALŠÍ NOC NA PULTECH

Stovky povídek, jež letošní sedmdesátník John Lutz rozesel po desítkách časopisů a magazínů, vedou mnohého čtenáře k přesvědčení, že jde především o mistra krátkého žánru. Avšak opak je pravdou: americký klasik John Lutz je v žánru detektivky, krimi a thrilleru neméně úspěšným romanopiscem. Podle jeho próz bylo natočeno i několik filmů, nejznámější je asi *Spolubydlící* s Bridget Fondovou. V České republice se vydávání Lutzových knížek systematicky věnuje pražské nakladatelství Domino, nejčerstvější novinkou v řadě je příběh nazvaný *Mrazivá noc*.

Jde o další příběh Lutzovy „noční série“ (česky z ní už vyšly *Noční vraždy*, *Noční strach* či *Noční host*), jež nás zavádí do rušných newyorských ulic a představuje čtenářům „krásy velkoměsta“, jež se turistům raději nepředvádějí... Lidé jsou vzrušeni sérií vražd, jejichž pachatel si říká *Spravedlivý* a na místech svých činů píše velkou parafu: verzálku S. Za oběti si vybírá výhradně jedince, jimž se podařilo nějakým způsobem vyhnout zaslouženému trestu: soud je zprostředkoval pro nedostatek důkazů, nebo je vysekal šikovný advokát jinak – či dostali milost. Jejich svoboda smrdí, *Spravedlivý* takovým

kauzám říká justiční křivdy a z vlastní vůle je napravuje – bez možnosti odvolání... Jeho tvrdým protihráčem se stane penzionovaný detektiv Artemis Beam, který mívá sice při objasňování sériových vražd vynikající výsledky, ale je „kapánek“ samorost, a znelíbil se tudíž „nahoré“. Nicméně, teď mu zástupce náčelníka městského policejního šéfa nabídne, aby se v čele vlastního týmu vrátil a pustil se do vyšetřování.

Autor vedle hlavní linie – pronásledování vraha, který je nepochybně pozoruhodnou osobností a jehož motivy vzbuzují i sympatie – věnuje hodně pozornosti psychologii svého detektiva, jeho myšlení i osobním vztahům.

Děj má svižný začátek, pak se tempo poněkud rozvolní, aby ke konci příběhu zkušený autor uchystal čtenáři – jak se v dobré krimi sluší – vpravdě netušené překvapení.

Do mluvné češtiny přeložila *Mrazivou noc* Hana Čapková. (ěk)

Historie DOPRAVNÍ POLICIE

„Máme dnes obvod, zvláště místa výletní a lázeňská, kam v létě za jediný den nedělní nebo sváteční příjždí až 1000 i více motorových vozidel. Dopravní ruch takového místa se zvyšuje ještě tím, že přibylá motorová vozidla se téhož dne opět rozjíždějí. Uvážíme-li, že řidiči se v místě namnoze různým způsobem občerstvují a tím způsobují, že cesta zpátky bývá dost veselá, snadno si představíme, kolik nepřístojností sporů a nehod musí za takový den orgánové bezpečnosti projednat.“

Tolik zpráva z roku 1932... A co současnost? Už devadesátileté výročí založení české (československé) dopravní policie se odrazilo nejen v říjnovém slavnostním shromáždění na nádvoří Muzea Policie ČR, ale také současným křtem ojedinelé publikace. Nese název HISTORIE DOPRAVNÍ POLICIE (MILPO, 2009) a je dílem Marcely Machutové, Jiřího Čadka, Čenka Sudka a Leoše Tržila.

Jak dokazují názvy jednotlivých kapitol *Silniční četnictvo 1928–1929, Protektorát Čechy a Morava* nebo *Po druhé světové válce* nasadili autoři důslednou drobnou optiku jednotlivých historických etap, věnují se ale také ústrojným aspektům jako *Dopravní nehody, Rychlost, Změna směru jízdy, Uniformy v zrcadle času* apod. Kniha nešetří fotografickou dokumentací, například kapitola *Historie jedné křižovatky* má minimum textu, zato půvabně „hovorně“ deset fotografií křižovatky Václavského náměstí a Jindřišské ulice.

Také vězte, že 2. září 1919 se už před osmou ranní kupily na rohu Václavského náměstí směrem k Můstku davy užaslých Pražanů, které sledovaly podivné pokyny a gesta muže stojícího uprostřed dopravního dění. Začal do té doby neviděným černým obuškem dávat znamení povozům, tramvajím, automobilům i chodcům – právě od té chvíle se datuje slangové pojmenování obušku „pendrek“, jež na místě vymyslel pohotově jakýsi vtipálek, o které nebývá na pražských nárožích nikdy nouze.

Celkem 27 mužů mělo sloužit na 11 vytyčených křižovatkách, počty dopraváků byly ovšem nedostačující, takže usměrňování křižovatek bylo zprvu jen pět: Perštýn, Můstek, Pražská brána, Masarykovo nádraží a Anděl. Ale už v roce 1939 obsazovaly hlídky 105 křižovatek...

Čtenáře a milovníka knih obecně vždy potěší, když světlo světa spatří titul literatury faktu, který vedle faktografické bohatosti a samozřejmě přesnosti nabízí zajímavé čtení. Kvarteto autorů pod vedením Marcely Machutové se o to rozhodně postaralo. Existoval v průběhu tvorby závažný moment? Co bylo při napsání knihy nejsložitější?

„Myslím, že o dopravní policii toho mám nastudováno dost. Svoje určitě sehrálo, že i můj táta byl dopravák, dál mě tahle policejní disciplína přitahovala svou určitou čírostí a nekomplikovaností, možná proto vyhovovala mé lenosti,“ konstatuje PhDr. Marcela Machutová,

ředitelka Muzea Policie ČR. „Taky proto jsme dopravce věnovali hned první část našich nových muzejních sbírek... Ta práce mě doslova vtáhla, hodně slibovala a hodně mi taky dala.“

Ptáte-li se mě ovšem na nejsložitější okamžik při psaní knihy, tak ten se dostavil ve chvíli, kdy jsem se věnovala historii prvního pražského světelného semaforu s ručním přepínáním, instalovaného v roce 1927 u Masarykova nádraží. Podotýkám, že tehdy se ještě jezdilo vlevo! Studovala jsem tehdejší možnosti řidičů a chodců, kreslila si tenkrát povinné tzv. malé oblouky a velké oblouky – abych to vůbec pochopila! Mně se totiž bohužel stává, i za volantem, že si spletu levou a pravou ruku. A s doporučením **Tak si uvědom, kterou rukou jíš!** na mě nechoďte. Já jsem totiž levák!“

Viktorín ŠULC
Foto archiv

	charakteristika	lesní školky	autor Němé barikády	vraník	záporová spojka	vložit do půdy		plavecké styly	vonný výměšek vorvaně	věrná zvířata		sluncem ožahlá	ptáci s velkými zobáky	jižní plod
slavný film s Robertem Redfordem							mys				mužské jméno			
defenzíva							zkr. dálk. manipulátoru střídání				Kartaginčan			
První tajenka														
Irská republika armáda				Druhá tajenka		sibiřská řeka nena-sycený uhlovodík					značka lyží			
bývalá SPZ okresu Svitavy			st. český herec chemický prvek								manželka český malíř			
	pomalou osychat	zlomky celku naše řeka							metropole Tuniska zim.oděv. doprnek					
vaječná placka								rozlehlá polní plodiny					asijský poloostrov	odvléci
české město						pentle	autor Máje škubání nervů					předložka vrchní		
způsob držení oštězí						konstantní šermířský koberec						štvance nízké pody		
sbírký voskových figur											nemocné			
zkratka Akademie věd			bahenní ptáci						duševní napětí posloupost		Třetí tajenka			
chemická značka tantalu			pohyby na šachovnici papoušek					zapojovat el. obvody řeči						
	část	ženské jméno gorily					rybí vnitřnosti legrace						bývalý podnik zahranič. obchodu	vyhnanství
rak						vepřová výseková masa minerál						býv.SPZ Mělnicka obložená houska		
jedovatý tropický strom					losovací buben napínávací podívání						sportovní odvětví stolička savců			
italský souhlas			pokles jihoamerický hlodavec						kraslický podnik					
	výrůstek na sliznici	heterocykl. sloučeniny opice gibbon							autor Revizora snížený tón					
západočeská řeka								komplet německy „tak“						egyptský bůh Slunce
chamtiví							politik							
rodák							moravské město							

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. prosince 2009

Řešení z č. 10/2009: 1. CHLADNÝ ŽÁR 2. TROJITÁ SMYČKA
3. DOTEK MRTVÉHO MUŽE

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

Drahoslava Němcová, Praha; Michal Hajda, Brno; Aleš Bureš, Slaný.

Všem vylosovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

Policista
12/2009
Křížovka
soutěžní kupon

Již třetí měsíc se scházeli tajně, aby se nikdo o jejich vztahu nedozvěděl, zejména manžel Jarky Veselé a především žárlivá manželka Ludvíka Němce.

„To by byl malér,“ říkal Ludvík a netajil se s tím, že se své ženy tak trochu bojí. „Blanka by dělala brikule,“ říkal Veselý a dodával. „Musíme být mazanější než oni.“

„Mně je to kolikrát až hanba, když věším Ludvíkovi na nos bulíky,“ přidala se pohledná osmatřicátice Jaroslava. „Zvláště když někdy jako jedu, tak má starosti, abych měla s sebou peníze, doklady, aby mi nic nechybělo...“

„To Blanka má spíš starosti, aby nechybělo něco jí. Ráno odjela na třídní školení – Jarunko, dvě noci máme pro sebe, to je kouzelné. Co tvůj muž?“

„Veze náklad na Slovensko, můžeš být klidný.“

„To teda jsem,“ radostně zahejkal Ludvík a dolil číše červeného. „Tak na zdraví, ať nám to vychází.“

Přitukli si. Seděli u zdi na pravé straně taneční vinárny u stolku pro dva. Jarka čelem k parketu, Ludvík zády, ale zato dobře viděl na vstupní dveře.

Bylo deset hodin večer, hudba hrála cajdáky pro starší zamilované páry a milenci, Jaruška a Ludvík, hýřili dobrou náladou. Byli přesvědčení, že je čeká krásný večer plný tance, objetí a dobrého vína a potom až se vrátí...

Všechno bylo jisté, naplánované, zajištěné, nic se podle Ludví-

kova názoru nemohlo zvrtnout. Jenže ono se zvrtlo a začalo to docela nenápadně.

Bylo krátce před jedenáctou, když pro Jarku přišel tanečník. Muž mezi třicítkou až čtyřicítkou ve lněném cihlově červeném saku, černých kalhotách a úzkým knírkem pod větším, do zobce zahnutým, nosem. Černé vlasy, namazané nějakou pomádou, měl ulízané dozadu a vzadu sepnuté gumičkou do ohonu, který mu sahal až na ramena. Byl štíhlý až hubený, ve tváři stále stejný výraz bez náznaku úsměvu. Přišel, uklonil se strnule hlavou, jako kdyby měl záda přeražená, a chraplavým, trochu šišlavým hlasem řekl: „Prosím o tanec.“

Jarka se na něho překvapeně zadívala, ale potom poměrně rychle zareagovala. „Promiňte, jsem tady s přítelem, s nikým jiným netančím.“

„Takže nepůjдете?“ ujist'oval se nápadník.

„Ne. Řekla jsem to přece jasně.“

Stál, upřeně se díval Jarce do očí a mlčel. Trapas.

Ludvík už chtěl zasáhnout, ale neznámý ho předešel. Vydal ze sebe něco podobného jako frknutí koně, otočil se na podpatku a vzpřímeně, trochu strojeně, odešel.

„To je nějaký hňup,“ zhodnotil pokus Ludvík. „Copak nevidí, že jsme uzavřená společnost?“

Tancovali, popíjeli, bavili se na parketu i u stolu. Odmítnutý tanečník nebyl k vidění.

Bylo dvanáct, den končil a začínal nový, když se muž s knírkem objevil. Bylo to rychlé, jako kdyby se vynořil z mlhy špatného snu. Přišel z vnitřku sálu, najednou byl za zády Jarky, a židli, kterou si nesl s sebou, ji uhodil přes záda a hlavu. Zhroutila se, Ludvík zkoprněl, jenom neznámý zachoval klid. Pustil židli a řekl: „Teď už nemusíš jít do tance.“ Pak se ztratil stejně rychle, jak přišel.

Jarku odvezla záchranná služba, s podezřením na vážné poranění hlavy a krční páteře, do nemocnice, Ludvíka se ujali policisté.

„Zraněná je vaše žena...přítelkyně...“ zeptal se starší z policistů.

„Ne, ne,“ koktal Ludvík a horečně přemýšlel co má říct. Sepíší protokol, bude tam její jméno, Blanka není pitomá... „Neznám ji,“ nakonec ze sebe vysoukal.

„Ano?“ nevěřicně řekl policista.

„Přisedl jsem si, prý ji nepřišla kolegyně...“

„Víte aspoň proč byla napadena?“

„Ne. Přišel a praštil ji. Žádný důvod neznám.“

„Mluvili spolu před útokem?“

„Ne...nepamatuji si. Třeba jsem byl na toaletě...nevím.“

„Popište nám útočníka. Nemůže být daleko.“

„Byl...“, když ho chytanou všechno praskne, letělo Ludvíkovi v hlavě... „Byl takový velký, měl židli...“

„Víc nevíte?“

„Ne,“ zavrtěl hlavou Ludvík a sklonil hlavu.

Josef KRATOCHVÍL
Ilustrace Kristina POKORNÁ

OTÁZKA:

Jestliže osoba podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným, před orgánem činným v trestním řízení, úmyslně takovou okolnost zamlčí, dopustí se podle práva:

- 1 ničeho
- 2 přestupku
- 3 trestného činu

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. prosince 2009

Řešení z č. 10/2009 zní: Neoprávněné užívání titulu absolventa vysoké školy /např.: Dr., ing., Mgr. atd./ je ve smyslu § 21, odst.1, písm.c) z.č. 200/1990 Sb., o přestupcích, přestupkem. Jde o jednání úmyslné a aktivní – např.: podepsání dopisu s titulem, vyhotovení vizitek...Správná je odpověď č. 1.

Ze správných odpovědí jsme vylosovali: Vladislav Černohous, Liberec; Václav Černý, Mariánské Lázně; Petr Minařík, Brno

Všem vylosovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

„JÓ, kdyby nám takhle padala i procenta kriminality!“

Evžen DAVID

deset minut s

POLICISTA

Kupon č. 12/ 2009

NEJSTARŠÍ POMNÍK

„Jesenice (okr. Praha-západ). Obec (358 m nad mořem), 10 km JV od Prahy, připomínaná koncem 11. stol. Za obcí při státní silnici barokní památník z doby po r. 1706, připomínající neštěstí Maximiliány Alsterlové z Astfeldu (nejstarší svědectví dopravní nehody v Čechách).“ V publikaci Československo A-Z na cesty z roku 1983 se o této obci nic víc nedozvíme, ale v případě památníku se rozhodně jedná o kuriozitu prvního řádu.

Památník stojí hned u staré benešovské silnice. Mezi památníkem a Jesenicí se dnes nachází obrovské staveniště dálničního obchvatu Prahy.

Jesenice u Prahy už dávno ztratila svůj historický význam přepřahací a odpočinkové stanice na důležité spojnici hlavního města Českého království s jižní Moravou a Vídní, stejně jako s jižními Čechami a Lincem. Po vybudování brněnské dálnice a benešovské spojky v sedmdesátých letech minulého století odtud vůbec zmizela dálková silniční doprava. Nový ruch do ospalé vesnice přinesla teprve výstavba pražských satelitních sídlišť od devadesátých let. Dnes tudy dvakrát denně, ráno do Prahy a navečer zpět, musí projíždět tisíce a desítky aut majitelů, v drtivé většině jen odnedávna žijících v desítkách obcí jižně od Prahy – nemluvě o tom, že cestu přes Jesenici řada lidí považuje za vhodný obchvat přetížené dé-jedničky.

V Jesenici je tak zácpa skoro pořád. Jinak zde ale člověka skoro nic nenutí zastavit. Přestože první zmínka o obci pochází dokonce z roku 1088, sotva zde najdeme nějakou pozoruhodnost, která by za to stála. Tedy když nepočítáme těžko přehlédnutelnou modrou střechu rezidence jakéhosi Tomáše Pitra, policií mezinárodně hledaného zločince, o němž zlí jeseničtí jazykové tvrdí, že čas od času navštěvuje své sídlo.

Památníku dopravní nehody si povšimne málokdo, ostatně i my jsme ho museli chvíli hledat. Sice stále stojí na svém původním místě u silnice, to však není přímo v Jesenici, ale u benzínové pumpy kilometr od nákupního střediska, které vyrostlo na jižním okraji obce. Až k němu už dosahují

chapadla obrovské stavby jižního dálničního obchvatu Prahy, na jehož dokončení netrpělivě čekají nejenom obyvatelé Jesenice. Ale stavební ruch se už zřejmě chýlí ke konci, takže když památník vydržel až doteď, tak už to snad přežije.

O tragické události, kterou má památník připomínat, mnoho konkrétního nevíme. Alespoň ne o mnoho víc, než jak ji zaznamenal Jiří Muk (vlastním jménem Jiří Muck) a pod názvem O rouhavé paní ji zařadil do své knihy Pověsti jílovské – pověsti Jílovského okresu, kterou v roce 1948 vydalo nakladatelství J. Nožička v Praze. Podívejme se alespoň na zkrácenou ukázkou:

Velice naspěch měla paní Maxmiliána Alsterová z Alsteru. V poledne ji očekávali hosté na veliké slavnosti v Praze, kde byla schůzka vši šlechty, a ona dosud na cestě... U Benešova potkali vojsko. Plná silnice ho byla a vůz musil zastaviti. Čekali deset minut, čtvrt hodiny a vojska nebylo konce. To už urozená paní ve svém kočáře vyskakovala, tvářila se zoufale a hlasitě křičela, ať chvíli počkají, ať ji nechají projeti. Vojáci se smáli, důstojníci udiveně zdravili paní, na které viděli, že není jen tak ledajakou šlechticnou, nechápaje příčinu jejího hněvu.

Dlouho, dlouho tam stáli a byli by zůstali ještě déle, nebýt jakéhosi dvorného důstojníka, který skutečně zastavil svůj oddíl a nechal paní Maxmilianu projeti. Sklidil za odměnu vděčný pohled jejích očí, jenž však zmizel hned, jak paní zahlédla kočího.

„Rychle, rychle!“ pobídla ho. Kočí neodpověděl, jen práskl do koní. Poskočili zrovna pod tím úderem, polekání ještě více ozvěnou prásknutí, vracející se z lesa za silnicí.

„Ještě víc, ještě rychleji!“ pobízela stále.

„Urozenosti, cesta je nejistá, mohlo by se stát neštěstí.“

„Nemluv a jeď!“ poručila teď nakvašeně. Vždyť musí být v poledne v Praze. Poledne se blíží mílovými kroky a ona dosud neužřela ani špičku svatovítské věže.

„Práskni do koní!“

„Urozenosti...“

„Kdybych měla vaz srazit, v poledne musím být v Praze!“

Kočí pokřel rameny a myslil si své.

„Nepřijedeš-li včas, dám tě zmrskat březovou metlou!“ dodala ještě. „Pamatuj, kdybych měla vaz srazit, v poledne musím být v Praze!“

Kočí zahučel něco, jako že je to nemožné a aby se paní nerouhala. Ovšem potichu, hodně potichu, protože svou paní znal a věděl, že s ní nejsou žerty.

Vůz skákal po kamení jako posedlý. S koní stříkala pěna na všechny strany, na bocích i na nohou se usazoval prach a měnil se v bláto. A za vozem, ani vidět nebylo tou šedivou clonou! Občas se ozvalo z kočáru naléhavé „Rychleji, rychleji!“ a vzápětí zapráskal bič.

Pod Horními Jirčany je s jedné strany les, s druhé, svažující se k Dolním Jirčanům, pole. Vůz se tudy jen mihl, zahrčel,

Dopravní nehoda, jak ji před třemi staletími ztvárnil neznámý kamenický mistr

až sousedé vyžděšeni vybíhali z chalup, aby se podívali, co se stalo. Myslili nejinak, než že nepřítel vtrhl do země a jeho jízda že. útokem žene na Prahu. Spatřivše jen mračno prachu, převalující se za kočárem, pokývali hlavami a pronášeli své úsudky o té ztřeštěné jždě.

je vypodobněn převrácený kočár se čtyřspřežím a pod ním (snad) postava s rozhozenými rukama a s hlavou k zemi. Na rozdíl od pověsti tedy oběť nezůstala v troskách kočáru, ale zřejmě z něj vypadla a kočár se převrátil na ni. (Našli jsme zmínku, že baronka byla usmýkána – což

Vzápětí se zarazili. Hlas zvonu s jirčanského kostelíka k nim dolehl, jak ho tam rozhoupali. Vážně táhl nad poli, zapadl do lesa a zesílen ozvěnou se odtud vracel, jednou, dvakrát, jako by ne jeden, ale deset různých zvonů z rozličných míst vyzvánělo. Lidé smekali čepice a ustávali v díle.

A náhle vykřikli. Neboť i v kočáře slyšeli polední zvon. Paní, zlostí zezelenala, chystala se právě vyhubovati kočímu za jeho liknavost, že ji neposlechl, že nejel tak, jak ona si přála, ale nedostala se k tomu.

Koně, vydráždění divým letem, ulekli se zvonu i jeho lesní ozvěny, prudce zarazili, až sedli na zadek. Při tom náhlém zastavení utrhlo se zadní kolo kočáru, zarachotilo po silnici, jak ještě kus cesty jelo setrvačností, a pak se skulilo do příkopu. Vůz se zvrátil do příkopu na tu stranu, zapraskal, rozbil se a ve svých troskách pochoval paní Maximilianu Alsterovou z Alsteru. Urozené paní nebylo pomoci. Do Prahy včas nedojela, poledne ji zastihlo ještě před Jesenicí. Stalo se jí, co si přála: zlomila vaz.

Jiří Muk se spletl přinejmenším ve jménu oběti dopravní nehody Maximiliány Alsterové z Astfeldu, rozené baronky Kurzbachové z Trachenbergu a Miltsche. Datem se nezapomínal, ale z latinského textu na památníku je jasné, že k neštěstí zde došlo 22. prosince 1706.

Na odvrácené straně

by mohlo být podobné – a při nehodě si ještě zlomil nohu lokaj.)

Zub času zde zanechal hluboké stopy, ale ještě lze vyluštit, že památník – v podobě trojbokého jehlanu výšky sedm metrů – nechali na místě nehody postavit její manžel František Mikuláš Alsterle, syn Maximilán a zeť Jan Josef Löw z Erlsfeldu; syn i zeť byli pražští právníci a apelační radové. Je to nepochybně nejstarší dochovaný „křížek u silnice“, možná nejen u nás, ale to neznamena, že by šlo o památník nejstarší dopravní nehody. Právě naopak, cestování bývalo spojeno možná s takovým rizikem, jak je tomu dnes.

Základní systém nejdůležitějších zemských spojnic (později silnic) vznikl koncem 13. století. Po roce 1526 patřily k nejdůležitějším spojnicím cesty mezi Prahou a Vídní a mezi Prahou a Lincem. Sloužily k přesunům lidí, zboží, ale také v neposlední řadě vojáků. Do poloviny 19. století se chodilo převážně pěšky, jen ti bohatší cestovali na koních, kupci někdy používali povozy. Ačkoliv osobní vozy tažené koňmi – později kočáry – byly známy už v 15. století, jejich použití bylo výsadou jen pro ty úplně nejbohatší nebo nejmocnější. Silnice – dá-li se tomu tak říkat – neměly pevný podklad, nebyly nijak chráněny proti vlivům dopravy a počasí, koně si také museli odpočinout, a tak průměrná rychlost kočáru byla jenom o málo větší než rychlost chůze: uvádí se kolem 5,5 km/h.

Teprve kolem roku 1820 bylo možno počítat až téměř s dvojnásobkem, takže například cesta z Vídně do Prahy s nejnějnějšími zastávkami zabrala zhruba 40 hodin. Tedy pokud nedošlo k přepadení pocestných lupiči, což bývalo téměř na denním pořádku i přes stálou vojenskou přítomnost. Jako lupiči se ostatně chovaly i vrchnosti a města při cestě se svými cly a mýty. Pravidelná veřejná přeprava poštovními kočáry, kterým se říkalo diligence, například mezi Prahou a Vídní oficiálně existovala od roku 1749 (uvádí se také 1785). Až v letech 1739–1750, v rámci výstavby šesti hlavních, umělých „císařských“ silnic se zpevněným podkladem, byla zřízena také nová trasa spojující Prahu s Vídní přes Čáslav, Jihlavu a Znojmo.

K nehodě baronky Alsterové ovšem došlo na starší cestě odnepaměti směřující z Vídně do Prahy přes Slavonice, Jindřichův Hradec, Tábor, Nespeky, Jesenici a Vestec. Tudy byla po roce 1526 zahájena přes tři století trvající poštovní přeprava vybavená přepřahacími stanicemi; ta v Jesenici byla zřízena v roce 1571. Přesto, že šlo o trasu takového státně důležitého významu, ještě v první polovině 18. století nebyla cesta prakticky nijak udržována a opravována. Jak dokládá jesenický křížek u silnice, pobídnout zde čtyřspřeží kočáru do trysku se rovnalo sebevraždě.

Za možnost nahlédnout do knihy J. Muka Pověsti jílovské děkujeme paní Haně Průšové z Regionálního muzea v Jílovém u Prahy.

Přemysl LIŠKA
Foto Václav ŠEBEK

METROPOLE JIHU PŘIVÍTALA ZÁVODNÍKY

Jižní Čechy jsou krajem památek, lesů, rybníků, cílem turistů a cyklistů, vodáků. Uprostřed malebné přírody, ve stínu hory Klet', v rovině Českobudějovické pánve, se na soutoku řek Vltavy a Malše rozkládá jihočeská metropole – statutární město České Budějovice.

Neznám druhého města v Čechách, které by tak překvapovalo jako Budějovice České; pěkná je starobylá Plzeň, zajímavé jsou pestré Prachovice, zvláštní je průmyslový Liberec, ale Budějovice jsou zcela svými, zcela originálními vzdor vší smíšeně historické a moderní, nemám pro ně zkrátka jiného jména, než že jsou Florencií mezi venkovskými českými městy.

Ne pro půvab vůkolí, ne pro památky všeho umění, ale pro jistou nepopíratelnou líbeznost svou. Války se Budějovic skoro nikdy netýkají a město je rozvinuto jako květ v zátíší.

Jan Neruda

Závodníci na horských kolech se v takovém chumlu sejdou jen na startu, náročná trasa je rychle rozdělí na menší skupinky a jednotlivce

Jihočeská policie pozvala v říjnu letošního roku všechny své příznivce a příznivce sportu na XVIII. ročník Mezinárodního závodu policie, který se konal v Českých Budějovicích, ale také v Táboře, Písku a Českém Krumlově. Pořadatelem závodu se stala již tradičně Policie České republiky Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje a Sportovní klub policie České Budějovice, UNITOP ČR a Centrum sportu Ministerstva vnitra ČR. Ředitelem letošního ročníku Mezinárodního závodu policie byl plk. Mgr. Ing. Radomír Heřman.

Závodilo se v akční střelbě, judu, karate, na horských kolech, v policejním trojboji, který obnášel plavání, přespolní běh a střelbu, a také v policejním

kvadriatlonu, jež obsahoval jízdu na horském kole, jízdu v kanoji, terénní běh a střelbu z pistole.

Mezinárodní závod proběhl stejně jako již v předchozích ročnících na několika sportovištích v Českých Budějovicích. V Jivně se jel závod horských kol, v karate se zápolilo v areálu Sportovního klubu České Budějovice v Kubatově ulici a kvadriatlon byl odstartován ze střelnice v Lišově. Český Krumlov byl hostitelem jedné části trojboje na plaveckém stadionu, v judu soutěžili závodníci v areálu píseckého územního odboru policie a v Táboře zazněla poslední disciplína trojboje – střelba.

Mezinárodního závodu policie se zúčastnili závodníci z celé střední

Každý závodník v karate musí mít vlastní chrániče nártů a holení v barvě červené a modré

Český Krumlov poskytl pro soutěže závodu svůj plavecký bazén

Velkou část soutěžících tvořily ženy

Veškerá manipulace se zbraní a náboji se směla provádět pouze podle pokynů hlavního rozhodčího

Evropy. Bohužel se na poslední chvíli odhlásili němečtí soutěžící pro vysokou nemocnost v přihlášeném družstvu, ruští závodníci bez nahlášení důvodu nepřijeli, nedostavili se ani Poláci. 10 sportovních družstev s více než 200 závodníků se utkalo v disciplínách, které byly letos opravdu

náročné. 150 policistů bylo z České republiky a něco přes 90 závodníků z Evropy. Nejvíce byli zastoupeni policisté ze Slovenska, těch bylo 40, 38 jich bylo z Rakouska, 4 z Belgie a 14 ze Švýcarska. Každý stát vysílal pouze jednu výpravu, bylo také umožněno zúčastnit se závodu pouze v jed-

notlivých disciplínách. Mezinárodní závod byl hlavně závodem jednotlivců, policejní kvadriatlon byl výjimkou, závodilo se ve dvojicích.

Střelecká soutěž jednotlivců a družstev probíhala ve střeleckých disciplínách ze služební pistole bez rozdílu kategorií, soutěž se konala podle propozic závodu a přiměřeně podle platných pravidel IPSC, národních pravidel EPP a pravidel pro sportovní střelbu. Propozice jednotlivých disciplín byly zveřejněny v den závodu a jednalo se o mířenou střelbu, praktickou a bojovou střelbu IPSC, Evropský policejní parkur a střelecký souboj. Po těžkém souboji se nejlepším střelcem závodů stal Rakouský závodník Gottfried Post, který

byl zároveň nejlepším střelcem mezi muži a prvním v rychlopalbě, nejlepší střelkyní byla Elizabeth Strasserová, taktéž z Rakouska. Závodníci z KŘ JčK obsadili dvě první místa. Petr Kališ v disciplíně EPP, Josef Rendl v mířené střelbě. Slovák Marián Vyšný si vystřílel nejlepší místo v disciplíně IPSC. Hlavním rozhodčím této disciplíny byl Jaroslav Babáček, souboje se odehrály na střelnici historického města Tábor.

Podmínkou účasti soutěže v karate byl závodník-nositel 4. kyu – fialový pás. Hlavním rozhodčím soutěže byl Vladimír Janda. V areálu Sportovního klubu policie České Budějovice v disciplíně Kata-shai, soutěž družstev, zvítězila ve féroovém boji skupina Hermann, Sláma, Šenkýř z KŘ P JčK, ve stejné disciplíně jednotlivců vyhrál František Sedláček z OR SCP. Disciplína byla provedena praporkovým systémem podle pravidel WKF. Kumite-shai družstev vyhrála trojice Kajčírovič, Szabadka a Gažo ze Slovenské republiky. Kumite-shai jednotlivců vybojoval ve váhové kategorii do 70 kg Jiří Junek z České republiky, do 80 kg Juraj Gažo ze Slovenska, nad 80 kg Petr Zoubek z KŘ P JčK. Disciplíny Kumite proběhly v čase 3 minuty s repasáží.

Přespolní běh byl samostatnou disciplínou Policejního trojboje

V Písku, kde vane stále Stříbrný vítr a v sídle územního odboru Policie České republiky mají nádhernou, úžasně vybavenou tělocvičnu, proběhly disciplíny ve sportu, v němž bílé kimono už dávno není pravidlem, v judu. Judo rozhodoval Libor Štěpánek. Lehčí váhové kategorie s přehledem vyhráli Rakouští závodníci. Ve váhové kategorii do 73 kg Andrea Trudenberger, do 81 kg Rene Schaubmayr a do 90 kg Michael Franz Schneiderbauer. Slovák Martin Slabý zvítězil ve váhové kategorii do 100 kg a nad 100 kg byl nejlepším Martin Dufek z České republiky. Podmínkou účasti byla nutnost být držitelem minimálně 5. ky – žlutý pás.

Jívno – České Budějovice bylo dějištěm závodů na horském kole. Okruh o délce 5 km měl členitý terén se střídavým povrchem. Trať střídala tvrdý asfalt s polní cestou, lesní cesta z kopce do kopce přecházela v prašnou silnici. Závodníci i závodnice byli rozděleni podle věku. Muži v kategorii A a B zdolávali trať dlouhou 25–30 km, muži C, D a všechny ženy 15–20 km. Byl to závod opravdu dramatický. Některé sjezdy byly velmi prudké, závodníci pustili svá kola naplno a končili omotání na plotech, některé katastrofické pády vypadaly opravdu osklivě, naštěstí končily bez větších zranění. Nejlepší ze skupiny A byl Roger Winkler ze Švýcarska, ze skupiny B Bernard Laimgruber z Rakouska, nejrychlejší jezdce na horském kole se stala Veronika Swidráková z Rakouska. Těžkou prací jako hlavní rozhodčí odvedl Karel Růžička.

Kpt. Bc. Pavel Strnad se se ctí vyrovnal s rolí hlavního rozhodčího zápolení v Policejním trojboji. Policejní trojboj byla součástí jednotlivců ve třech disciplínách: přespolní běh, střelba a plavání. Délka trati v přespolním běhu byla pro muže 5 000 m,

Závodnice má ve tváři vidět úlevu, právě probíhá cílovou páskou poslední disciplíny závodu a třídní sportovní klání pro ni končí

Velký vítr a vysoké vlny na rybníku Dvořiště zapříčinily, že si dvojice na kanoích sáhly až na dno svých sil

pro ženy 2 500 m v členitém terénu, kde se střídalo opět asfalt, polní a lesní cesta. Střílelo se ve dvou disciplínách: mířené a akční střelbě. Pořadatel pro tento závod zajistil služební velkorážové pistole ČZ 75 D Kompakt s otevřenými mířidly, bez úprav, se dvěma zásobníky. Plavalo se v krytém bazénu v Českém Krumlově libovolným způsobem, muži 300 m, ženy 200 m.

Českou republiku v policejním trojboji skvěle reprezentoval Karel Hrach, který byl v mužích I. skupiny nejlepším a v mužích II. skupiny zvítězil Jan Materna, také Čech. Nejšikovnější ženou závodu se ukázala být Tamara Pelletová ze Švýcarska.

Zřejmě nejtěžší disciplínou byl policejní kvadriatlon, kde museli závodníci vydat všechny své síly při jízdě na horském kole v terénu v délce 34 km, jízdě v kanoi na rybníku Dvořiště v délce 1 km, při terénním běhu na 5 km a střelbě z pistole na vzdálenost 15 m na sklopné terče. Kvadriatlon odstartoval v Lišově na střelnici a tam také končil. Závodníci vyjeli z Lišova na kolech a jeli po vyznačené trati k rybníku Dvořiště. Tady dostali od rozhodčího Ladislava Řehoře povinné vesty, nasadili do připev-

né kanoje a vydali se za silného větru a ve velkých temných studených vlnách na kilometr dlouhou trať vodou podél 3 modrých bójek k červené, zde se obrátili a vraceli se na kotviště lodí. Jejich cestu pečlivě sledoval dalekohledem další rozhodčí Pavel Češka, v případě nutnosti byli na vodě připraveni pomoci policisté ze zásahové jednotky z Českých Budějovic s pohotovostním člunem. Často se stalo, že posádka kanoje odbočila z trasy, naštěstí se nikdo nepřevrátil, koupání ve studené a rozbouřené vodě by bylo krajně nepříjemné. Po odevzdání kanoje nasadili opět na svá kola a pokračovali na okruhu směr Lišov, po dojezdu si zaběhli terénní běh a nakonec zastříleli. Všechny výsledky pečlivě sledoval hlavní rozhodčí Ing. Roman Hajný.

V tomto závodě si mnozí účastníci sáhli opravdu až na dno svých sil. Při slavnostním vyhlášení vítězů v novém Českobudějovickém hotelu Budweis byli v kvadriatlonu vyhodnoceni za skupinu A jako nejlepší rakouští závodníci Bernard Laimgruber a Thomas Walner, ve skupině B Karel Jurák a Jan Bláha z OR SCP, ve skupině smíšených dvojic rakouský pár Michaela Eßlová a Dieter Friedrich.

Na závěr je dlužno podotknout, že pořadatelské město nabídlo všem reprezentantům nejen kvalitní zápolení ve vypsání sportovních disciplín, ale i možnost poznat krásy jižních Čech a navštívit některé turistické zajímavosti a historické památky. Zdá se, že pořadatelům i účastníkům se XVIII. ročník Mezinárodního závodu policie skutečně podařilo.

Dagmar LINHARTOVÁ
Foto Václav ŠEBEK